

Йорданка Фандъкова:
**Искаме не
просто училище,
а качествено
училище**

**Ще разследват
надвзетите
„царски гори“**

**Съкращават
800 служители
от БДЖ**

► 10

► 3

► 5

— Няколко думи —

Сапунки

БРАТЯ РУЖЕВИ

Преди дни президентът оспори енергийната политика на правителството. И вие, скъпи зрители и читатели, да не би да очаквахте в публичното пространство да се завихри спор по същество? Да се сблъскат анализи - кое е по-добро за България? Наивници. В България сериозните въпроси отпускат само сапунки. “С Първанов сме в лоши отношения, той ми завижда”, отговори аргументирано Главният герой. В сюжета се завтекоха и социолозите (стр. 3) Първанов бил единствената опозиция. Ако същото кажела БСП, никой нямало да слуша. Рейтингът на този бил такъв, рейтингът на онзи бил онакъв. Няма проблеми, няма държавни интереси. Има сапунки - единият бил подлял вода на другия, някой лидер прецакал друг... Всъщност това е единственият политически сюжет, на който ще попаднете.

В България медиите изживяват политиката единствено и само като трилър - заслужена отмора за измъчения от ежедневието гражданин. Вземете бирата в ръка, четете, слушайте и гледайте! Разбрахте ли кой кого преметна? Схванахте ли кой на кого и защо се муси? Следите ли рейтингите? Бирата и пуканките са му майката!

А за политиците - добре дошло. Къде полесно е да сипеш сапунени реплики и да се жалваш от лоши отношения. Вместо да седнеш и да обясниш защо си прав.

**И ПАСОК се обяви
срещу „Бургас-
Александрополис“**

Стр. 7

ТЕГЛИМ €1 МЛРД. КРЕДИТ ЗА ПЪТИЩА

България ще връща 32 млн. евро по ФАР. Удължаването на програма ИСПА ще става „проект по проект“

Правителството ще тегли кредит в размер на 1 млрд. евро за реализацията на различни инфраструктурни проекти, съобщи министърът на регионалното развитие и благоустройството Росен Плевнелиев след проведените разговори в Брюксел с

директора на Европейската централна банка (ЕЦБ). Прочуването на възможността за заем или от нея, или от Световната банка е заради нуждата от съфинансиране на инфраструктурните проекти по Оперативна програма “Транспорт”, където

държавното участие трябва да е 20%.

България вероятно ще трябва да върне сумата за европейско финансиране по десет проблемни пътни проекта на обща стойност 32 млн. евро, осигурени по програмата ФАР, призна зам.-ми-

нистерът на регионалното развитие Лиляна Павлова по време на съвместната пресконференция със строителния министър Росен Плевнелиев, на която отчетоха резултатите от последното си посещение в Брюксел.

Стр. 6

СНИМКА: БГНЕС

Екип от френски хирурзи и българските им колеги от Клиниката по урология при УМБАЛСМ “Пирогов” извършиха успешна трансплантация от жив донор. 35-годишната Л.Е. дари бъбрек на 13-годишния си син Слави (на снимката), който бе на периториална диализа от 2006 г.

Жандармеристи ще пазят училищата в Бургас

След 15 октомври екипи от жандармерията ще дават дежурства около училищата. Целта е да се предпазят децата от пласъорите на дрога и да се ограничат грабежите на телефони и пари от ученици. Това заяви шефът на жандармерията Ганчо Николаев, член на Областната комисия по безопасност на движението.

От началото на учебната година до края на септември ще има засилено полицейско присъствие през целия ден покрай всички училища в Бургас. Това обещах шехът на пътна полиция Йонко Тончев. Повече патрули ще има и около детските градини.

Управителят на Бургаска област Константин Гребенаров е предложил са бъдат привлечени доброволци за оказване на помощ както на децата, така и на полицията, по натоварени с училища улици.

Учениците от Националната художествена гимназия "Цанко Лавренов" в Пловдив започнаха есенната си практика с рисуване по улиците на града

Липса на воля спъва съдебната система

С отрова, интриги и раздори радикални реформи не се правят, заяви Маргарита Попова

Липса на механизъм за сътрудничество между съдебната и изпълнителната власт, отсъствие на политическа воля за реформиране на съдебната система, дефицит при реализация на кадровата политика в нея и непрозрачност в работата на ВСС. Това са четирите основни слабости, констатирани от членовете на Висшия съдебен съвет по време на разговора им с министърката на правосъдието Маргарита Попова.

Два риторични въпроса зададе Попова на колегите си - дали съветът има готовност за явво, а не тайно гласуване на решенията си и дали може да даде обяснения за някои административни назначения. Правосъдната шефка обеща да поставя тези въпроси до получаване на категоричен отговор. Ако ВСС продължи работата си по този начин, Попова заяви, че ще застане отново до

журналистите. Нищо не искам да подозирам, искам дебат, дискусия, заяви тя в отговор на въпрос подозира ли външни интереси в административните назначения, гласувани от ВСС.

Попова нареди членовете на съвета да се запознаят със Стокхолмския пакет от мерки за съдебни реформи и да определят коя част от предложенията са приложими и осъществими. Тя иска да изрази мнението на цялата съдебна система, а не само на Министерството на правосъдието на международната среща в края на този месец. С отрова, интриги и раздори радикални реформи не се правят, обяви по време на заседанието правосъдната министърка.

По-късно Попова обясни, че е имала предвид избора на заместници на административния ръководител на различни магистратски постове. Носещият

отговорност трябва да може сам да избира сам екипа си, смята Попова. Мандатът на зам.- административни ръководители трябва да бъде променен в Закона за съдебната власт, заяви тя. Предложението е дошло от магистрати от страната, но Маргарита Попова също е на мнение, че всеки нов ръководител следва сам да избере дали да работи със заместниците на стария.

Ако по-голямата част от магистратите не приемат протегнатата ръка и откритостта, системата няма да се промени и ще се наложи да се променят онези, които не са протегнали ръката, каза министърката. Попова коментира, че помилването на Майкъл Шийлдс е институт, заложен в националното законодателство и Конституцията, но не отменя осъдителното решение на българския съд.

Министерски съвет

21 септември (понеделник) е обявен за почивен ден, а 26 септември (събота) - за работен, съобщиха от Правителствената информационна служба.

„Позитано“ 20

- Председателят на НС на БСП и ръководител на ПГ на Коалиция за България Сергей Станишев ще присъства днес на Шестия национален събор на приятелите на Русия. Той започва от 11 часа на язовир "Копринка" край Казанлък. В рамките на събора, който се организира от Националното движение "Русофили", български и руски художествени състави и изпълнители ще представят богата културна програма.
- БСП в София ще утвърди Георги Кадиев като кандидат на ГС на партията за кандидат за кмет на София на пленум в понеделник. Това съобщиха вчера зам.-председателката на ГС на БСП Илияна Йотова. След това кандидатурата ще бъде предложена на конференцията, където Кадиев ще бъде издигнат като кандидат на партията.

Леви алармират за проблеми в земеделието

ИНА МИХАЙЛОВА

БСП да защити правата на 1,3 млн. собственици на земеделска земя, които я отдават под аренда, настоява в писмо до лидера на социалистическата партия Сергей Станишев председателят на Клуба на социалистите аграрници ст.н.с. Въто Христов. Според него правителството на тройната коалиция и депутатите от Коалиция за България в 39-ото НС не са направили необходимото за възраждане на българското земеделие, поради което сега, в условията на опозиция, БСП има сериозно поле за активно действие.

Пазарът на земя е стихия и не се контролира от държавата, се казва в писмото. Не навсякъде е известен произходът на парите за покупка на земя, а са продадени 6 млн. дка - 20 на сто от използваните площи, които са и най-качествените, твърди Христов. България се нуждае от национална политика за развитие на земеделието.

Дупница търси заем от 5 милиона лева

НИКОЛАЯ ИВАНОВА

Дупница иска да изтегли два кредита от над 5 млн. лв., се разбра от заседание на ОбС. Заемът е необходим за покриване на направени

те разходи по два спрени проекта, които бяха в списъка за финансиране. Това са първите проекти - за асфалтиране на пътищата извън регулация и за пречиствателната станция за отпадни

води, които общината изпълнява по ОП на ЕС. Близко 900 000 лв. са похарчени за тях от облигационния заем, съобщи главният счетоводител на общината Васил Попов. Съвет-

никът от левицата Първан Дангов поиска да знае на какво основание са изразходвани средства от облигационния заем и кои са фирмите изпълнители на проектите.

СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ: МС да не спира почти готови проекти

Неприемливо е общините да изпълняват своите ангажменти, а държавата да спира вече започнати проекти, някои дори изпълнени 90 на сто. Това каза пред журналисти в Шумен Сергей Станишев след заседанието на Съвета по местно самоуправление и регионална политика към НС на БСП. Станишев попита сегашното правителство: "Кой ще поеме отговорността за спирането на проектите и възобновяването им след време, когато цените на услугите и материалите ще са други?" Той одобри стремежа на новата власт към балансиран бюджет. Подчерта обаче, че към края на август финансовият дефицит расте въпреки спирането на плащанията по много дейности. Според Сергей Станишев, за да се размразят средства по САПАРД, е работено близо година по изпълнението на предписанията на Европейската комисия.

Бившият зам.-министър на МРРБ Димчо Михалевски обвини в Шумен новата власт, че е спряла 930 проекта за близо 2 млрд. лв. и така нанася тежък удар върху общините. В програмите, финансирани от

държавата, в момента има над 450 спрени или отложени в над 150 общини, с обща стойност над 240 млн. лв. По отношение на проектите по оперативни програми имаме 480 за почти 1,8 млрд. лв., каза Михалевски и обясни, че става дума както за подписани и започнали проекти, така и за одобрени, но неподписани. Според него по този начин пряко се намаляват работни места и се увеличава безработицата.

Румен Петков допълни, че по програмата "Красива България" са спрени 15 проекта. 10 от тях са в общини, чиито кметове са издигнати или подкрепени от социалистическата партия. Два са проекти на църковни имоти, а имало спрени в още 3 общини, сложени за цвят. Трябва да е пределно ясно, че има подбoрен елемент при спиране на проекти в общини с кметове социалисти, каза Петков. Той не изключи възможността, след като държавата е некоректна към общините и изпълнителите, те да потърсят права-та по съдебен ред.

ВЪПРОС НА СЕДМИЦАТА

Одобрявате ли директивата на ЕС за спиране продажбата на 100-ватовите електрически крушки?

номер 1914

ДУМА

да или не с SMS

0,50 лв. без ДДС

ВАШЕТО МНЕНИЕ ИМА ЗНАЧЕНИЕ! Отговорете с ДА или НЕ на нашия въпрос на седмицата на кратък номер 1914 за всички мобилни оператори. Според избора от вас отговор напишете DUMA DA или DUMA NE.

ЕДИН ОТ ВАС ЩЕ СПЕЧЕЛИ ЕДНОМЕСЕЧЕН БЕЗПЛАТЕН АБОНАМЕНТ ЗА ВЕСТНИК ДУМА

Левицата и ДПС сезират КС заради лустрацията

Подобен е казусът за забраната да се правят нови парламентарни групи, коментира проф. Любен Корнезов

МИЛЕНА НИКОЛОВА

Част от текстовете в правилника на Народното събрание да бъдат обявени за противоконституционни настояват депутати от Коалиция за България и ДПС. Те са внесли искане до Конституционния съд, подписано от 57 народни представители. Това обяви на брифинг пред журналисти вчера проф. Любен Корнезов от левицата. Един от атакуваните текстове е този, според който депутати, за които има данни, че са били сътрудници на бившата Държавна сигурност, не могат да бъдат в ръководството на Народното събрание и на парламентарните комисии или да бъдат членове на международни парламентарни делегации, както на четири спецкомисии в НС.

Проф. Корнезов коментира, че този текст е лустрационен и създава неравенство в статута на народния представител. По думите му тази разпоредба е довела до това България да има двама министри на културата. Коалиция за България не е засегната от този текст, но ние сме за принципа, че не може да се потъпква с бутуши българската конституция, заяви депутатът и допълни, че разпоредбата е в нарушение и на други три международни документа.

В мотивите се посочва още, че текстът от правилника на парламента е лустрационен и защото по конституция всеки народен представител, независимо как е избран, по пропорционална или мажоритарна система, и без значение партийната му принадлежност,

“представлява не само своите избиратели, но и целия народ”. Според проф. Корнезов до един месец Конституционният съд ще може да се произнесе по казуса.

Уместен въпрос. С тези думи проф. Корнезов отговори дали е в нарушение и друг текст за дейността на НС, свързан с казуса за “свободния мандат” на депутатите. Чрез него се забранява сдружаването на независими депутати в нови парламентарни групи. Според конституционалиста от Коалиция за България това е също един особен текст, но по него не е имало единна позиция в левицата, както и сред депутатите от други парламентарни групи.

Не може парламентът, пък и който и да е комисия, да си присвоява полицейски функции,

включително и да изпраща органи на полицията или други служби. Така той коментира желанието на председателя Яне Янев неговата парламентарна комисия за борба с корупцията да има разследващи функции. Да арестуваме един министър, за да го вкараме в комисията да го разпитваме. Не е работа на която и да е комисия, включително и на комисията за борба с корупцията. Контролът може да е осъществяван с парламентарни средства. Досега толкова парламенти се сменяха, не сме имали проблем, когато гражданин или длъжностно лице е бил поканен в комисия да не се яви. Не са създавали проблеми, каза проф. Корнезов и добави, че в единия текст е било записано да се извършват обиски, внезাপни проверки, което е само в компетенциите на полицията.

Ще разследват надвзетите „царски” гори

МИЛА ХРИСТОВА

Ще бъдат предприети всички мерки това, което е взето неправомочно, да бъде върнато на държавата. Това обеща по време на вчерашния парламентарен контрол в Народното събрание премиерът Бойко Борисов в отговор на депутатите Мартин Димитров и Иван Костов за “поправяне на щети”, нанесени на българската държава от бившия министър-председател Симеон Сакскобургготски. Питащите депутати твърдят, че според доказателствата на Симеон Сакскобургготски са прехвърлени неправомочно повече от 4521 декара гори и земеделски земи в района на Самоков.

Борисов подчерта, че е създадена работна група, която ще подготви

становище до 30 септември за статута на имотите на Сакскобургготски. Оттам ще дойде и предложението за бъдещи действия на изпълнителната власт. Той посочи три възможности за решаване на въпроса. Първият е подаване на жалба до компетентния административен съд за обявяване на нищожни на решенията на поземлената комисия в Самоков, с която се дава право на реституция на Симеон Сакскобургготски.

Премиерът каза, че такава жалба няма, но това може да се направи по закон без ограничение във времето. Той обясни, че към момента наследникът Сакскобургготски не е разговарял с членове на кабинета за доброволно връщане на надвзетите земи.

СНИМКА ПРЕСФОТОБЕТА

Кметът на Русе инж. Божидар Йотов връчи почетни грамоти на екипажа на кораба “Найден Киров”. Русенските моряци спасиха повече от 150 туристи от горящ немски кораб в сръбските води на река Дунав през август тази година

МБМД: Първанов е единствената опозиция

Президентът Георги Първанов е останал единствената опозиция на кабинета. Това каза в интервю за “Фокус” вчера социологът Мирослава Радева, директор на МБМД. Според нея в страната се наблюдавало дискредитиране на Тройната коалиция и затова БСП в момента не можела да играе ролята на

опозиция на кабинета и на правителството. Първанов е с много по-силна обществена подкрепа и в този смисъл с много по-голям обществен ресурс, който би могъл да мобилизира. Така или иначе има хора, които мислят като президента - и за Русия, и за енергийните проекти, но те не биха тръгнали след

БСП в тази ситуация, коментира Радева. Според нея още преди изборите резултатите от социологическите агенции за рейтингите на политиците у нас са били в полза на Бойко Борисов. Сега той като премиер има още по-голям рейтинг в сравнение с позициите му преди изборите, посочи още тя.

Борисов призна, че с президента не се харесват

Към днешна дата личните ми отношения с президента Първанов са лоши. Това призна в ефира на Нова тв премиерът Бойко Борисов вчера. Той обаче уточни, че това няма никакво значение за работата на институциите. По думите му, когато една личност представлява една институция, личните отношения не са от съществена важност.

По-късно, в кулоарите на парламента Борисов добави, че дали премиер и президент се харесват, няма никакво значение. Аз мисля, че когато един човек ръководи една институция - дали

президентство, дали МС, личните отношения не би трябвало, както и партийната принадлежност, да имат някакво значение, заключава той. По-късно обеща да присъства на Консултативния съвет по национална сигурност, който държавният глава свиква в понеделник.

Аз съм поел ангажимент, че ние, като българи, няма да похарчим, да прахосаме или откраднем нито едно евро, закле се пред медиите Борисов. Според него всички българи са доволни, че вече не са слагани в графата на “най-корумпирани,

най-ненадеждни, хора, чакащи само лоши новини и санкции”.

Не е едно и също нещо дали централа ще струва 4 млрд. или 10 млрд. евро, тъй като при нас се говори за разлика от няколко милиарда, заяви той по повод разговорите си в Брюксел за АЕЦ “Белене”. Борисов лично поставил въпроса пред председателя на ЕК Жозе Мануел Барозу, който е поел ангажимента да съдейства.

Премиерът обяви още, че до него не е стигал никакъв доклад на ДАНС за 10 корумпирани министри от предишния кабинет.

ПАСПОРТИТЕ ОТ ДОГОДИНА С БИОМЕТРИЧНИ ДАННИ

МВР е готово да започне да издава български документи за самоличност с биометрични данни от следващата година. Това обеща вчера пред журналисти заместник-министърът на вътрешните работи Веселин Вучков. Той беше в Народното събрание заради обсъждането на първо четене на промените в Закона за българските документи за самоличност. Вучков каза, че от резултатите от обществената поръчка за изработване на новите документи зависи дали навреме законът ще влезе в сила. В момента фирми, участвали в нея, обжалвали решението за възлагане на обществената поръчка от страна на ведомството. Чака се ВАС да се поризнесе по исконите на конкурентните компании през октомври.

ОЩЕ ЧАСОВЕ ПО ФИЗИЧЕСКО ИСКА МИНИСТЪР

В програмата на Министерство-то на физическото възпитание и спорта е заложено всички учители, които обучават децата по физическо от I до IV клас, да бъдат специалисти, а не с общ профил начални учители. Това каза в Раковски министърът на физическото възпитание и спорта Свилен Нейков. Той каза още, че ще бъде преосмислен броят на часовете по физическо възпитание в училище, като се въведе трети час в седмицата, който ще бъде в извънкласна форма. Това означавало, че ще се направи опит да се ангажират децата и в събота, и в неделя за провеждането на състезания по различни спортове. От 4 г. обаче децата вече имат 3 часа физическо, а специализирани учители не достигат.

МАХНАХА ШЕФА НА ОБЩИНСКИЯ СЪВЕТ В ЯМБОЛ

Прекратиха правомощията на председателя на Общинския съвет в Ямбол Наско Стефанов. От 37 съветници, 24 пуснаха своя таен вот. 21 от тях гласуваха “за” прекратяване на правомощията, а трима бяха “против”. В този момент съветниците разглеждат втора точка от дневния ред за избор на нов председател на Общинския съвет в града. Стефанов беше избран на поста от квотата на ГЕРБ и после беше изключен от редовете на своята формация.

Проф. Борислав Борисов

ректор на УНСС и председател на Съвета на ректорите, днес изпълва 60 лазарника. Да е жив и здрав, и да е все така нестандартен!

Честито от ДУМА!

Желаете ли седмичната телевизионна програма в петъчния брой да бъде издавана в отделна книжка

или сегашният вариант ви допада повече?

ДУМА пита своите читатели

очакваме вашето мнение на

тел.: 02 / 970 52 07 e-mail:pr@duma.bg

БОРИСОВ: Имаме кандидат за вота в София

ГЕРБ има кандидат за кмет на София, но за името питайте софийската организация. Така премиерът Бойко Борисов отговори на репортери по повод предстоящите частични избори за овакантеното от него място на “Московска” 33. Борисов откри вчера ремонтирана детска градина в столичния район “Илинден”. С него бяха министърът на образованието Йорданка Фандъкова, изпълняващият длъжността кмет на София Минко Герджиков и зам.-кметът по строителството Ирина Савина.

Кметските избори в София ще са на 15 ноември. Преди около седмица Борисов съобщи, че до края на септември ГЕРБ ще представят своя кандидат. Едно от най-спряганите имена за избора на Бойко Борисов и партията му е това на главния архитект на столицата Петър Диков. Той обаче на няколко пъти отрече пред медиите да има мераци за кметския пост. Спряга се и името на образователния министър Фандъкова, която доскоро бе зам.-кмет в Столична община. Минко Герджиков, който в момента изпълня-

ОНИМКА ПРЕСФОТОБТА

Премиерът Борисов се оглежда за кандидат-кмет на ГЕРБ

ва функциите на градоначалник, пък твърди, че няма амбиции да се кандидатира за изборите. В същото време синият общински съветник Мартин За-

имов заяви преди време, че би се включил в кметската надпревара, но само ако има подкрепата на Бойко Борисов и ГЕРБ.

ГИНЬО ГАНЕВ: С вино и луканка кметове решават проблемите си

Няма достатъчна прозрачност и отчетност при органите на властта. Някои кметове отиват при политиките с луканки и местно вино, “решават си проблемите” и се връщат сияещи по родните места. Така омбудсманът Гиньо Ганев коментира вчера състоянието на държавната администрация у нас. Той представи пред парламента вчера доклада за работата си, озаглавен “Справедливостта е душата на добрата администрация”. За миналата година жалбите и сигналите, изпратени до омбудсмана, са общо 8836. По 87% от тях проверките

вече са приключили, а по останалите работата продължава, отчете Гиньо Ганев. Той критикува местната и централната власт, че не са достатъчно прозрачни и ефективни и поиска законодателни инициативи в тази посока. Корупцията на ниските административни нива не е по-малка от корупцията по високите етажи на властта, заяви още общественият защитник. Липсват публични регистри на общинските ресурси-собственост, рекламни площи, европроекти. Забавя се въвеждането на механизмите срещу конфликт на интереси, подчерта

пред депутатите омбудсманът. Според него не се работи достатъчно за децентрализацията на властта. “Децентрализацията иска културна революция”, коментира Гиньо Ганев. Държавата се нуждае от дейна, но човечна администрация, констатира още той. И препоръча на парламента повече да се вслушва в предложенията на омбудсмана. Ганев поиска също по-ефикасен граждански и парламентарен контрол върху МВР и службите за сигурност. Той напомни, че много от сигналите до него са свързани с нарушения на правата на пациентите,

8836 жалби и сигнали на граждани е получил омбудсманът за миналата година

потребителите и данъкоплатците. Ганев отчете като положителен факта, че в сравнение с 2007 г. броят на жалбите до него се е увеличил с 30%. Което означава, че обществото вече има нагласата да си търси правата. Най-много са сигналите от София - 934, следва Пловдив с 208, Варна - 155 и Плевен - 87.

От доклада става ясно, че най-много са оплакванията, свързани с устройство на територията и проблемите на собствеността. На второ място са жалбите за обществените услуги, а на трето - със социалните дейности.

Глобата за столичния боклук щяла да ни се размине

Много е вероятно България да се спаси от евро-санкции заради боклука на София. Това обяви вчера екоминистърът Нона Караджова, която също бе в правителствената делегация, посетила Брюксел. По думите ѝ страната ни е получила уверение, че въпросът за липсата на завод за отпадъци в столицата ще бъде отложен във времето от колегията на комисарите. Отсрочката щяла да ни стигне, за да се справим окончателно с проблема.

Караджова добави, че до две седмици се очаква да стартира процедура за избор на строител на завода за боклук. Но не скри, че все още има непосредствена опасност Брюксел да ни санкционира по този параграф. Еврокомисарят по околната среда Ставрос Димас е имал среща с премиера Бойко Борисов и оценил високо постигнатото от новото правителство по проблема с отпадъците, каза още министър Караджова. Проблемът с боклука на София вади очите на Брюксел отдавна. Депото в Суходол се изчерпа и сега тонове със софийски бали пътуват към други градове, а столицата плаща милиони левове, за да складира отпадъците си в чужди депа. В същото време строежът на завода за боклук все още се бави. Само преди дни зам.-министърът на околната среда и водите Евдокия Манева предупреди, че ни заплашват до 50 000 евро дневна глоба, ако до края на тази година не се намери законно депо за всичките складиращи около София бали с боклук.

Наказват училища без пожарогасители

- Всички училища и детски градини в София са проверени от инспекторите на пожарната във връзка с настъпването на първия учебен ден.
- Открити са доста нередности, съобщиха от службата. Общо 10 акта за нарушения и неизпълнение на препоръки са съставили инспекторите.
- Проверени са общо 252 училища и 216 детски градини на територията на Столична община. В част от сградите липсвали работещи пожарогасители, на други места не било монтирано евакуационно осветление. За

нарушение се счита и необезопасеното ел.табло в сградата, както и недостъпни евакуационни изходи. Някои от директорите на учебните заведения се оплакали, че от години не могат да отстранят нарушенията, защото нямат достатъчно пари.

От СДВР ще изпратят подробна информация до кмета на Столична община и до районните кметове, за да има контрол върху изпълнението на предписанията, свързани с безопасността на училищата и градините.

Нека историята не ни разделя, зоват антифашисти

ЛИЛИЯ ТОМОВА

- Предложението, направено на Девети септември в парламента от Сергей Станишев - председател на парламентарната група (ПГ) на Коалиция за България (КБ) и лидер на БСП, че политическата конфронтация трябва да бъде преодоляна, се подкрепя изцяло от българските антифашисти. Това каза за ДУМА председателят на Българския антифашистки съюз (БАС) Чавдар Стоименов по повод прието от организацията становище. Оценява ме акта на Народното събрание да бъде почетена паметта на всички българи, загинали за своите идеали през миналия век, като първа крачка към признаването на историческите истини в политическия живот на страната, обясни той. Няма по-важна задача от обединяването на нацията, от взаимното уважение, каквото е и европейският подход - за да вървим успешно към демокрация, мир и прогрес, пише в документа.

АКЦИЯ ЗА НЕПЪЛНОЛЕТНИ В БУРГАСКИТЕ ДИСКОТЕКИ

Спецакция из бургарстите барове и дискотеки направи полицията миналата нощ. Униформените проверяваха дали в нощните заведения се допускат непълнолетни. Две момичета под 18 години са засечени в една от дискотеките. Задържани са и двама мъже, които носели полицейски палки, което не било позволено. Преди дни подобни акции имаше и в Пловдив и София. Проверките ще продължат, уверяват от МВР.

ПИЯН СЕ СБИ С ПОЛИЦАИ

Подпийнал мъж наби двама полицаи миналата нощ в новозагорското село Радецки. Униформените пристигнали на адрес по сигнал, че има пребит от бой мъж. Когато обаче служителите на реда се опитали да арестуват побойника, той се нахвърлил и върху тях. 52-годишният видимо пиян мъж ударил един от полицаите с метален прът по гърба, наричал го и му откъснал един от пагоните. Колегата му получил удари в лицето и средна телесна повреда. В крайна сметка побойникът бил закопчан с белезници и преночувал в районното управление на Нова Загора. Дрегерът отчел 1,3 промила алкохол в кръвта.

ПЪРВИ СМЕ В ЕС ПО ЗАДЪРЖАН ХЕРОИН

България е лидер в Европейския съюз по количество задържан хероин, обяви началникът на отдел „Наркотрафик“ в ГДБОП Тодор Чонов. Само за миналата година заловеният хероин е 40 килограма. А през 2008-а имаме рекордна реализация на над един тон конфискувана дрога. Общо 50 български преносители на кокаин са били задържани при съвместни операции с партньорски служби извън пределите на страната, сочи статистиката на ГДБОП. Разбити са 14 престъпни групи, специализирани в наркотрафик и наркоразпространение.

Опитаха обир с пистолет-игранка

Маскиран мъж се опита да обере пощенски клон в Благоевград, като насочи към инкасатор пистолет-игранка. Пишман-крадецът нахлул в офиса към края на работния ден. Бил с маска на главата, извадил пистолета и поискал парите. В същия момент обаче се появил охранителят на пощата и маскираният бързо избягал. На мястото били изпратени полицейски служители, пощенските служители дали показания. По-късно при оглед на сградата полицаите открили част от пластмасов детски пистолет.

ВОЙНАТА НА ПЪТЯ

Мъж загина при сблъсък между ТИР и джип

Тежка катастрофа на пътя Русе-София отне живота на един човек, други двама са ранени. Инцидентът е станал в ранните часове на вчерашния ден. Джип, движещ се с висока скорост, е навлязъл в насрещното движение и се е ударил челно в ТИР с гръцка регистрация. След удара джипът се е запалил, шофьорът е изгорял до смърт. Пострадалите са гръцки граждани от ТИР на 40 години и 50-годишен мъж, пътник в товарния автомобил. Те са откарани в МБАЛ Русе без опасност за живота. Инцидентът затвори за няколко часа пътя Русе-София. Двама души загинаха през миналото денонощие в катастрофи в страната. Ранените са 15, един с опасност за живота, съобщиха от КАТ. Четирима души са пострадали тежко в катастрофа край айтоското село Миролубово. Колата им се преобърнала в канавка.

„От социални помощи към заетост“ с още 2.5 млн. лева

Специални програми се подготвят за 1000 съкратени от „Кремиковци“, от пристанище Лом и за 800 от БДЖ

АИДА ПАНИКАН

За 5 млн. лева от Европейски фонд за приспособяване към глобализацията кандидатства страната ни за преквалификация на съкратените работници от „Кремиковци“ и пристанищен комплекс Лом. Това съобщи министърът на труда и социалната политика Тотю Младенов. Фондът ще финансира 65% от проекта, а останалите 35% са национално съфинансирани. Очакват се масови съкращения (около 800 души) и в БДЖ. В МТСП вече имало уведомление за предстоящото съкращаване на тези 800 души.

В проекта може да се включат само регистрираните в бюрата по труда. От около 1000 съкратени в „Кремиковци“, близо 700 са се регистрирали като безработни. Най-вероятно от началото на ноември ще започнат дейностите по този проект, поясни Елка Димитрова, директор на дирекция „Политики на пазара на труда“. По думите ѝ, ако повече хора от въпросните предприятия се регистрират в бюрата по труда и кандидатстват за квалификация и преквалификация по проекта, средствата може да бъдат увеличени.

През последните 4,5 години с

държавни средства са се квалифицирали и преквалифицирали 137 418 души. За това са похарчени 64 648 605 лева, съобщи още Младенов. Но са налице констатации, че у нас няма квалифицирани работници и че има несъответствие на пазара на труда по отношение на търсенето и предлагането на работна сила. Щом са дадени толкова пари за квалификация и преквалификация на толкова хора, трябва да се използва докрай този ресурс, преди да се търсят работници от чужбина, смята министърът. От бизнеса са получили уверение, че подготвяното ограничаване на

достъпа на чужденци от трети страни до българския пазар на труда ще бъде ревидирано, щом се окаже, че наистина има нужда от съответната работна ръка.

Националният съвет за насърчаване на заетостта е намалил с 20 млн. лева бюджета за активни политики на пазара на труда. Това са неразпределени средства и икономии, намалени пропорционално от всички програми по Националния план за действия по заетостта поясни Росица Стелиянова, изпълнителен директор на Агенцията по заетостта. Нито един действащ договор по тези програми не се прекратява и това намаляване на средства няма да доведе до увеличаване на безработицата. Останалите 2,447 млн. лева ще бъдат насочени по програмата „От социални помощи към осигуряване на заетост“, по която е предвидено

но да бъдат наети още 6600 безработни. Те ще работят в аварийни групи по разчистване на снега и др. подобни дейности през есента и зимата. В момента по програмата работят 18 157 души, но общините са дали заявка на включване на общо над 14 хил. безработни в тази програма.

Ще искам специално заседание на Националния съвет за насърчаване на заетостта, ще покана и експерти на бизнеса и научните среди, за да имаме национална политика по този въпрос, защото, ако не вземем спешни мерки сега, ще имаме изключителни проблеми в бъдещето, каза Младенов. Работодателите също трябва да се ангажират и да предложат механизми как да става това обучение, за да имат по-квалифициран и конкурентоспособен персонал, добави той.

Над хиляда двойки са одобрени за ин витро

Повече от 4000 жени са подали документи за ин витро процедури във Фонда за асистирана репродукция от създаването му досега. Това съобщи на кръгла маса директорът на фонда Николай Лалев. Досега са разгледани 1800 молби и са одобрени близо 1350. Всеки ден между 30 и 40 двойки получават документ, който им позволява да започнат процедури за ин витро оплаждане. Процедурата е в рамките на 5000 лева.

За първата година от създаването си фондът за асистирана репродукция е финансиран с 20 млн. лева. За идната ще бъдат необходими поне толкова пари, тъй като за петте месеца от съществуването на фонда тези средства се оказват недостатъчни.

Според зам.-председателя на парламентарната комисия по здравеопазване Ваньо Шарков трябва да бъде намерен механизъм за регулярно финансиране на фонда от държавния бюджет. Той предложи част от излишъка от държавния бюджет да постъпва директно във фонда. Има и предложение в държавния бюджет за 2010 г. да се предвиди отделно перо за финансиране на ин витро фонда.

Отказ за провеждане на процедура получават само жените над 43 г., както неотдавна съобщи пред ДУМА Радина Велчева, председател на фондация „Искам бебе“. Ограничението се налага от наредба 28, приета с ПМС. Участниците в кръглата маса изразиха недоволството от наредбата и настояха тя да бъде преразгледана.

В сдружение „Зачатие“ постъпили сигнали от жени, пожелали да станат майки, че били заплашвани от уволнения заради отсъствия от работа за прегледи и процедури. Анна Зашева, председател на сдружението, припомни, че европейска директива забранява уволнението на жени, които са в напреднал стадий на лечение от безплодие.

За четвърт милион български двойки възможността да станат мама и тати зависи от фонда за асистирана репродукция

ХЕИ затвори три учебни работилници

Три учебни работилници в ОУ „Мати България“ в Казанлък се затварят заради лошо състояние на поделите и оборудването. Това е част от наложените 5 санкции на учебни заведения след проверката на здравни инспектори в страната. Издадено е и предписание за спиране дейността на учебническият спортен интернат в Благоевград до завършване на ремонтите в него. За приключването им е поставен срок до 1 октомври. Наложени са 2 акта за неизпълнение на предписания и незаयавено искане за удължаване на срока им на училища в Бургаска и Великотърновска област. Това са част от резултатите от приключилите проверки на Регионалните инспекции за опазване

и контрол на общественото здраве (РИОКОЗ) в училищата в страната за готовността им да започнат новата учебна година. Инспектирани са 2870 училища, в които са извършени 3935 проверки, съобщиха от Министерството на здравеопазването. Там, където са установени по-значителни проблеми, е направена повече от една проверка, за да се види дали са изпълнени препоръките. Инспекторите са издали предписания на 1006 училища. Към 7 септември предписанията на РИОКОЗ са изпълнени от 577 училища. В други 269 изискванията трябва да бъдат изпълнени до 15-и. Останалите 160 школа ще посрещнат учениците с продължаващи довършителни ремонти.

В Пазарджик строят социални жилища за роми

Строителните работи по изграждане на 60 социални жилища за ромите в Пазарджик бяха инспектирани от кмета на общината Тодор Попов, предаде радио „Фокус“. Жилищата се изграждат в квартали 540 и 541 в комплекс „Изток“ в града. Финансирането е осигурено от Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Общината е осигурила мястото за строеж и трябва да изгради инфраструктурата в района.

Сега се строят първите 10 къщи в квартал 541. Двуетажните са за две семейства, но има и еднофамилни за големи многодетни семейства. Жилищата са с площ от около 65 кв.м. Към всяка къща има и стопанска постройка за дърва и въглища. Строителството трябва да приключи през есента на 2010 г.

Безплатно лекуват детските зъби

АИДА ОВАНЕС

Около 21 хил. деца във възрастовите групи 5, 12 и 18 г. ще бъдат прегледани до края на годината по Националната програма за профилактика на оралните заболявания на децата до 18-годишна възраст. Това съобщиха председателят на Българския зъболекарски съюз (БЗС) д-р Николай Шарков.

Програмата се провежда в периода 2009-2014 г., като след края ѝ ще бъде подновена. За нея са отделени по 2,6 млн. лева на година. Заради бюрократични спънки нашата програма действа реално от юли т.г., тъй като е приета през април 2009 г. от Министерски съвет.

България кандидатства за 8 млн. евро за борба срещу СПИН

Средствата от Глобалния Фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария ще се използват за финансиране на дейностите от втората фаза на програмата „Подобряване на контрола на туберкулозата в България“ за периода 2010-2012 г., поясниха от МЗ.

Средствата ще бъдат използвани за дейности, свързани с намаляване на заболяемостта от туберкулоза у нас от 40.1 на 100 000 души население до 36 на 100 000 през 2012 г., за задържане на високото ниво на откриваемост на случаи с туберкулоза на 81% (значително над глобалната цел от 70%) и повишаване на относителния дял на пациентите с това заболяване с успешно лечение от 80% до над 85%.

Досега МЗ е получило безвъзмездна по-

Затова и до края на годината ще бъде усвоен половината годишен бюджет - 1,3 млн. лева. Изпълнението на програмата ще спеси около 5 пъти повече средства, смятат стоматолозите.

Световният ден на оралното здраве се отбелязва днес в 135 страни по света.

През октомври се проведе традиционният месец на денталното здраве, когато ще бъдат извършени след предварително записване безплатни прегледи от над 1000 доброволци стоматолози от цялата страна. Адресите им са публикувани на сайта на БЗС. Очаква се около 25% от родителите в страната да проявят интерес и доведат децата си на преглед, смята д-р Донка Станчева, секретар на БЗС.

мощ в размер на над 7 млн. евро от фонда. В резултат от действието на програмата през 2007 г. за първи път е изготвен Национален регистър на пациентите с туберкулоза у нас. Националната референтна лаборатория (НРЛ) по туберкулоза е сертифицирана за качество от Супранационалната лаборатория на СЗО в Италия.

От ноември 2007 г. до 30 юни 2009 г. програмата е предоставила 970 352 евро за специализираните лечебни заведения. До края на годината се предвижда със средства от програмата да бъдат предоставени още 197 600 евро за издирване на случаите с туберкулоза в отдалечените региони и за масови безплатни медицински прегледи.

Теглим 1 млрд. евро за инфраструктура

МАРИЕЛА ИЛИЕВА

От стр. 1
Общо 513 договора на стойност 133 млн. евро управлява Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) по програма ФАР. Разбра се, че голяма част от техните срокове са вече изтекли и е невъзможно да се иска удължаването им. Със сигурност обаче ще връщаме пари за шест от десетте пътни проекта, финансирани по ФАР. Проблемните са четири и заради процедурни грешки при сключването им - несъобразяване със Закона за обществените поръчки, за тях най-вероятно няма

да получим възстановяване на средствата.
Успокояващо е, че реално държавният бюджет няма да се натовари заради парите, които ще връща. Ще се приложи прихващане на сумата през сметките на Националния фонд в Министерството на финансите, обясни Павлова. Десетте проекта са част от проектите към МРРБ по програма ФАР, които Брюксел замрази. Единствено по сключените, за които е имало предварителен контрол от европейски експерти, има шанс средствата да бъдат отблокирани. Ще изготвим оценки на актуалното състояние на

изпълнението на договорите по тях и едва тогава ще има решение дали ще бъде възстановено европейското финансиране, обясни Лилияна Павлова.
По предприприсъединителната програма ИСПА България е получила принципно съгласие за удължаване срока на изпълнение на проектите. Това ще става след оценка на риска, която ще се извърши в Комитета по наблюдение на програмата в началото на декември. Тогава ще се направи оценката им и ще бъдат обавени всички срокове по различните проекти по ИСПА. Ще се работи с удвоени усилия проектите

да бъдат завършени в срок, уточни Плевнелиев.
България е получила пълна подкрепа за премиранането на Пътната агенция към МРРБ, заяви още министърът и обеща, че ще се работи за осъществяване на честни и коректни тръжни процедури. Приоритет ще бъде за реализацията на автомагистрала "Тракия". МРРБ имало амбицията първо да изпрати в Брюксел оценката за съответствие на ОП "Регионално развитие". Министър Плевнелиев се обяви за строг контрол на обществените поръчки и за ефективна битка с конфликта на интереси.
По временно спрени

СНИМКИ ЮРИЙ СТОЯНОВ

Министърът на регионалното развитие и благоустройството Росен Плевнелиев отчете резултатите от посещението си в Брюксел

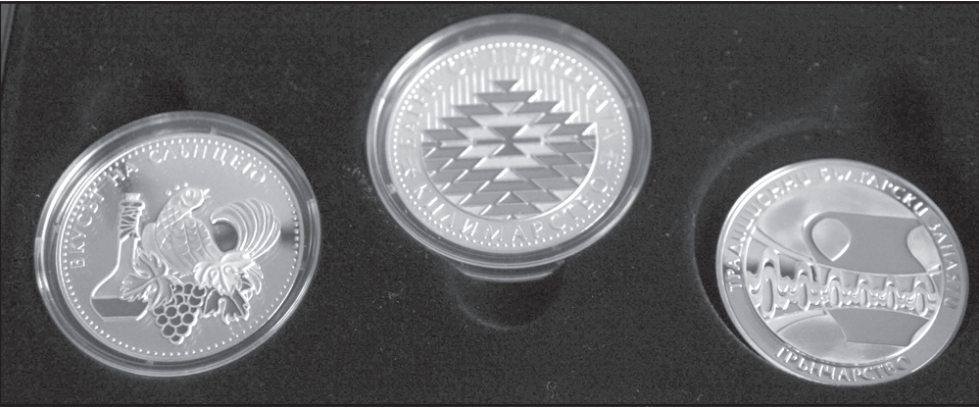
41 проекти към МРРБ той обясни, че за 7-8 от тях ще се уточни сключването на допълнителни анекси към договорите, с които се на

малява стойността им. Другите спрени 19 проекта са по ОП "Регионално развитие", уточни зам.-министър Лилияна Павлова.

Държавният дял в енергетиката ще намалява

Обяви го бъдещият председател на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) Ангел Семерджиев, чиято кандидатура за поста бе разгласена в началото на седмицата от министър Трайков Трайков. Официалното й одобрение се очаква на следващото заседание на МС.
Бъдещият "главен комисар" изтъкна, че основата на концепцията му за развитието на държавния регулатор е укрепването му както като администрация и компетентност, така и като позиция и възможности на регулаторната комисия. Ще изисква и законодателни промени за повишаване ефективността на ДКЕВР. Изтъкна, че покрай досегашната си работа в "Булгартрансгаз" е натрупал опит в България и в чужбина относно държавното регулиране на цените на електро- и топлоенергията.
Според Ангел Семерджиев в повечето европейски страни държавният дял в

енергетиката бил по-малък от нашия. Бъдещият председател на ДКЕВР прогнозира, че това ще стане и у нас. Това обаче щяло да увеличи и трудностите пред комисията, затова тя трябвало да бъде посилна. Основен проблем според него е информацията, която тя има за регулираните дружества, производители на енергия, други, занимаващи се с преноса, с разпределението и продажбата й. Според бъдещия председател на ДКЕВР те били в по-добро положение, защото разполагали с много повече информация.
"Смятам да направя така, че регулаторът да има много точна и ясна информация за всяко от дружествата, за да взема и точни решения" - каза той. Известно е обаче, че тази информация често остава завоалирана като "фирмена тайна" и комисията се е сблъсквала с трудности при проверяването й. При увеличаване дела на частния сектор в енергетиката тежестта й ще се увеличава.

Българската народна банка пуска в обращение от 14 септември сребърна възпоманателна монета с нанесено оцветяване "Грънчарство". Цената, на която ще се продава на касите на БНБ, е 38 лв. с ДДС. На лицевата страна на монетата е изобразена емблемата на БНБ с година "1879", изписана върху лентата. Околовърст са изписани "Българска народна банка", номиналната стойност "5 лева" и годината на емисия "2009"

БДЖ с намаления за служителите от фирми

От 15 септември "Български държавни железници" ЕАД ще предложат нова оферта, насочена основно към фирми и организации, съобщиха от компанията. Тя дава възможност да се ползва намаление от 10% при закупуване на минимум 20 абонаментни карти за пътуване с влак. По този начин работодателите ще могат да осигурят по-изгодни ценови условия за пътуване на своите служители, които всекидневно ползват влак до работното си място.
Новото тарифно пред-

ложение на железопътния превозвач дава възможност на клиентите да пътуват при значително по-ниски цени. Като конкретен пример може да се посочи фактът, че при пътуване с едномесечна абонаментна карта, заявена от конкретен работодател при 10% намаление, цената на едно пътуване реално е над 2 пъти по-ниска от цената на редовно закупен билет по същия маршрут на пътуване. При закупуване на тримесечна абонаментна карта цената на всяко пътуване е още по-

ниска. Спестява се и време на клиентите, тъй като не е необходимо преди всяко пътуване да се закупува превозен документ.
За да могат да се възползват от новата оферта за 10-процентно намаление, собствениците на фирми трябва да подадат заявка за издаване на минимум двадесет абонаментни карти с посочен маршрут на пътуване и срокът на валидност на картите. Заявки могат да се подават във всички жп бюра и гари, в които се издават абонаментни карти.

Кризата променя корпоративната картина на Балканите

Исправена пред заплахите на икономическа катастрофа в началото на 2009-а, Централна Европа е вече крачка напред от ръба на пропастта в резултат на суровите мерки, предприети от правителствата, ЕС, международни организации и водещи бизнеси в региона.
Това е един от изводите в доклада на Делойт DE Top 500 за 2009-а година. Заключение е, че въпросът, пред който са изправени страните от Централна Европа, вече не е толкова дали и кога ще се възстановят икономиките, а по-скоро колко бърз и устойчив ще е процесът. Но също така предупреждава, че именно онези компании и държави, които ефективно са използвали възможностите да преразгледат и оптимизират структурите, системите и процесите си, ще се наложат в бъдеще като най-силните в региона.
Кризата със сигурност ще промени икономическия и корпоративния ландшафт в България и като цяло за региона, каза Илиян Василев, председател на Делойт България. По думите му най-добре подготвените са компаниите от онези сектори на икономиката, които са традиционно имат съпротивителни сили при финансовата криза - работя в сферата на добив на енергия и на ресурсите (петролната индустрия) - и онези, които са се

нагодили към нуждите на потребителите. Много високи са шансовете на промишлени и високотехнологични компании, които има алтернативи на европейските пазари за растеж особено в сферата на възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност, смята Илиян Василев.
И тази година класацията на Делойт в Top 500 се оглавява от полската компания за преработка и дистрибуция на петрол и горива - PKN Orlen, следва я унгарският MOL. Българските компании, участващи в класацията, са 14 - с една повече от миналата година. Най-много са представителите от енергийния сектор - 10. Най-висока позиция заема "Лукойл Нефтохим", която е на 32-ро място, следван от Български енергиен холдинг (БЕХ) и "Лукойл България" съответно на 53-та и 60-а позиция.
Класацията за Делойт подрежда и Top 50 компании в банковия сектор, чиято челна позиция се заема OTP Bank, Унгария. От българските банки е представена единствено УниКредит Булбанк.
Най-големите чуждестранни инвеститори по приходи са Volkswagen, веригата магазини Metro и международния холдинг за производство на стомана Arcelor Mittal.

Откриха олио : Отлагат затварянето на пункта за износ на животни в Бургас

алшиво олио е открил клиент на магазин в Берковица, съобщиха от РИОКОЗ Монтана. Бутилката е била пълна с жълта вода, оцветена с боя за безалкохолно. Сигналът в инспекцията е подал собственикът на магазина. Шейсетте бутилки, които се намирали в търговския обект, са били доставени от мъж и жена, които докарали стоката в магазина с автомобил с монтанска регистрация. Те казали на търговеца, че стоката е от склад "Елит" в Монтана, който обаче не съществувал в регистрите на РИОКОЗ.
Етикетът на бутилката отговаря на всички изисквания. Върху него пише, че продуктът - слънчогледово олио "Екстра", е произведен от шуменската фирма "Премиум", която не съществува.

Европейската комисия ще отложи затварянето на граничния ветеринарен пункт за износ на живи животни в пристанище Бургас, съобщиха от Министерството на земеделието и храните. За това са се договорили министърът на земеделието и храните д-р Мирослав Найденов и комисарят по здравеопазване Андрула Василиу. Пунктът е в окаяно състояние и не отговаря на европейските изисквания за хуманно отношение към животните, няма къде да се разтоварват за почивка и да се хранят, сочи проверката. Комисар Василиу е предложил до края на октомври България да даде временно решение за организирането на места за почивка и инспекция на животните за износ през пристанището в Бургас. През това време да се търсят възможности за финансирането на модернизацията на граничния ве-

теринарен пункт. Целта на осигуряването на временни съоръжения е да не спира износът, докато продължи реконструкцията на сегашния пункт, заяви министър Найденов.
В момента в региона единствено България от страните в ЕС разполага с лицензиран граничен ветеринарен пункт на Черно море за износ на живи животни към Армения, Азербайджан и Грузия. През него търгуват най-вече Австрия, Германия, Холандия и др. С модернизацията му ще се даде възможност за изграждането на съоръжение, което може да функционира и като изходна точка на ЕС не само до пристанище Потти, но и до Новоросийск в Руската федерация, каза Найденов. Комисар Василиу обяви, че пунктът може да бъде модернизиран със средства по Структурните фондове за инфраструктура.

СНИМКА БГНЕС

Във филипинската столица се стигна до сблъсъци между полицията и протестиращи студенти. Младежите се бяха събрали на демонстрация пред посолството на САЩ във Филипините с искания за изтегляне на американските войски от южния филипински район Минданао и отменяне на военното споразумение между Вашингтон и Манила

И ПАСОК не иска петролопровода

Според гръцките социалисти споразумението за „Бургас-Александруполис“ обслужва интересите само на Русия

Предизборната битка в Гърция влезе в едно неочаквано русло - лидерът на социалистите Георгиос Папандреу нападна кабинета заради тристранното междудържавно споразумение за изграждане на петролопровода „Бургас-Александруполис“. Според Папандреу споразумението обслужва интересите само на руската страна и даде да се разбере, че е възможно да има преговаряне на условията, ако ПАСОК вземе властта.

“Георгиос Папандреу саботира петролопровода „Бургас-Александруполис“, лидерът на ПАСОК поставя под съмнение национален обект от голямо значение за страната”, коментира в. “Апогевмати́ни”. Според издание то казаното от Папанд-

реу на предизборна проява в Александруполис “е мегатонова бомба, която заплашва да взриви енергийните планове на Гърция, а в същото време подкопавва деликатния баланс в гръцко-руските отношения”. Министърът на външните работи Дора Бакояни също обвини Папандреу, че с изказванията се е хвърлил саянка върху двустранните гръцко-руски отношения. “Американците, опитващи се яростно да анулират най-голямата следвоенна инвестиция, с която Гърция ще се превърне в енергиен възел, видяха в лицето на Папандреу един неочакван съюзник”, е мнението на гръцките коментатори.

В Александруполис Папандреу декларирал, че ще гарантира екологичните параметри по

суша и вода и, че всяко споразумение, което ПАСОК сключи, ще бъде след консултации и диалог с местните общества. Папандреу поее отговорността, че Гърция ще гарантира интересите си както при изграждането, така и при функционирането на петролопровода.

Анализатори коментират, че настойчивостта на лидера на ПАСОК по отношение на екологичните параметри на проекта и средствата за изграждане на тръбата, са ясен сигнал за предстоящо ново забавяне на изграждането на петролопровода, тъй като гръцкият парламент все още не е ратифицирал споразумението за околната среда и за изграждането на тръбата. Вестникът припомня, че подобни поводи, свързани с околната

среда, вече бяха повдигнати от българското правителство, което косвено говори за желанието и на София да бъде придвижен конкурентният проект “Набуко”, който е от интерес на САЩ.

Междувременно на пресконференция в Москва министърът на енергетиката на Русия Сергей Шматко заяви, че Москва и София не са имали тайни договорености по енергийните проекти, предаде РИА “Новости”. “Ако всеки път се отменят легитимни решения, които са взети от предишните правителства, как въобще ще работим със страната”, попита Шматко. Той допълни, че всички проекти са обсъждани открито в Европа.

“Ние преминахме процедури по получаване на разрешение от

Евратом”, каза още Шматко, визирайки положителното становище от Европейската комисия, дадено през декември 2007 г. на проекта АЕЦ “Белене”, който ще се изгражда от “Атомстройекспорт”. Преди да поеме министерския пост, Шматко бе президент на компанията изпълнител на втората българска ядрена централа.

“Да се говори за това, че има каквито и да било тайни договорености по съвместни проекти като “Южен поток”, “Бургас-Александруполис” и опозицията не е знаела за тях - това не е вярно”, каза Шматко.

РИА “Новости” допълва, че през септември руският енергиен министър и президентът на “Росатом” Сергей Кириенко ще пристигнат в България за обсъждането на трите проекта, които новото правителство на ГЕРБ замрази до проучване на тяхната икономическа ефективност за страната.

„Опел” отива в Русия

Русия излезе победител след решението на американския автомобилостроителен концерн “Дженерал Мотърс”(GM) да продаде “Опел” на руско-канадски консорциум, тъй като автомобилната индустрия на страната ще получи достъп до нови технологии, предаде АФП.

Сключената в четвъртък сделка ще предостави на канадската фирма “Магна” и на руската държавна банка “Сбербанк” мажоритарен дял от 55% в “Опел”, а GM ще запази 35%. Новината е добра за руската автомобилна индустрия, която

беше засегната от спад във вътрешното търсене заради икономическата криза. Руската автомобилна индустрия беше фокусирана върху тази сделка и очакваше новата технология с нетърпение. “Комерсант” посочва, че участието в сделката на руския автомобилен гигант ГАЗ, собственост на олигарха - милиардер Олег Дерипаска, е бил важен въпрос за решението на GM. Заводът на ГАЗ, разположен в Нижни Новгород, се очаква да се ангажира с производството на автомобилите “Опел” в Русия.

САЩ и Китай ще обсъждат контратероризма

Вашингтон и Пекин, които вече водят преговори по ключови политически и икономически проблеми, ще започнат диалог и по контратероризма, заяви американският държавен секретар Хилъри Клинтън.

“С удоволствие съобщавам, че САЩ и Китай ще проведат съвместни преговори по въпросите на контратероризма тази есен”, каза тя на бизнес форум, посетен и от лидер номер 2 в китайската компартия - У Бангуо. “Със сигурност няма да сме единодушни по всички въпроси”, добави Клинтън. “Имаме различна история, различен опит, различни перспективи, но трябва да се опитаме да говорим честно и открито, дори когато не е възможно споразумение. И ние сме решени да го направим”, добави тя. През ноември президентът на САЩ Барак Обама ще направи първото си президентско посещение в Китай.

НАД 40 ХИЛЯДИ СТОЛЕТНИЦИ В ЯПОНИЯ

Броят на столетниците в Япония е надминал 40 000 души. 40 399 японци са на повече от 100 години, което прави броя на столетниците по-голям с 4000 души спрямо миналата година. Около 35 000 души, или 87% от дълголетните японци, са жени. Най-възрастният човек в Япония е 112-годишен жител на Киото.

ПРЕЗИДЕНТЪТ НА МОЛДОВА НАПУСНА ПОСТА СИ

Действащият президент на Молдова Владимир Воронин се оттегли от поста. Съответното заявление на Воронин е регистрирано в секретариата на парламента, а в пресата, контролирана от Комунистическата партия, е публикувано негово обръщение към гражданите на страната.

ОБАМА ЩЕ РЪКОВОДИ СРЕЩА НА ВЪРХА В ООН

Американският президент Барак Обама ще ръководи за пръв път на 24 септември среща на ръководителите на държавите-членки на Съвета за сигурност на ООН, посветена на борбата срещу разпространението на ядрени оръжия. Това ще е първи случай американски президент да ръководи подобна среща на високо равнище, организирана едва за пети път в историята на ООН.

ТЕРОРИСТИЧЕН АКТ В ДАГЕСТАН

Неизвестни нападатели застреляха заместник главния прокурор на дагестанската столица Махачкала Максуд Максудов. Следствените органи на републиката са започнали следствие по всички възможни версии, като основно внимание се отделя на предположението, че убийството на Максудов е свързано с професионалната му дейност - борбата с бандитските формирования и ислямистки групировки.

ЩЕ ТЪРСЯТ ПЕТРОЛ КРАЙ КАВАЛА

Гръцката компания Aegean Energy („Енергиаки Егеу“) започва нов сондаж за търсене на петрол в находището “Епсилон” в Принос, край остров Тасос. Сондажът ще бъде най-дълбокият и най-големият, правен някога в Гърция. Според първоначалните проучвания има надежда петролното поле в района да надхвърли очакванията за големината на залежите.

ПАМЕТНИК НА ОТВЛЕЧЕНИТЕ И ЗАГИНАЛИ СЪРБИ В КОСОВО

Около 200 сърби присъстваха в Велика Хоча на откриването на паметника на отвлечените и загинали сърби в периода 1998-2000г. в община Ораховац в Косово. Събитието бе охранявано от голям брой представители на полицията на ЕУЛЕКС и КФОР.

КАЗАХСТАН И РУСИЯ С ОБЩИ ЯДРЕНИ АКТИВИ

“Казахстан и Русия могат да обединят ядрените си активи и да създадат обща компания в областта на гражданската ядрена енергетика”, каза президентът Дмитрий Медведев при изказването си на Форума за регионално сътрудничество между Русия и Казахстан. „Има перспективи, които ние много активно обсъждаме. Те се отнасят и до мирния атом, за създаването на компания в областта на гражданската ядрена енергетика”, допълни той.

Тачър се страхувала от обединена Германия

Желязната лейди убеждавала Горбачов да спре този процес

Два месеца преди падането на Берлинската стена Маргарет Тачър каза на Михаил Горбачов, че нито Великобритания, нито Западна Европа иска обединена Германия, и ясно дала да се разбере, че иска от съветския ръководител да направи каквото може, за да спре този процес. Това пише британският вестник "Таймс", като се позовава на незаконно изнесени от Русия документи на Кремъл. "Не искаме обединена Германия", подчертала Тачър пред Горбачов по време на необичайно откровена среща с него в Москва през 1989 г., за която досега никога не е имало пълна информация. Тя се аргументирала, че "това ще доведе до промяна в следвоенните граници, а ние не можем да позволим това, защото подобно развитие ще подкопае стабилността на цялото международно положение и може да изложи на опасност нашата сигурност".

Тачър каза още, че децентрализацията на Източна Европа и разпадането на Организацията на Варшавския договор също не са в интерес на Запада. Тя отчела огромните промени в съветската сфера на влияние на континента, но подчертала, че Западът никога няма да работи за нейната декомунизация, нито пък ще предприеме каквито и да било действия, които биха изложили на риск сигурността на Съветския съюз. Дори 20 години по-късно около изказванията на Тачър вероятно ще се вдигне шум, пише "Таймс". Те са още по-експлозивни, като се има предвид, че тя признала, че коментарите ѝ са съвсем различни от публичните изявления на западните ръководители и официалните комуникети на НАТО. Тачър посъветвала Горбачов да не обръща внимание на официално изразяваните позиции. За твърдолинейните възгле-

ди на тогавашния британски премиер научаваме от документи на Кремъл, изнесени тайно от Москва, обяснява "Таймс". След като Горбачов се оттегли от поста си през 1991 г., копия на държавни архиви бяха прехвърлени в неговата фондация в руската столица. Няколко години по-късно младият писател Павел Строилов, който проучвал документи на фондацията, осъзнал огромното историческо значение на тези архиви. Той копира над 1000 стенограми на дискусии в Политбюро на ЦК на КПСС и ги взел със себе си, когато се преместил в Лондон, за да продължи своята изследователска работа. "Таймс" коментира, че Строилов направил копията точно навреме, тъй като всички записи на срещи на Политбюро и разговори с чуждестранни ръководители сега са класифицирани като секретни. Документите показват как Великобритания и Франция са правили енергични опити да спрат повторното обединение на Германия, като накарал Съветският съюз да му се противопо-

стави. Записите изваждат на показ и изненадата на Кремъл от бунтовете в цяла Източна Европа. Документите разкриват ненавистта на Горбачов към старото поколение комунистически лидери в тази част на континента, както и наивното му убеждение, че ако те бъдат отстранени, източноевропейците ще са благодарни на Съветския съюз за разпространението на перестройката. Документите разкриват, че най-трудните срещи на Горбачов са били именно със "старата гвардия" от Организацията на Варшавския договор. Източногерманското ръководство се опасявало, че Хонекер губи контрол върху властта и искало да го отстрани. Горбачов им казал да се оправят сами. Архивите разкриват любопитната подробност, че в Москва са обмисляли дали да разрушат Берлинската стена. Предложението направил на заседание на Политбюро на 3 септември 1989 г. - шест дни преди падането на стената, съветският външен министър Едуард Шеварднадзе. То обаче било отхвърлено от Гор-

бачов, който се опасявал, че "цяла Източна Германия ще бъде изкупена... И когато цените там достигнат световните, стандартът на живот ще падне незабавно. Западът не иска обединение на Германия, но иска да ни използва, за да го предотвратим, за да причини сблъсък между нас и ФРГ и по този начин да изключи възможността за бъдещ "заговор" между СССР и Германия". "Таймс" отбелязва по този повод, че Маргарет Тачър не била единствената, обезпокоена от събитията в Германия. Месец след падането на Берлинската стена личният съветник на френския президент Франсоа Митеран Жак Атали се срещнал в Киев с високопоставения сътрудник на Горбачов Вадим Загладин. Атали казал на Загладин, че отказът на Съветския съюз да се намеси в Източна Германия "е озадачил френското ръководство". "Франция в никакъв случай не иска обединение на Германия, въпреки че осъзнава, че в крайна сметка то е неизбежно", обобщил личният съветник на Митеран.

Заловиха говорител на талибаните

Пакистанските сили за сигурност заловиха говорителя на талибаните в долината на Суат, съобщи източник на армията, цитиран от Ройтерс. "Муслим Хан и Махмуд Хан, за които е обявена награда от 10 милиона рупии (около 87 000 евро) бяха заловени от силите за сигурност в резултат на успешна операция в Суат", заяви говорителят на армията генерал Атар Абас. Махмуд Хан е смятан за един от лидерите на талибаните в пакистанската провинция. Армията започна офанзива в долината на Суат и в съседните области в провинция Северозападна граница в края на април, след като бунтовниците започнаха да разширяват влиянието си в близост до Исламабад. Силите за сигурност прочистиха голяма част от областта, но все още има отделни райони на съпротива.

Доживотна за корупция

Чен Шуи Биан, бивш президент на Тайван, беше признат за виновен в корупция и осъден на доживотен затвор, предаде Ройтерс. Районният съд в Тайпе призна за виновен Чен, който беше президент на Тайван за два мандата, в корупция и по редица други обвинения, като по този начин сложи край на делото, започнало преди близо три години. Под отговорност бяха подведени още съпругата на бившия президент и редица членове на семейството му и

негови помощници. Прокуратурата повдигна обвинение срещу Чен за присвояване на 104 милиона тайвански долара (3,185 милиона американски долара) от специален фонд на президентството, за получаване на подкупи на стойност около 9 милиона долара във връзка със сделка за недвижим имот и за приемане на 2,73 милиона долара под формата на комисионни, за да помогне на предприемача да бъде избран за изпълнител на правителствения проект.

Френските млекопроизводители обявиха стачка с искане за по-високи изкупни цени и намаляване на производствените квоти. Фермерите спират доставките за мандрите и магазините. Вместо това ще дават млякото на благотворителни организации. Протестиращите очакват към тях да се присъединят колегите им от Германия, Люксембург, Швейцария и Австрия. Добивът в петте държави формира 70 на сто от общото производство на мляко в Европа

Израел търси оръжейни пазари в Африка

Израелският министър на външните работи Авигдор Либерман завърши обиколката си в пет африкански държави. По този повод израелският вестник "Аарец" пише, че освен обсъждането на проблеми на континента като глад и недостига на вода, Либерман и неговите сътрудници са подготвили почвата за оръжейни сделки. Показателно е, че израелската делегация е включвала търговци и производители на оръжия. Преди началото на африканската си совалка Либерман обяви, че иска да активизира израелската външна политика в някои африкански държави. Опитът от миналото обаче показва, коментират израелски източници, че министерството на отбраната и лобито на оръжейните производители са иззели израелската външна политика и са я подчинили на своите нужди през

последните десетилетия. По време на обиколката не е била сключена нито една оръжейна сделка, отбелязва "Аарец". Служители на израелското министерство на отбраната обаче изчисляват потенциала на Африка в тази сфера на около 1 милиард долара, в добавка към стоките и услугите на обща стойност 3 милиарда долара, които Израел изнася годишно за този континент. Либерман започна обиколката си от Етиопия, която има стратегическо местоположение и отдавна поддържа приятелски отношения с Израел. Либерман посети и Кения, която е сътрудничала в миналото на Израел в борбата срещу тероризма, както и Нигерия - една от найголемите, богати и важни африкански държави, а също така Гана и Уганда.

Загреб и Любляна се споразумяха

Словения е готова да разблокира преговорите на Хърватия за присъединяване към Европейския съюз, заявиха премиерите на двете страни Борут Пахор и Ядранка Косор след преговори в Любляна. "Словенското правителство ще предложи на парламентарната комисия по външна политика и на комисията по европейски въпроси Словения да оттегли решението си за блокиране на присъединителните преговори на Хърватия с ЕС", посочват двамата лидери в съвместно изявление. Хърватският премиер Косор е изпратила становище до Брюксел, че правителството няма да се опитва предварително да осъжда решението на дългосрочния граничен спор между двете страни. "Отворихме нова глава в нашите отношения и доказахме, че приятелските отношения и уважението може да доведат до разрешаване на проблемите", изтъкна Косор.

Патрул на две колела

По улиците на руските градове ще се появят милиционери-велосипедисти

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА

СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

ДУМА

МИХАИЛ ФАЛАЛЕЕВ

Необикновени милиционерски патрули се появяват по улиците на руските градове. Пешеходни, моторизирани и дори конни стражи на реда отдвна вече станаха прилични. Сега ще има и велосипедни.

Например в Кемерово купиха двадесетина планински бегача с 12 скорости. В местното вътрешно управление смятат, че това ще повиши мобилността на патрулите, възможността да се реагира по-бързо на различни произшествия, да се контролират по-големи територии. На колелата първи ще се качат онези сътрудници на органите, които имат най-дълги маршрути и които патрулират в пешеходни зони, където има много дворове и тесни улички. И наистина,

с автомобил и дори мотор не навсякъде може да се мине, което често използват престъпниците, бягайки от преследвачите. А пък пеша не може да се успее навреме. А и в сравнение с коня велосипедът има повече предимства - той иска по-малко грижи.

В министерството на вътрешните работи на кореспондента на "Российская газета" разказаха, че такъв експеримент с патрули на колела се прави във Велики Новгород, в Казан, по руските курорти. Сега, без да се обезпокояват почиващите с мощния рев на двигателите, може достатъчно бързо да се обиколи плажа, крайбрежната улица, парка.

Между другото в Европа улиците на старите градове отдавна се охраняват от велосипедисти. Смята се, че такава механизация

е не само ефективна и екологична, но и демократична - хората се отнасят с повече доверие и симпатия към представителя на закона, ако той използва именно такъв "народен" транспорт. Този опит вече се използва в Украйна и Беларус.

Има обаче и немалко спорни въпроси. Например как да се екипира сътрудникът на колело. С изгладени панталони и с фуражка явно не е удобно да се въртят педалите. Най-малкото ще изглежда странно. Това означава, че ще трябва да се купува специална екипировка с наколенки, удобни обув-

ки и шлемове с надпис "милиция". Друг нюанс е тактиката на патрулиране и задържане. Да се настигне престъпникът с колело е възможно, но как да го спреш и да му сложиш белезниците? Да скачаш от колелото? Явно е, че последният етап от преследването ще се наложи да се извършва пеша, като навреме се изостави "коня". И да се конвоира задържания до отделението също ще се наложи пеша. Любопитно е, че вече има няколко случая, когато велосипедисти са хващали престъпници, грабили мобилни телефони и други улични бандити.

Най-очевидният метод за използване на велосипедистите е разузнаването: те откриват престъпниците, започват да ги преследват и заедно с това викат подкрепление. И вече в комбинация с автомобилните и сухопътните патрули задържат заподозрените.

С други думи, във вътрешното министерство смятат, че за велосипедистите също трябва да се разработи отделна програма за подготовка.

Разбира се, колелата могат да се използват само през лятото. През зимата в някои региони планират да патрулират в труднодостъпните участъци със снегоходи.

Понякога в политиката дъщерите стават по-лоши от бащите си

Фамилията Чейни

CORRIERE DELLA SERA

РИКАРДО РОМАНИ

Дъщерите на някои недолюбвани и даже мразени лидери и диктатори финансират терористи, убиват съпрузи, възлагат обществени поръчки в замяна на лъскави джипове. Често пъти те следват утъпкания път на бащите си.

Ричард Чейни може би ще остане в историята като един от политиките, които пропуснаха възможността да станат президенти. В средата на 90-те години на миналия век той беше идеалният политик, който можеше да се противопостави на Бил Клинтън. Тогава на него се гледаше като на строг пазител на най-суровите консервативни принципи. Но Ричард Чейни, известен за приятелите си само като Дик, дори не се опита да се изправи срещу Клинтън. Тогава републиканците предложиха тази възможност на Боб Доул и нещата свършиха зле. И всичко това по вина на една жена.

Но нещата на са такива, каквито изглеждат. Жената се казваше Мери Чейни - дъщерята на Дик Чейни. Млада дама, която от години беше сгодена за горска пазачка на име Хедър. Това определено не беше съжителство, което да се поправи на доста затворената към новостите американска десница. През онези години Чейни обаче отричаше дъщеря му да е хомосексуалистка. После, когато се озова в Белия дом като вицепрезидент на Джордж Буш-младши, той дори й намери работа. И така Мери стана стратег в екипа му. А благодарение на нея днес в САЩ има много повече гейове републиканци.

Тоест всичко е добре, когато свършва добре. Но невинаги това е

правилото. В политиката обикновено проблемите идват от любовниците и приятелките, но често пъти и дъщерите на лидерите представляват бреме или имат тежката дума. Подобно нещо се случва за разлика от примера с Мери Чейни, когато лидерските щерки си наумят да градят репутация, по-голяма от тази на бащите си, опиянени от властта и славата.

Добър пример в този случай е ситуацията, свързана с мианмарската дисидентка Аун Сан Су Чжи, пленничка на мианмарската военна хунта отблизо 20 г., след като спечели изборите. Съдбата на Аун беше предначертана от една млада любителка на изкуствата - Сандра Вин, любимата дъщеря на Не Вин, президента на Мианма, преди идването на власт на хунтата. Сандра беше до такава степен обичана от баща си, че едва 37-годишната получи специални правомощия и бленувайки да оглави азиатската държава, тя нареди ужасяващи репресии в родината си. В Мианма мнозина подозират, че именно Сандра е подсказала идеята Аун Сан Су Чжи да бъде хвърлена в затвора, защото я е смятала за своя най-голяма съперница в битката за лидерското място. Прекалено амбициозната и страшно суетна Сандра обаче си навлеche до такава степен ненавистта на военните, че в крайна сметка и тя се озова под домашен арест. От година тя е вече на свобода, защото успя да я купи благодарение на богатството, натрупано, докато беше на власт.

Пари не липсват и на Гулнара Каримова, ослепително красивата дъщеря на Ислам Каримов, президента на Узбекистан. В САЩ на нея гледат като на бегълка, а в родината ѝ като на бъдеща президентка. Не може да се каже, че Ташкент и Вашингтон имат идеал-

ни отношения. Гулнара, която беше омъжена за узбекско-афганистански магнат, през 2001 г. избяга от него в САЩ, където двойката живееше по онова време, и отведе със себе си децата им. В САЩ това се смята за отвлечение. Но за Гулнара това няма голямо значение. Фабриката за производство на безалкохолни напитки на съпруга ѝ в Узбекистан беше закрыта само за няколко седмици. Родителите на този нещастник пък бяха най-безцеремонно депортирани в Афганистан.

Гулнара, която при обиколките си из Европа е снимана за бляскавите списания в компанията на Шарън Стоун и Боно, обожава елегантните дрехи, но е и страстна почитателка на чая. Даже притежава чаена фабрика в родината си.

Понякога обаче тежестта на ударите на бащите пада върху плещите на техните дъщери. Подобно нещо се случи с Рашида Хюсеин, дъщерята на ужасяващия Саддам. 41-годишната дама имаше доста бурни отношения с татенчето си. През 90-те, заедно със съпруга си, тя избяга в Йордания заради караниците с баща си. Само след две години в изгнание тя се покая и поиска да се върне в родината си. Баща ѝ се съгласи, при условие че тя му позволи да обезглави съпруга ѝ. Речено- сторено. Така семейството отново беше заедно и щастливо.

През 2003 г. Рашида отново избяга след нахлуването на САЩ в Ирак. Като почетна гостенка на йорданското кралско семейство тя

власт през 2006 г. Милионите си тя беше натрупала по много лесен начин. Купуваше за по долар акции в тайландската национална комуникационна компания, а после ги препродаваше 50 пъти по-скъпо от пазарната им стойност в Сингапур. Съдия в Банкок поиска от нея да върне спечелената по този начин сума от 500 млн. долара, но никой не знае

потърси различно бъдеще. Дипломира се като лекар и обещаваще да извърши чудеса в медицината. После обаче реши да се върне в родината си през 2004 г. Там оглави комисията по здравеопазването, а после едва 40-годишната стана и сенаторка. Днес тя е в око на циклона. Оказва се, че австрийска фирма е спечелила търг за голям енергиен проект в Нигерия,

Гулнара Каримова и баща ѝ президентът на Узбекистан Ислам Каримов

къде са скрити тези пари.

От корупцията и от замесването ѝ в нечисти сделки в чужбина се спаси Иябо Обасанджо, дъщерята на Олусегун Обасанджо, бившия президент на Нигерия. Тя отиде да учи в Америка, за да

като е подарила на Иябо модел джип, който тя страшно много харесвала. Иябо отрича тези твърдения и казва, че са клевети по неин адрес. Но е факт, че се разхожда из Лагос с лъскав яркочервен джип Тойота.

Застраховка
ИМУЩЕСТВО

Част от KBC group

от ДЗИ

на цената

на кофа ламекс

ЙОРДАНКА ФАНДЪКОВА е родена на 12 април 1962 г. в Самоков. Забършила е 35-а руска езикова гимназия в София и руска филология в СУ. Била е учителка в 73-о СУУ с преподаване на чужди езици "Владислав Граматик" в София, а от 1998 г. става директор на училището. Беше зам.-кмет на столицата по ресора "Култура, образование, спорт и превенция на забвисимости". Избрана бе за депутат в 41-ото НС от ГЕРБ и след това - за министър на образованието, младежта и науката в кабинета на Бойко Борисов.

ложения да запазим класната работа, обмислихме и видяхме, че дори има логическо разминаване по отношение на това какво се проверява - класната работа проверява знания по материала от втория срок, а външно-то оценяване - за цялата година.

■ *Заварихте проблем с VIII клас - с "реформите" през 1999 г. се появиха два вида осми клас, че и два вида IX. Сега пък се оказа, че се въвежда нова учебна програма, което не може да стане поради липсата на нов закон, а вместо с учебници, децата ще учат по помагала. Как ще се оправите с тази ситуация?*

- При това положение, което се е създало, децата и техните родители не бива да се тревожат. Надявам се, че учебните помагала са с добро съдържание, а за децата дали се нарича помагало или учебник може би не е толкова важно. Но за нас е важно. Наистина това се дължи на забавянето на закона, което пък ни поставя в друга неудобна ситуация - от една страна, искаме да

вече няма да бъде проблем. Мисля, че като цяло решението да се откажем от XIII клас, който в по-голямата част от гимназиите бе нещо формално, е добро. Трябва обаче да сме коректни към учениците, които са започнали и желаят да получат целия обем от часовете.

■ *В професионалните гимназии местата за прием са повече от кандидатите и вие имате идея да отпаднат приемните изпити за тях. Но същата е ситуацията и при приема след VIII клас и за Вуз. Трябва ли изобщо да отпаднат приемните изпити? И няма ли да се засили конфликтът "недоучени знания", които се доучават в следващата образователна степен?*

- Говорейки за логични стъпки и за последователност в промените, ние имаме предвид да се съобразяваме с реалностите. Когато говорим за приема след VII клас, ние изключваме от тезата за премахване на изпитите няколко училища, към които има доста сериозен интерес. Там със сигурност кандидатите ще бъдат и в следващите години повече от местата. Ще мислим механизъм, по който тези училища да могат да правят било приемни изпити или да имат други някакви критерии. Но най-нормалното са изпитите, няма какво да се лъжем. А когато говорим за университетите, знаете, че те имат възможността да ползват и държавните зрелостни изпити. Разширява се броят на висшите училища и специалностите, в които приемът е с оценката от матурите. Но все пак университетите са автономни, така че те сами ще преценяват по какъв начин да приемат студенти в интерес на по-високото качество на образованието. А нашата задача е да преценим механизмите за стимулиране на качествено образование, а не изобщо на образованието.

■ *Досега синдикатите неведнаж са искали учителите да са държавни учители. Сега в министерството се появи идея "учител" да стане регулирана професия. Какво означава това?*

- Тази идея излезе от г-жа Мукаддес Налбант, директор на дирекция в министерството. Аз не съм дискутирала с колеги, не зная каква е позицията на нашите социални партньори. Мисля, че има много плюсове и

ЙОРДАНКА ФАНДЪКОВА:

Искаме не просто училище, а качествено училище

Не се притеснявам да се откажа от своя идея, ако се окаже неудачна, казва министърът на образованието, младежта и науката

■ *След три дни около милион българчета и техните семейства започват да живеят с проблемите на училището. Но като че ли продължава тенденцията за демографски спад в броя на първолаците?*

- Децата, които ще постъпят в първи клас тази година, отново са с няколко хиляди по-малко, отколкото са били миналата година и това са обективни факти. Но трябва да кажем и това, че мрежата от училища в страната е изключително богата и ситуацията е различна - има градове, където броят на децата се увеличава, а има и такива населени места, където се закриват училища поради липса на деца. Но мисля, че голямото закриване на училища вече приключи.

■ *Кога смятате, че може да бъде въведена тази двегодишна предучилищна подготовка, която ГЕРБ предвиди още в предизборната си програма?*

- Работим за това най-късно до две години - т.е. най-късно за учебната 2011-2012 г. да можем да я въведем. Започнали сме вече да анализираме мрежата от училища, разбира се - и размера на финансирането, което ще е необходимо. Надявам се да можем да реализираме тази идея по-бързо, защото според мен това е една много важна и смислена мярка. Включително за осигуряване на равния достъп до образование, пък и за подготвя подготовка на децата за училище.

■ *Това няма да е прецедент, защото знаем, че в някои европейски държави има практика за такава ранна подготовка на децата.*

- Ние сме прецедент, ние сме много закъснели в това отношение. В другите европейски страни отдавна вече задължителният обхват на децата в подготвителни групи е от 4-годишна възраст, дори има вече страни със задължителен обхват на децата от 3-годишна възраст.

■ *В започващата учебна година като че ли най-голямата промяна е обединяването на външното оценяване на знанията след VII клас с изпита за прием в профилираните гимназии. Имам впечатление от родители, които харесват най-много това, че децата ще подават документи за кандидатстване в гимназиите не предварително, а едва след като видят оценките си от този общ изпит.*

- Надявам се, че това ще е единствената промяна през тази година. Нашето желание дори беше да не предлагаме промени, но тази беше важно да направим. Това е голямо удобство за всички - и за децата, и за родителите. Да не говорим, че им спестяваме и малко средства, защото те няма да плащат таксите, които плащаха миналата година.

■ *Имаше несъгласия с идеята ви в този изпит да се съвместят и класната работа за втория срок на VII клас. Заради това ли се отказате от намерението да премахнете класната работа?*

- Имаше доста несъгласия - логични при това, и аз смятам, че това, че се отказвахме, дори е добър знак. Защото доказва нашето виждане, че обсъжданията трябва да са истински. А не да качим на сайта проект уж за обсъждане, а след това да направим, каквото сме си решили. Имаше негативни отзиви, получихме пред-

Интервю на ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

направим нов сериозен и много добре обсъден закон, който да има дългосрочна перспектива, а от друга страна, ни се налага да бързаме, защото трябва да се решат проблемите. Така че ситуацията наистина е доста тежка по отношение на нормативното осигуряване на средното образование. Но ще работим интензивно и ще разчитаме на сериозна обществена дискусия по тези въпроси. Аз лично няма да се притеснявам, ако планираме нещо, а след това в процеса на дискусии променим малко посоката. Смятам, че така трябва да работим, за да бъдат качествени нашите предложения.

■ *Пък и да видят хората от колегията, че нещо зависи от тях. Досега не бе така и това поразгаше апатия и недоволства.*

- Според мен вземането на решения в режим на диалог е в интерес на всички. Такова е личното ми разбиране.

■ *Вече направихте поправка в Закона за професионалното образование - и тази година, и догодина XIII клас в професионалните училища ще се доучва задочно. Но след това остава положението, че в XII клас ще се съвместят материалът и за XIII. Защо поправката е само за две години?*

- Преди ден парламентът прие изменението на закона. Учениците, които тази година трябваше да бъдат в XIII клас, имат възможността да заявят желание и да го учат в самостоятелна или индивидуална форма. С промяната, която направихме, това положение остава и за следващата година. Наложих се, защото за тези ученици ние трябваше така да събираме учебните програми, че учениците да изучават над 1300 часа хорариум в дадена специалност в рамките на 600 часа. А след това вече няма да е такъв проблем. Ние сме го дискутирали, всъщност тази промяна бе предложена от Съюза на работодателите в образованието. Знаете, че в тези училища в първите години се учат общообразователните предмети, а в последните класове са специалните. Работодателите смятат, че за следващите випуски това

много минуси и не зная дали регулирана професия би било непременно в интерес на учителите. Така че това е само едно предложение, което със сигурност ще обсъдим, но не сме го предвиждали в нашите планове.

■ *Успяхте тази година да опазите поне средното образование от намаляване на субсидиите при кризисното оряване на бюджета...*

- И висшето също, образованието като цяло.

■ *Но все пак бюджетът на МОМН бе намален с 20 млн. лв., 1,5 млн. лв. от тях са отнети от издръжката на БАН, на висшите училища пък бе намалена субсидията за научни изследвания. Това не крие ли риск да не могат да завършат нормално годината?*

- Говорим за частта за наука. Искам да обърна внимание, че защитената сфера е тази на образованието като цяло, тя ще остане такава - това е решението на правителството. По отношение на финансирането за наука нека да кажем, че има доста средства, които са предвидени за наука, но не се усвояват за наука. Това трябва да го имаме предвид при ограниченията заради кризата, защото сме отговорни. Не просто да искаме и да даваме обществени средства на всеки. Според мен трябва да се набляга повече на конкурентния принцип, на проектното финансиране, за да има доказване на ефективност.

■ *Според мен е много неправилно да се дават средства за наука на всички висши училища, немалко от тях просто не правят наука.*

- Това имам предвид. Това го показват и отчетите. Има университети, които наистина ползват тези средства за научни проекти и това е добре. Ще се опитаме да намерим механизма, по който да им бъдат гарантирани и за следващата година подобни средства. Но смятам, че посоката наистина трябва да бъде финансиране спрямо резултатите, на проектен принцип. Идеята във фонд "Научни изследвания" да не намаляваме броя на проектите, които ще бъдат одобрени, а по-скоро да се съобразим с кризата и да отложим част от средствата. Според мен трябва да бъде ясно за какво се дава всеки обществен лев. Иначе е много добре да се кичим с това, че увеличаваме парите. Нашата задача и отговорност обаче е да аргументираме и да можем да докажем, че постигаме цели, а не просто даваме средства.

■ *Прави впечатление, че във всички министерства се търсят финансови нарушения, нищо не се чува за проверката на ДАНС за просветното министерство по времето на НДСВ. Защо?*

- Нямаме още резултатите от проверката за учебници, която бе поръчана. Не очаквайте скандали от Министерството на образованието, младежта и науката. Ние правим проверки не само за минал период, ще правим и за следващия, трябва да има одит за всяка дейност.

■ *Какво ще пожелаете на децата и на колегите си учители за 15 септември?*

- На първо място да са здрави. Най-важна е и сигурността на децата в училищата и в детските градини. И да си пожелаем да работим заедно, за да можем да повишим качеството на образованието.

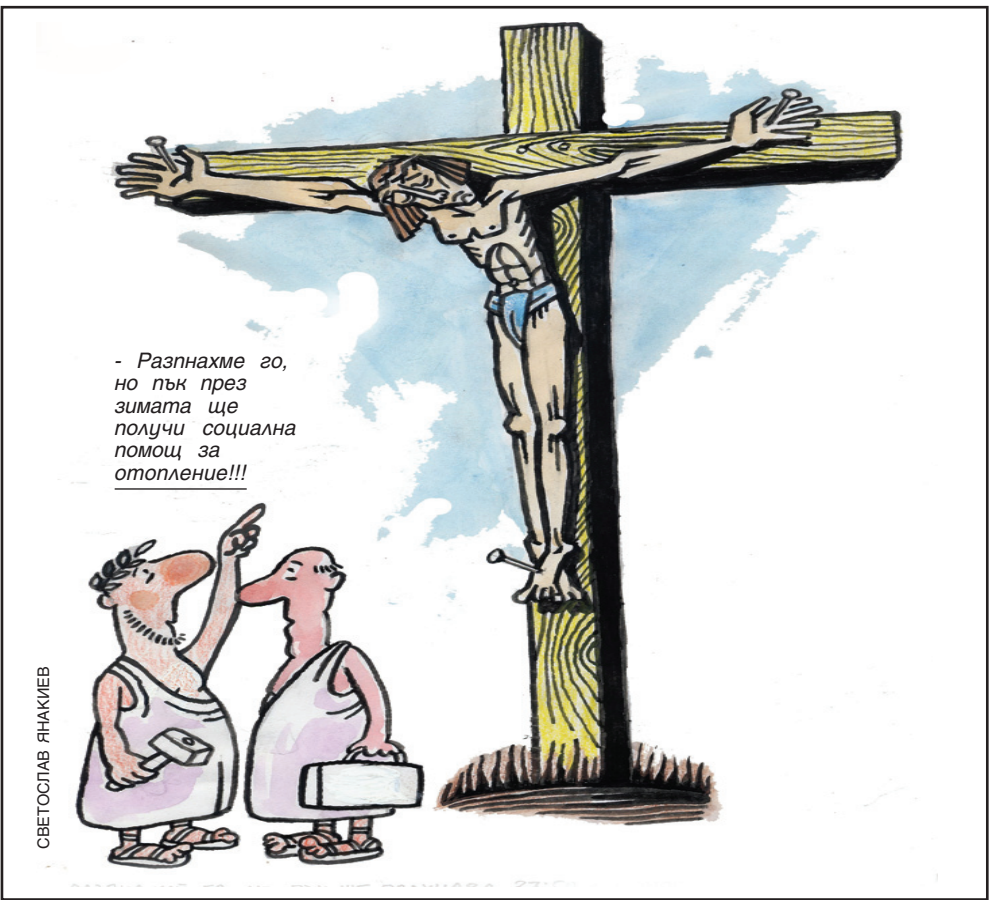

ЯНКО ДОЛАПЧИЕВ

По време на последното си посещение в Брюксел премиерът Борисов заяви, че ЕК ще е арбитър за целесъобразността на енергийните ни проекти. Защо? Мигар сме некадърни, че не можем да осчетоводим сами ползите и загубите? Нали става дума за строежи, които вече са минали всички институционални “сита” в Еврокомисията? Коя европейска държава иска чужди арбитри за собствената си енергийна стратегия, която ще определя икономическото ни развитие с десетилетия напред? Или правителството си вързва гащите, протака, след като премиерът обеща пред Владимир Путин до три месеца да избистрим енергийната си позиция за българоруските проекти? Съмнението, че енергетиката се управлява емоционално, а не рационално, пак назира.

Не е тайна, че ЕС е разединен в енергийната си политика: Италия и Франция не поддържат “Набуко”, Германия участва в него като “частно” лице чрез консорциума RWE, но стои с авторитета на Меркел зад “Северен поток”. Срещу който пък са Полша и Балтийските държави. “Южен поток” се подкрепя от Балканите и от Австрия, която пък чрез OMV води държавите, през чиято територия ще преминава каспийският газ.

Ако страхът е от “Белене”, то централата получи зелена светлина от “Евроатом”, защити я Международната аген-

- Разпнахме го, но пък през зимата ще получи социална помощ за отопление!!!

СВЕТΟΣЛАВ ЯНАКИЕВ

Пито-платено, ама от кого?

ски арбитри. Интересите в иначе наглед задръжното европейско семейство са разнородни и какво можем да очакваме от това?

Вчера руският министър на енергетиката Сергей Шматко попита в Москва (позицията на Папандреу все още не бе оповестена), че ако всеки път се отменят легитимните решения, приети от предишното правителство, как ще се работи в бъдеще?

Като тръби за ясно и отговорно управление, правителството да не ползва като парван ЕК, а ясно да каже думата си. Пък бъдещето ще е съдник сами ли ще произвежда електроенергия и ще я продаваме на съседите си, или ще купуваме от тях.

Сметката обаче винаги плаща българинът.

Вчера Гърция също направи балкански лупинг. Досега тя държеше на петролопровода “Бургас-Александруполис”, но социалистът Папандреу - най-вероятно новият гръцки премиер - заговори с гласа на ГЕРБ за преоценка на проекта. Поне не се изцепи, че ще го дава на брюксел-

ска арбитри. Интересите в иначе наглед задръжното европейско семейство са разнородни и какво можем да очакваме от това?

Вчера руският министър на енергетиката Сергей Шматко попита в Москва (позицията на Папандреу все още не бе оповестена), че ако всеки път се отменят легитимните решения, приети от предишното правителство, как ще се работи в бъдеще?

Като тръби за ясно и отговорно управление, правителството да не ползва като парван ЕК, а ясно да каже думата си. Пък бъдещето ще е съдник сами ли ще произвежда електроенергия и ще я продаваме на съседите си, или ще купуваме от тях.

Сметката обаче винаги плаща българинът.

1683 - турците са отблъснати от силите на Свещената лига под предводителството на полския крал ЯН III СОБИЕСКИ (1629-1696). Свещената лига е военнополитически съюз между Свещената римска империя, Венецианската република и Жеч Посполита за борба срещу агресията на Османската империя в Централна Европа. Договорът за създаване на Свещения съюз е сключен през 1682 г. През 1686 г. към съюза се присъединява и Царство Русия. В последвалата война те нанасят поражение на османците в битката за Виена. Свиква се Карловския конгрес, с който завършва войната. С края ѝ на практика съюзът престава да съществува.

1888 - в Париж, Франция, се ражда **МОРИС ШАВАНИЕ** (1888-1972). Той е филмов актьор. Първоначално работи, като акробат, но злополучен инцидент прекъсва кариерата му. Прави своя дебют в киното през 1908 г. във филма “Прекалено лековерен”. Участва в повече от 50 филма. През 1930 г. е номиниран за “Оскар” за ролята си в “Парад на любовта”. Някои от най-известните му филми са: “Мълчанието е злато”, “Фани”, “Канкан”, “Сто години любов”, “Веселата вдовица” и др. Умира на 1 януари 1972 г. в Париж вследствие на усложнения по време на бърбечна операция.

1928 - съставено е четиричлен и четвъртото правителство на България начело с **АНДРЕЙ ЛЯПЧЕВ** (1866-1933). Той е изявен участник в Демократическата партия, през 1923 г. се присъединява към Демократическия съговор и е начело на неговото умерено крило до смъртта си. Той е министър-председател на България в 43-ото (1926-1928), 44-ото (1928-1930) и 45-ото (1930-1931) правителство.

1953 - **НИКИТА ХРУШЧОВ** (1894-1971) е избран за първи секретар на ЦК на КПСС. Той е съветски политик, ръководител на СССР след смъртта на Йосиф Сталин. Хрущов е бил работник и миньор в Донбас от 1908 г., по-късно е участник в Гражданската война (1918-1920 г.). По време на Втората световна война Хрущов е партиен комисар на фронта и достига до военното звание генерал-лейтенант през 1943 г. След смъртта на Йосиф Сталин, Хрущов е избран за първи секретар на Комунистическата партия на Съветския съюз от 1953 до 1964 и председател на Съвета на министрите на СССР от 1958 до 1964. През 1959 г. получава Ленинска награда за мир. Никита Хрущов е свален от длъжност и е пенсиониран през 1964 г. Умира в Москва на 11 септември 1971 година.

1959 - **ДЖАК КИЛБИ** (1923-2005) прави демонстрация на първата работеща интегрална схема. Той е американски инженер. През 1948 г. завършва Ийнойския университет, след което се занимава с транзистори във фирма, производител на радиочасти. През 1957 г. преминава в Texas Instruments, която по същото време насочва своите усилия към миниатюризация на електронните схеми. Наблюдавайки трудоемкия процес на сглобяване на микромодули от електронни елементи, монтирани един към друг, Килби разбира, че компонентите на схемите може да се изготвят едновременно върху една германиева пластинка. През 1959 г. фирмата представя първата в света интегрална схема от пет елемента, разположени на една германиева пластинка с дължина от 1 см. Всичките пет елемента са свързани помежду си с миниатюрно тънки проводници. През 2000 г. Килби получава Нобелова награда за физика. Умира на 20 юни 2005 г. в Далас, САЩ.

2003 - Организацията на обединените нации **вдига санкциите над ЛИБИЯ**, след като страната се съгласява да поеме отговорността и да компенсира жертвите от Атентата над Локърби. На 21 декември 1988 г. самолет на американската компания “Пан Ам”, експлодира във въздуха над Локърби, Шотландия. Загиват 270 души от 21 страни, включително 11 жители на Локърби. Повечето от пътниците са американски граждани. Първоначално се смята, че атентатът е дело на Народния фронт за освобождаване на Палестина. Подозират се и правителствата на Иран и Сирия. По-късно улките се насочват към двама служители на либийските служби,

ДАТАТА

1683 - турците са отблъснати от силите на Свещената лига под предводителството на полския крал ЯН III СОБИЕСКИ (1629-1696). Свещената лига е военнополитически съюз между Свещената римска империя, Венецианската република и Жеч Посполита за борба срещу агресията на Османската империя в Централна Европа. Договорът за създаване на Свещения съюз е сключен през 1682 г. През 1686 г. към съюза се присъединява и Царство Русия. В последвалата война те нанасят поражение на османците в битката за Виена. Свиква се Карловския конгрес, с който завършва войната. С края ѝ на практика съюзът престава да съществува.

1888 - в Париж, Франция, се ражда **МОРИС ШАВАНИЕ** (1888-1972). Той е филмов актьор. Първоначално работи, като акробат, но злополучен инцидент прекъсва кариерата му. Прави своя дебют в киното през 1908 г. във филма “Прекалено лековерен”. Участва в повече от 50 филма. През 1930 г. е номиниран за “Оскар” за ролята си в “Парад на любовта”. Някои от най-известните му филми са: “Мълчанието е злато”, “Фани”, “Канкан”, “Сто години любов”, “Веселата вдовица” и др. Умира на 1 януари 1972 г. в Париж вследствие на усложнения по време на бърбечна операция.

1928 - съставено е четиричлен и четвъртото правителство на България начело с **АНДРЕЙ ЛЯПЧЕВ** (1866-1933). Той е изявен участник в Демократическата партия, през 1923 г. се присъединява към Демократическия съговор и е начело на неговото умерено крило до смъртта си. Той е министър-председател на България в 43-ото (1926-1928), 44-ото (1928-1930) и 45-ото (1930-1931) правителство.

1953 - **НИКИТА ХРУШЧОВ** (1894-1971) е избран за първи секретар на ЦК на КПСС. Той е съветски политик, ръководител на СССР след смъртта на Йосиф Сталин. Хрущов е бил работник и миньор в Донбас от 1908 г., по-късно е участник в Гражданската война (1918-1920 г.). По време на Втората световна война Хрущов е партиен комисар на фронта и достига до военното звание генерал-лейтенант през 1943 г. След смъртта на Йосиф Сталин, Хрущов е избран за първи секретар на Комунистическата партия на Съветския съюз от 1953 до 1964 и председател на Съвета на министрите на СССР от 1958 до 1964. През 1959 г. получава Ленинска награда за мир. Никита Хрущов е свален от длъжност и е пенсиониран през 1964 г. Умира в Москва на 11 септември 1971 година.

1959 - **ДЖАК КИЛБИ** (1923-2005) прави демонстрация на първата работеща интегрална схема. Той е американски инженер. През 1948 г. завършва Ийнойския университет, след което се занимава с транзистори във фирма, производител на радиочасти. През 1957 г. преминава в Texas Instruments, която по същото време насочва своите усилия към миниатюризация на електронните схеми. Наблюдавайки трудоемкия процес на сглобяване на микромодули от електронни елементи, монтирани един към друг, Килби разбира, че компонентите на схемите може да се изготвят едновременно върху една германиева пластинка. През 1959 г. фирмата представя първата в света интегрална схема от пет елемента, разположени на една германиева пластинка с дължина от 1 см. Всичките пет елемента са свързани помежду си с миниатюрно тънки проводници. През 2000 г. Килби получава Нобелова награда за физика. Умира на 20 юни 2005 г. в Далас, САЩ.

2003 - Организацията на обединените нации **вдига санкциите над ЛИБИЯ**, след като страната се съгласява да поеме отговорността и да компенсира жертвите от Атентата над Локърби. На 21 декември 1988 г. самолет на американската компания “Пан Ам”, експлодира във въздуха над Локърби, Шотландия. Загиват 270 души от 21 страни, включително 11 жители на Локърби. Повечето от пътниците са американски граждани. Първоначално се смята, че атентатът е дело на Народния фронт за освобождаване на Палестина. Подозират се и правителствата на Иран и Сирия. По-късно улките се насочват към двама служители на либийските служби,

АЛБОНА НЕЙКОВА

(Пре)оценяване на истината

Излъчените два епизода от най-новия тв формат “Цената на истината” бяха достатъчни, за да се превърне шоуто в едно от най-скандалните в родния ефир. Според регламента кандидатите за “лесни” пари, желаещи да спечелят рекордната за България сума от 200 хил. лева, трябва само да отговорят на 21 неудобни въпроса (а неофициално в предаването те са много повече). Почти всички са шокиращи за масовата публика, като “По-желавала ли си смъртта на баща си?”, “Имала ли си сексуални фантазии спрямо сестрите си?” или “Обвиняваш ли майка си за смъртта на сестра си”. Самата им формулировка понякога изглежда некоректна и цели априори да направи определени внушения на зрителите. А еднозначните отговори - с “да” или “не”, като че ли се знаят и от публиката в предаването, и от тв аудиторията, и най-вече от роднините на участниците.

Покъртителните изповеди засягат тежки проблеми и сложни взаимоотношения, натрупани през годините, както и теми-табу - секс, насилие, родителски тормоз и т.н. А казването на истината в очите, което не е много характерно за нашите

географски ширини, изглежда, става по-лесно, когато към хората са насочени камери, още повече че е обещаана и парична награда.

Фактът, че хората биват показвани по телевизията, за да разказват шокиращи за широката публика случки от живота си, изважда на показ още един важен аспект от човешката психика. В студиото се води война между това, което човек се старее да бъде, и това, което е в действителност. Тогава по-интелигентните могат да си направят извод за много неща, които досега като че ли не са осъзнавали напълно - дали сме добри родители, обичаме ли най-близките, готови ли сме наистина да простим и най-страшното...

Реакциите на участниците в шоуто по Нова ТВ варират от “По-добре е да разбера истината така, отколкото да живея в лъжа до края на живота” до “По-добре да бях умряла, отколкото да чуя това”. Не знаей дали преди предаването главните герои в тв формата са наясно, че след него животът им няма да е същият. Излъчените досега истории са покъртителни, но разкриват чувствата и междуличностните отношения в една фамилия или род.

По-интересното (и обезпокоително) в случая е, че май сме отвикнали да казваме истината. Дори пред най-близките си. И за това ни трябва универсалният стимул от пачките банкноти за участието в шоу с многохилядна телевизионна аудитория, за да произнесем или да научим истината. Доколкото не е изкривена...

Лъжата винаги е била морален проблем, който не може да се измери дори и от най-перфектния полиграф. Показанията на уреда, наричан по-често детектор на лъжата, колкото и да е усъвършенстван през последните 75 години, само доближават истината. Надеждността на този регистратор на емоции, действащ на базата на вегетативната или автономната нервна система, е от 93 до 97-98 процента. А специалистите са категорични, че при определени обстоятелства уредът може да бъде излъган.

То ако не беше така, досега полиграфът да бе въведен като задължителен помощник в съдебните зали. Или при парламентарния контрол например...

Какво има в бюджетната рамка до 2013 г.?

Основната опасност е, че се залага обедняване на населението

ЙОСИФ АВРАМОВ

Негативната тенденция във водещите в икономическо отношение страни като САЩ, Великобритания и др. продължава, въпреки че икономиките им започват да проявяват признаци на съживяване. Докато у нас дефицитът в бюджета в края на юли е едва 0,4 % - ниво сред най-добрите в ЕС, Англия е регистрирала 12% дефицит на полугодие, а този на САЩ също е приблизително толкова. Няма и българска банка, която е фалирала или е в ликвидна криза, докато в други развити страни положението в банковия сектор е твърде тежко. От началото на 2009 г. в САЩ са закрити 89 търговски банки, само на 4 септември т.г. в щатите Айова, Аризона, Илинойс, Канзас и Мисури врати са затворили пет средни и малки банки.

У нас в края на юни, последният месец на

управлението на предходното правителство

бюджетът ни бе с превишение на приходите над разходите от 180 млн. лв. Според данните, представени от Министерството на финансите за изпълнението на консолидирания бюджет към 31 юли 2009 г., приходите и помощите, постъпили по консолидираната фискална програма (КФП) към края на месец юли, са в размер на 14 751,4 млн. лв. или 45,3% от годишния разчет. Отчетените постъпления са 89,7% от размера на постъпленията за същия период на миналата година. Данъчните приходи по КФП (вкл. постъпленията от осигурителни вноски) към края на месец юли възлизат на 11 671,9 млн. лв., което е изпълнение от 45,4%. Приходите в частта на преките данъци са в размер на 2 540,9 млн. лв., или 51,4% от планираните за годината. Приходите от косвени данъци са 5 668,9 млн. лв., или 41,1% от програмата за годината. Приходите от ДДС са в размер на 3 447,2 млн. лв., което е 77,7% от постъпленията за същия период на предходната година. Към края на месец юли са постъпили 2 143,6 млн. лв. от акцизи, като в номинално изражение те остават близки до отчетените за същия период на 2008 г. Неданъчните приходи са 2 216,1 млн. лв., което е изпълнение от 58% спрямо годишните разчети. Постъпилите помощи (основно авансови плащания от Структурните и Кохезионния фондове на ЕС) към края на месец юли са 863,5 млн. лв. (28,7% от годишните разчети). Очевидно намалението на вноса вследствие свитото вътрешно потребление с над 30% през първото полугодие оказва сериозно влияние на данъчните постъпления, и то предимно от ДДС.

Разходите по консолидирания бюджет (вкл. вноската на България за общия бюджет на ЕС) към края на месец юли възлизат на 15 137,8 млн. лв. - 49,9% от разчетите за 2009 г. Спрямо същия период на 2008 г. разходите са нараснали с 23,8%, което засега не съответства на изоставането в бюджетните приходи. Отчетеното нарастване спрямо миналата година е съпроводено със значителното изпреварващо финансиране при усвояването на капиталовите разходи. Към 31 юли 2009 г. текущите нелихвени разходи са в размер на 12

002,4 млн. лв. (52,9% от разчета за годината), капиталовите разходи (вкл. нетният прираст на държавния резерв) възлизат на 2 254,2 млн. лв. (43,3% от разчетите за 2009 г.) и лихвените плащания - на 444,1 млн. лв. (69,8% от планираните за 2009 г.). Частта от вноската на България за общия бюджет на ЕС, изплатена към юли 2009 г. от централния бюджет, възлиза на 437,1 млн. лв., което е в съответствие с изискванията на Регламент 1150/2000 на Съвета на ЕС. Към края на месец юли по консолидираната фискална програма се отчита дефицит в размер на 386,4 млн. лв.

Отрицателното салдо за месец юли е в размер на 564,3 млн. лв.

Орязването на инвестиционните разходи

обаче, което новото правителство направи за над 50 започнати обекта в ре-

дица общини, не е трайно решение за реализирането на икономии в бюджета. За “замразяването” на започнатите обекти от ВиК мрежата, пътната и комуникационната общинска инфраструктура са необходими значителни финансови ресурси и населението в тях незаслужено се “наказва”.

В заключителната част на отчета се посочва, че фискалният резерв към 31 юли 2009 г. е 7 710,5 млн. лв. За натрупването му основна е заслугата на предходното правителство, което реализира значителни бюджетни излишъци през предходните 4 години. В редица публикации се визира, че положението на българските финанси не трябва да се драматизира, тъй като е налице солиден фискален резерв. “Само преди няколко месеца България беше проблемно дете... Сега изглежда се промени напълно и даде на всички урок”, коментира чужди икономисти. Бюджетният дефицит на България се е свил до 105 млн. лв. през август от 565 млн. лв. в края на юли, пише електронното издание на “Уолстрийт Джърнъл”. Това в известна степен се дължи и на орязването с 1,165 млн. лв. на министерства и ведомства, в т.ч. и

на университети и други научни и културни институции

Българската икономика е в рецесия за пръв път от 12 години, след ръст от близо 7%, регистриран през 2008 г. Безработицата се покачва, а привлекателността на България - членка на ЕС, като бизнес дестинация с евтина работна ръка като че ли “се изпарява”, което намалява шансовете за възстановяване,

базирано на износ. Според оптимистичните прогнози на финансовия министър Симеон Дянков износът ще се възстанови към края на годината благодарение на излизането на Франция и Германия от рецесията. Въпреки това с очакванията пикът на безработицата да бъде достигнат през последното тримесечие на 2009 г., както и с надеждите за възстановяване, които зависят основно от апетита за риск и от стабилния растеж на ключови европейски пазари,

перспективите за бъдещето са несигурни

България все още е поставена пред много изпитания, икономиката има проблем с големия външен дълг и ако възстановяването се забави, ударът може да бъде много тежък, прогнозира Нийл Шийринг, икономист от “Кепитъл Икономикс”.

места и насърчаване на икономическата активност.

5. През 2010 г. се запазват достигнатите за 2009 г. номинални размери на работните заплати в бюджетния сектор. За периода 2011-2013 г. ръстът на заплатите се осигурява чрез предвидения растеж на БВП.

6. Намаляване на осигурителната тежест за Фонд “Пенсии” с 5 процентни пункта, като за 2010 г. предвиденото намаление е с 2 процентни пункта. В случай че бюджет 2010 го позволи, се предвижда допълнително намаление с още 3 процентни пункта. Ако това не е възможно, намалението за периода за 2011-2013 г. ще бъде с по 1 процентен пункт годишно.

От посочените параметри е видно, че те не предвиждат повишение на пенсии и заплати през цялата 2010 г. Очертава се обаче неизбежен ръст на цените на енергоносителите (петрол, газ, ток и топлоенергия) през следващата година. “Замразяването на доходите” през 2010 г.

ще понижи жизнения статус

основаващ се на свито потребление на работници, служещи и пенсионери с до 10%. Наистина в изявления на премиера и социалния министър се успокояват сънародниците ни да почакаят до 15 юни 2010 г. и ако тогава има пари в бюджета, може и да се повишат пенсиите и заплатите на държавните чиновници. Но това съвсем не е сигурно. Заплатите на държавните служители не бяха повишавани от 1 юли 2009 г. и вероятно ще започне текучество сред тези от тях, които си намерят по-добре платена работа в корпоративния сектор.

Друго не по-малко важно обстоятелство, което прави негативно впечатление, е “замръзването” на нивата от 2009 г. на средствата за социални помощи, надбавки за отглеждане на деца, помощи при раждане на новородени и т.н., тъй като се предвижда те да са в непроменени размери до 2013 г. Този вид социални плащания и без това са изключително ниски у нас в сравнение със страни с по-ярко изразена социална икономика като Франция или скандинавските държави и ако останат в тези си размери през следващия 4-годишен период, ще са предпоставка за намаляване на и без това ниската раждаемост в нашата страна.

При анализа на средносрочната фискална рамка 2010-2013 г. не особено позитивно впечатление прави и

несинхронизираността

между прогнозните данни в нея и многобройните съпътстващи изказвания на отговорни представители на управляващото мнозинство. Във фискалната рамка е предвидено, че ДДС ставката ще е 20% до 2013 г., а само няколко дни след публикуването ѝ финансовият министър направи заявление, че от 2011 г. ставката ще е 18%, а от 2013 г. ще е 16%! Ако наистина за 1 седмица разчетите са се променили, няма нищо лошо. Но това - едва ли, тъй като последиците от глобалната криза ще преследват българския бизнес и през следващите 2-3 години и проблемите с изпълнението на приходната част на бюджета ще са налице и през 2011 г. и дори през 2013 г. Ето защо ставката по ДДС е по-вероятно да остане непроменена - на 20%, колкото е досега.

За пореден път българското правителство игнорира експертния потенциал на социалните партньори - работодатели и синдикати, при изготвянето на такъв важен правителствен документ, какъвто е Средносрочната фискална рамка за периода 2010-2013 г. Те не бяха предвидително запознати с нейната подготовка и съответно не представиха своите становища по нейните параметри.

Неделник

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ

СЪБОТА
12 СЕПТЕМВРИ 2009

ДУМА

АКО ЩЕТЕ ВЯРВАЙТЕ

Живот без очила - фантастика или реалност

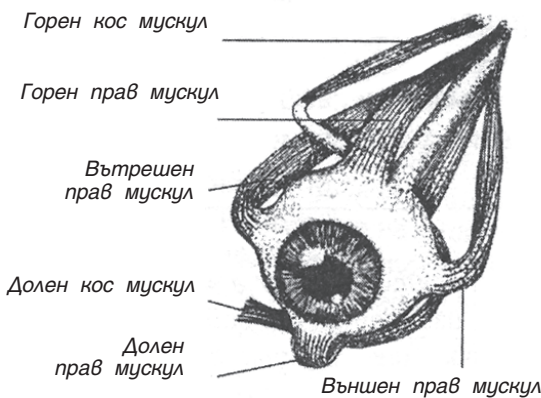
За много хора тази идея звучи може би налудничаво или абсурдно, но нищо не пречи да се опита

СИМОНА СИМЕОНОВА

Ако щете вярвайте, но е възможно напълно да възстановите остротата на зрението си без мъчителни процедури и хирургическа намеса! Датчанинът Лео Ангарт е автор на няколко книги и треньор по гимнастика на зрението. Самият той в продължение на 25 години е носел очила, докато преди десет години успява за кратко време да възстанови

това упражненията за подобряване на зрението са кратки, лесни и според Лео Ангарт със сигурност не могат да навредят.

Представата, че очите могат да се тренират с помощта на някои упражнения, дължим на офталмолога д-р Уилям Х. Бейтс. От 1886 г. до 1896 г. той е лекар-асистент в Очната и ушна клиника в Ню Йорк. С течение на времето започва да се съмнява в истинността на научните теории. Днес делото на д-р Бейтс е познато като "метода на Бейтс", който той подробно описва в книгата си "Добро зрение без очила". Тъй като научните кръгове игнорирали откритията на Бейтс, методът бил разпространяван предимно от хора, постигнали успех при прилагането му. Преди да разгледаме някои от упражненията, трябва да се запознаем с анатомията на око и мускулите, които

Очни мускули - ляво око

напълно нормалното си зрение. На основата на личните си преживявания и опит той разработва собствен метод за естествено трениране на зрението и от 1996 г. го популяризира по цял свят.

Според датчанина много е важно да се знае, че диоптричните стъкла или контактните лещи не допринасят по никакъв начин за излекуването на очите. Очилата предлагат бързо решение на проблема, но не отстраняват причините за нарушеното зрение, както и не намаляват риска от отлепване на ретината, образуване на глаукома или дегенерация на макулата.

В момента лазерната хирургия е на мода и най-горещо се препоръчва от много офталмолози. Макар че при интервенциите с лазер се отстранява само микроскопична част от роговицата, това е една твърде деликатна операция. Всяка грешка оставя белег за цял живот. За сметка на

то ще тренираме.

Човешкото око е анатомичен шедьовър. Диаметърът му е около 24 мм и то осъществява връзката между външния и вътрешния свят. Физическото око улавя образите на заобикалящите ни обекти. Роговицата, зеницата и лещата образуват ясно отражения на света около нас върху ретината.

Окоето е свързано с шест външни мускула. Те функционират по двойки и ни позволяват да завъртаме очната ябълка във всички посоки. Горният и долният прав мускул служат за движение на окоето нагоре и надолу. Движението на очите в хоризонтална посока се управлява от вътрешния и от външния прав мускул. Четирите мускула осигуряват движението на окоето във всички желани посоки. В задната част на окоето се намира друга двойка мускули, наречени коси и образуват почти затворен пояс около средната част на очната ябълка. Те движат окоето надолу и навън и нагоре и навън.

При късогледство задната част на окоето постоянно е притисната навън, така че очната ябълка се удължава, което води до проблеми с изострянето на образа. Всеки милиметър, с който е удължена очната ябълка, отговаря на 3 диоптъра

късогледство. При далекогледство четирите прави мускула са опънати толкова силно, че очната ябълка леко се скъсява.

Астигматизмът

е зрителна аномалия, при която светлината се пречупва неправилно и точковиден обект се изобразява като чертичка. Това води до неясен образ при гледане на близки и далечни разстояния. Тази аномалия се лекува много успешно чрез упражненията за очи. Необходимо е да се тренират външните очни мускули, за да се подобри еластичността им.

Упражнения с Тибетско колело

Те разтягат и удължават очните ви мускули въз основа на острия ъгъл между таблото за проверка и очите ви.

1. Дръжте Тибетското колело (на илюстрацията по-долу) точно пред лицето си. Върхът на носа трябва да сочи точно белия кръг в средата. Няма значение дали виждате ясно фигурата, тук се цели тренирането на мускулите.

2. Поемете си въздух и движете очите си нагоре, като "изкачвате" с поглед левите стълбички, докато видите кръгчето на върха. Починете една-две секунди и издишвайки, започнете съвсем бавно да движите очи надолу по дясната страна. Отпуснете цялото тяло.

3. По същия начин повторете движенията с очи, първо по посока на часовниковата стрелка, а след това обратно на нея.

4. Правете упражненията три пъти дневно.

Късогледството

или миопия е най-широко разпространената зрителна аномалия. Причинява се от по-дълго напъгане на очите при близко гледане и удължаване на очната ябълка. При леко късогледство (до два диоптъра), авторът препоръчва да се носят очила само когато е крайно необходимо. За четене и близка работа не са необходими. Давайте възможност на очите ви да се настройват да фокусират различни дистанции. Ако имате умерено късогледство (от 2 до 3) правете

Тибетско колело

вете упражненията с въженце, за да изместите далечната си точка за ясно зрение. Липсват ви само 15 см, за да намалите диоптрите от 3 на 2. При висока миопия носете винаги очила със стъкла, които са от половин до един диоптър под предписаните ви диоптри. По този начин очите ви имат достатъчно "пространство" за подобряване. Щом постигнете определен напредък, сменяйте очилата с по-нисък диоптър. Не се уморявайте, осигурете енергия за очите си.

Упражнения с въженце

1. Вземете въже до 1,5 м, направете възел в единия край и го

доближете до едното око, а другия край завържете за нещо, така че въжето да стои опънато.

2. Нуждаете се и от маркер със средно голям надпис върху светъл фон, метър или рулетка.

3. Приближавайте към окоето си маркера по продължение на въжето, докато стигнете точката, от която вече не виждате ясно надписа. Важно е да наблегнем на думата "ясно". Отбележете близката точка на вашето ясно зрение.

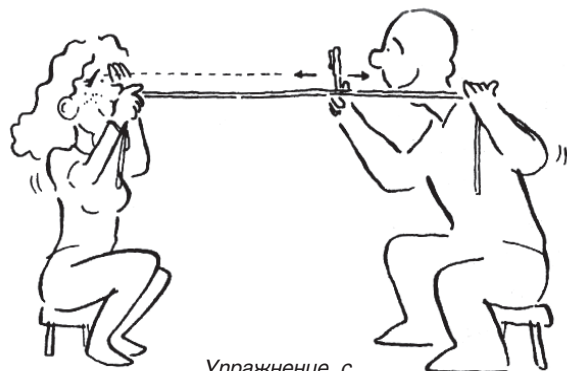
4. Сега отдалечавайте маркера от окоето си, докато започнете да не виждате ясно надписа. Това е вашата далечна точка на ясно зрение.

5. Тази информация е важна, за да сравнявате резултатите по-късно и за установяването на напредък.

6. Упражнението се състои в това да приближавате и отдалечавате маркера на разстояние от 10 см от далечната ви точка на ясно зрение и да се опитвате да фокусирате надписа.

7. Трябва да успеете да виждате надписа само на 5 см по-далеч, за да намалите късогледството си с цял един диоптър.

Лео Ангарт представя много подробно упражнения, които помагат и при възрастово далекогледство, кривогледство, мързеливо око, далтонизъм. Обяснява нагледно как да укрепим очната мускулатура, как да се научим да енергизираме очите и да им даваме почивка. За много хора тази идея сигурно звучи налудничаво, абсурдно, но все пак опитайте.

Упражнение с въженце

Доста градинари очакват с облекчение първите признаци на студено време в края на дългото и горещо лято. Сякаш самата природа ви казва да приберете косачката, тармъка, вилата и инструмента за изтръгване на глухарчета: да се тръшнете в шезлонга с хубава книга и леко питие в ръка и да се наслаждавате на естествения климатик навън, докато ярко оцветените листа се спускат бавно около вас. Но преди да се зарадвате на заслужения отдиш, огледайте внимателно градината. Виждате ли нещо, което упява духа на сезона и ви мами на открито? Или градината изглежда като смазана от лятната жега? Ако ви навява мрачно настроение и ви тласка да станете и да си влезете в стаята, това може би е моментът да направите някои подобрения в градината си. Следвайте стратегическите указания на специалистите за избор на дизайн, за да внесете прелестта на есента във вашата градина.

Музиката на контраста

Спомняте ли си цветения кръг, който сте изучавали в час по рисуване? Цветовете, разположени един срещу друг, са допълнителни, защото се съчетават добре заедно. Като поставите близо едно до друго растенията с буйна зеленина и такива с допълващи я цветове, можете да създадете някои ефектни комбинации, например съседство на смрадликовия храст (*Cotinus coggia*) с дървото коледна звезда (*Euphorbia*).

Повечето цветове цъфтят кратко време. За по-дълготраен ефект изберете растения с оцветени листа. Потърсете разноцветни растения, особено такива с кремави и жълти цветове, които се съчетават добре с листа, оцветени в пурпурни и кестеняви оттенъци.

В редици, но не съвсем

Като разположите растенията съобразно височината им, можете да получите много ефектно въздействие само с няколко растения. Не ги подреждайте банално в правилни редици. Направете групи от нечетен брой растения и дръпнете двестри от тях малко встрани от центъра. Опитайте се да смесите текстурите и да постигнете разнообразие от цветове. За леки, които ще се виждат от две страни, поставете най-високите растения в центъра, а по-ниските - откъм всяка страна. За леки, които ще се виждат от всички страни, поставете най-високите растения в центъра, а встрани от тях вълнообразно наредете другите.

Помнете кой сезон е

Докато продължавате работата по избор на растения за зимни посеви, използвайте есента с нейните декоративни заложби, за да постигнете приятен и впечатляващ ефект. За щастие имате богат избор. Вдъхнете живот на входните пътеки, като подредите отстрани декорация от тикви кратуни бутилков тип (*Lagenaria siceraria*), обикновена тиква (*Cucurbita pepo*), сухи цветя, златна царевича и стайни цветя. Лесно постижим ефект, който може да продължи да въздейства с месеци. Есента е много удобен сезон за експерименти с временни декорации, които

От "шетната" в двора зависи дали той ще е подреден

Къщата и... градината, тази хармонична връзка в бита на съвременния човек

може да изглеждат неподходящи по друго време. Купете си от разпродажби стари инструменти и предмети от селския бит и направете композиция на тема есен.

Когато листните растения започнат тъжно да се оголват, внесете весело настрояние в есенния ландшафт, като включите в него евтини едногодишни растения. Направете "крепостни стени" от хризантеми, виолетки, дребнолюспест карамфил (*Dianthus microlepis* Boiss), къдраво зеле и други студоустойчиви едногодишни растения, разположени в контейнери, близо до входовете, около пощенската кутия и в други участъци с оживен трафик. С малко средства можете да посадите хризантеми чрез вкореняване на разсади през пролетта. Просто откъснете 7-8 сантиметрови стъбла от по-големи растения, поръсете ги с хормони на прах и ги забодете във влажна смес от торфен мъх и перлит.

Имате ли собствен стил

Стилет на вашия дом и характерът на околната природа ще ви подсказват как най-добре да оформите градината. Високите треви, лесните за отглеждане многогодишни растения и недоръшената дъсчена ограда внасят определена селска атмосфера. Заменете тревата с пълзяща роза, а пропилите тараби с бели колове и дворот ви веднага ще получи облик на вилна градина. Използвайте най-подходящи за вашия случай материал. Сено, борови игли или слама ще придадат по-селски облик на лехата, а бял измит чакъл, стърготини или полирани каменни блокове ще й при-

Изборът на подходящ разсад е истинско изкуство в градинарството

Красиво и пълно през есенния

Още е рано за отмора от шетнята по двора

дадат по-официален вид.

В градината може да включите и пластички, които да приковават вниманието и да радват погледа. Поставете произведението на изкуството на място, където ще насочи вниманието към определено хубаво растение. Може да търсите и обратния ефект. Например японски клен, перуника и златна папрат могат да откроят гледката на грациозни бронзови жерави, надвесени над басейн с лилии. Ако искате някой обект да бъде централен елемент, не го поставяйте много ниско. За да го превърнете във важен детайл, който да приковава вниманието от разстояние, поставете го на нивото на очите. По-малките обекти издигнете на пиедестал.

Много е важно да спазвате подходящия мащаб. Нали не бихте закачили малки картини на огромна гола стена, нито пък да запълните цялата стена на кухненския ъгъл с грамадни платна. Същият принцип прилагайте и към елементите на градината си. Например едно малко пешеходно мостче ще внесе усещане за много уют и човешки пропорции в градина на скромна малка вила. По същия начин дърветата и храстите трябва да са малки по размер. Контролирайте мащаба на вашата градина, като обмислите внимателно най-разумната височина и разположение на растенията още преди да ги купите, а не да купувате буйно развиващи се растения, които ще трябва постоянно да подрязвате.

С какво посрещате гостите

Изградете приветлив и приятен вход към къщата, като определите ясно пътеката до входната врата. Използвайте подходящи цветове, текстура, аромати и дори звук от стичаща се вода или шумолящи треви. Градината може да стане още по-привлекателна, ако добавите отпред цветно петно от петунии, цинии и артемизия,

От набавянето на подходящи луковичи ще зависи дали напролет ще имаме в градината свежи и красиви лалета или зюмбюли

съчетани с плочник, който отвежда посетителите до хубава предна веранда, покрит с пергола. Избягвайте да засаждайте растения с бодли и игли близо до входа. Дори и ако са посадени на безопасно разстояние от пътеките, те придават на

двора доста негостоприемен вид.

Есенният ландшафт помага много за избора на декоративни треви. Но ако използвате прекалено много видове в един и същи участък, цветовете им се смесват и лехата изглежда безвкусно и неубеди-

телно. Поставете ги отделно, като ги редувате с нетревисти растения. Тук са подходящи тревата класидовиден пенисетум (*Pennisetum alopecuroides*), която има много нежни меки цветници и листа с плоски меки власинки, и китайската слонска трева *Eulalia* (*Miscanthus sinensis*), които могат да се разнообразят и с богородички и перуники. Много декоративни треви ще изпъкнат повече на контрастиращ фон. Това е особено полезно, когато зад тревите поставите нежното сухо наземно растение *Lizavetan*, което иначе би се изгубило на разстоянието.

Не всичко трябва да е на лехи

Не е необходимо да обработвате всеки квадратен сантиметър от двора. Може да поддържате в отлично състояние малка леха близо до къщата, а по-далеч да направите по-свободна, по-близка до природата градина. Такава градина има спретнат вид с пътечки от чакъл, жив плет от чешмир и ябълкови дървета джуджета. Тя може да гледа към естествена гора, дърветата на която започват да се обаят с есенните си цветове. За да спестите средства, по-добре си направете собствен двор със свободно разположени елементи от стени, огради и жив плет, а не с твърдо очертани граници. Така пространството ще изглежда и не толкова ограничено.

Независимо дали е с беседки, стени и огради, или с по-дискретни скамейки и рамки с увивни растения, аранжирането е много важно. Без него на градината й липсва усещане за стабилност. Проектирайте система от тревни лехи, течащи поточета, ливадки за търкаляне и естествено изглеждащи къччета. Можете да

поставите ограда от устойчиви на гниене стълбове от акация, съединени с вериги, които ще бъде едновременно практична и естетична. Стремете се настилките в двора да не покриват повече от 10 процента от него. Неофициални проучвания показват, че по-голям процент създава усещане за липса на уют и студенина.

Премествайте масите, столовете, хамациите и всяка друга подвижна мебел така, че да използвате предимствата на вечно променящия се пейзаж. Поставяйте ги край пламтящите с цветове си есенни дървета, откъдето можете да се насладите напълно на този красив сезон. Можете да премествате и малките градински пластички, за да се разкрие напълно някое растение, което в този момент е в разцвета си. Растенията в саксии също могат да се местят от време на време, когато са в разцвета си. Разсадиците непрекъснато използват тази маркетингова тактика. Поставяйте най-красивите си саксии отпред, където най-добре се виждат.

Моделирайте смело

Придайте допълнителна привлекателност на градинския пейзаж с асми, перголи или дори архитектурно оформлени растенията. Например с рамки, обвива с клематис и коноп (*Eupatorium rugosum*), може да оформите извита пътека заедно с перестите цветове на китайския мискантус (*Miscanthus sinensis*). Губещата се в далечината пътека дискретно ще мам гостите да разгледат градината. Не оставяйте асмата да стои изолирано. Обградете я с растения. През зимата може да я обвийте с вечнозелено увивно растение, а и да вpletете в него друго с опадващи листа, за да прибавите допълнителен цветен ефект.

Следването на дадена цветова тема помага да се придаде цялостност на градината. Създайте фокус от многогодишни растения чрез редване на пурпурни листа на слонска трева (*Pennisetum setaceum* 'SRubrum') и тъмночервен барбарис (*Berberis thunbergii*) заедно с астри и върбинка. Не е необходимо цветовете да си подхождат напълно, но трябва да са от едно семейство. За да се улови по-пълно лицната красота на тревите и есенните растения, трябва да разположите растенията западно от прозорците, където ще бъдат осветявани от заляза, или на изток от тях, за да ги осветява изгревът.

За по-интересен дизайн и придаване

Шепи сухи листа, един романтичен спомен от настъпващата есен

С мисъл за другото лято

Краят на лятото се усеща. Въпреки че астрономически есента не е дошла, вече е добре да помислим за нейното посрещане. Ето няколко съвета за любителите градинари:

- Съберете семена от летните цветя, от калдаръмчето, петунията, невена, камшицата, кученцата, циниите и всички летни цветя, образувачи семена. Изберете здрави и едри цветове, откъснете ги заедно с прецъфтелият цвят или кутийката със семенца. Сложете ги на сухо и проветриво място да доузреят така, че после сами да се отделят. Не забравяйте да напишете името на цветето.

- Подхранете цветята, които са активни през есента и зимата. Такива са коледничето, коледната звезда, каланхоето.

- Останалите цветя, чиято активност е през пролетта и лятото, вече не подхранвайте, особено с азотен тор.

- Помислете за луковичните цветя. Вече се продават луковичи по магазините. Подходящо време за засаждането им е септември и октомври. Когато ги купувате, внимавайте дали луковичите са твърди, здрави и без петна от болести. Когато работите с тях, имайте предвид, че някои луковичи имат дразнещо действие върху кожата, като например зюмбюлт. По тази причина не се препоръчва с това да се занимават децата. Измийте ръцете след това.

- Можете да подготвите сакъзчетата за следващата година отсегга. Направете резници с 3-4 възелчета (коленца). Оставете ги ден да завяхнат. Махнете долните две листа и срежете горните на половина. Засадете ги в саксийки или кофички от кисело мляко като поне едно възелче да остане в почвата. Може да слагате по 2-3 резника в една саксийка. През цялата есен и зима поддържайте почвата леко влажна и дръжте саксийките в топла и леко хладна стая.

- Не изхвърляйте старата почва от летните цветя. Съберете я и напролет само добавете хранителна почва. Можете сами да си набавите такава, като събирате листа от двора накуп през есента. После ги затрупайте с малко почва и напролет ще имате угнила и хранителна листовка.

- Есента е богата на растителни отпадъци, приготвят се консерви, събират се преминалите растения, падат листа. Всичко това може да послужи за приготвяне на домашен компост. Оградете малка площ около 1 кв. м. Започнете да събирате там отпадъците от градината и домакинството. Периодично ги затрупвайте с малко почва. Ако купите голям, може да се обърне след месец-два. Пластовете ще се смесят при гниенето на растенията и след 5-6 месеца може да използвате хранителният и безплатен компост.

Есенните хризантеми са сред малкото цветя, които запазват свежестта си почти до първия сняг

на дълбочина подредете едно до друго растения с разнообразна текстура. Посадете растение с големи, дебели и кръгли листа, груби на вид. До него е добре да разположите растения с остри, дълги и тънки листа, както и такива с подобни на дантела фини листа. Ако не направите съзнателно усилие да разнообразите текстурата, ще се окажете с градина, която

изглежда унила и скучна. Използвайте текстурата, за да създадете приятна оптична илюзия. Окото възприема по-малките обекти като по-далечни. Засадете множество растения с нежна текстура в дъното на градината си, за да я направите да изглежда по-голяма.

МИТЪТ ЗА ИДЕАЛНИЯ ПАРТНЬОР

Психолози стигнаха до същината на проблема как вечно продължаващото търсене на идеалната любов може да ви попречи да се наслаждавате на брака или на връзката, която имате.

Бракът е мъртъв! Силната хватка на закона и предразсъдъците вече се разхлабиха. Освободени сме от суровото задължение да запазим ужасния си брак в името на децата и за "пред хората". Процентът на разводите остана на постоянно равнище отблизо 50 на сто за последното десетилетие. Лесният начин, по който влизаме във връзки и ги прекратяваме, често превръща брака в нещо като спорт.

Навремето бракът като институция бе ценен заради практичното разпределение на ролите: таткото, който изкарва прехраната, и майката, която се грижи за дома.

Сега обаче искаме всичко: партньор, който споделя нашите вкусове и статус, който ни приема заради това, което сме. Който ни обича, заради всички онези причини, които ние смятаме, че си заслужават. Който ни помага да станем личността, която винаги сме искали да бъдем...

Избягахме от твърдо установения социален ред, като вместо това приехме още по-обременяващата амбиция: да намерим идеалния партньор. И всяко нещо, което сметнем, че не достига на идеалния образ, става причина да се питаме: "Това ли е всичко, което може да се намери? Щастлив/а ли съм толкова, колкото трябва да бъда? Възможно ли е там някъде да има някой по-добър/а за мен?" И често, като отговаряме "да" на последния въпрос, ставаме жертва на собствените си велики очаквания.

Този "някой", разбира се, е нашата "душа-близък", мъжът или жената, който ще ни отърве от нашите слабости, ще провокира изявата на най-доброто у нас и ще ни оказва постоянно онази помощ и респект, които са същността на съвременната връзка.

Истината е, че малко бракове или връзки постоянно следват този идеал. Резултатът е един малък собствен ад, в който ние уж страшно държим на партньора си, но също така тайничко сме прекрачили с единия крак прага на вратата към сърцето си. Постъпвайки по този начин, ние подлагаме нашата връзка на непрекъсната ревизия: "Дали няма да съм по-щастлив, умен и по-добър човек с някой друг?" Това е едно болезнено колебание, присъщо на модерния свят.

Много от нас също не се отказват от обвързването, но и от правото да продължат да търсят. Специалистите определят това поведение с термина "стабилно двуличие". То означава да ходиш по ръба на връзката - ти си в нея, но не и за нея. Има милион начини да го правиш: да имаш връзка, но да не си сигурен, че я искаш; да си държиш окото отворено за по-добри "сделки"; да избереш някой, с когото е невъзможно да бъдеш или е далеч.

А всъщност обвързването и бракът предлагат истински физически и финансови "награди". Да се хвалят ползите от брака може да звучи като остаряла политическа риторика, но непредубедените социологически проучвания го доказват: хората, които имат връзка, имат много повече от самотниците, поне среднестатистически. Женените са по-стабилни финансово. Както женените мъже, така и омъжените жени имат повече "придобивки" от тези без партньор, като специално при жените

разликите най-често са много големи.

Ползите обаче отиват далеч отвъд спестовната касичка. Женените имат тенденция да живеят по-дълго от тези, които са сами. Двойките също така живеят по-добре. Когато хората очакват да останат заедно, те обединяват ресурсите си, като повишават стандарта си на живот. Те също така обединяват индивидуалните си умения - например в готвенето или управлението на финансите и постигат по-добри резултати. Като цяло жените подобряват здравословното състояние на мъжете си, като прекратяват глупавите ергенски навици и настояват партньорите им да спортуват и да им ядат зеленчуците. Хората, които не сравняват партньорите си с някой друг в леглото, имат по-малко сексуални проблеми и са по-емоционално задоволени от секса. Връзката не трябва да е постоянно прекрасна и вълнува-

На повърхността
са великите
очаквания и
отчаянието, че
истинската
любов не
съществува.
И все пак...

Вечната борба на същности,
характери и какво ли още не...

хората започват да я търсят другаде или се разделят.

Намаляващата страст често се интерпретира като погребален звън за връзката. Започвате да се чудите дали сте били прави в преценката си един за друг, в крайна сметка. Чувствате се комфортно заедно, но не усещате същата онази специална връзка помежду си като в началото. Започвате да се чудите дали няма да е по-честно и смело просто да приемете, че не се получава и да приключите? "Хората бяха подвеждани да смятат, че оставайки обвързани в брак, който не ги кара да се чувстват безкрайно щастливи, все едно извършват екзистенциално предателство", казва Джошуа Колман, психолог от Сан Франциско. Колман твърди, че постоянният социален натиск да имате всичко - страхотен сексуален живот, чудесно семейство и т.н. - кара хората да се срамуват от своите не съвсем перфектни връзки и да се питат дали те си струват усилията да ги поддържат. "Чувства като неудовлетвореност и разочарование са естествени, но могат да изглеждат недопустими, когато стандартите са стигнали небето. Върху брака се е натрупал огромен натиск да постигне някакъв нереалистичен идеал", казва още Колман.

Това е причина в един момент партньорите да решат, че просто са несъвместими. Всъщност, твърдят психолозите, няма такова нещо като пълна съвместимост. "Бракът е машина на несъгласието", казва Дайън Соли, основател на Коалиция за брака, семейството и обучение на партньорите. "Всички двойки имат противоречия за едни и същи неща. Ние имаме една изключително романтизирана представа, че ако сме с "правилния" човек, не бихме се карали." Разногласията винаги са се въртели около парите, децата, секса и свободното време, но щастливо женените двойки имат несъгласия по тези въпроси точно толкова, колкото и двойките, които са се развели.

Това за "грешния партньор" се оказва митология. Всички бракове са несъвместими. Всички бракове са между хора от различни семейства, хора, които имат различно виждане за нещата. Магията ... Магията е в способността да виждате нещата както през очите на партньора си, така и през собствените си очи.

Осъзнаването, че няма да получим всичко, което искаме от един партньор, е не просто отрезвяващо, то е направо съкрушаващо.

Модерната култура прие развода за нормален феномен, измествайки ударението върху индивидуалната удовлетвореност и в брака, и по принцип. Това, казват психолозите, донесе и положителни неща, защото освободи хората от необходимостта да търпят непоносими и обидни брачни съюзи. Но същевременно се появи и неочакван страничен ефект - окуражи хората да напускат връзки, които заслужават и могат да бъдат спасени.

Да се приема, че бракът автоматично ще донесе удовлетворение, е само по себе си сигурна рецепта за нещастие. "Бракът няма за цел да ви направи щастливи. Целта му е да ви направи женени", казва доктор Питман. "Когато сте изцяло отдаден на брака си, имате възможност да станете по-добър човек". Обвързването ви позволява да намалите претенциите и изкушенията, да покажете слабите си страни, да бъдете себе си и да знаете, че ще бъдете обичани с всичките ви кусури. И да останете с някого, въпреки всичките му кусури.

Този толкова "стъпил здраво на земята" възглед за брака едва ли е романтичен, но това не означава, че не е дълбок. На повърхността са великите очаквания и отчаянието, че истинската любов не съществува...

Красиви,
млади...
влюбени?

СИЛАТА НА ИМУНИТЕТА

Храната е основен източник на енергия за организма. В периодите на голямо натоварване са необходими такива хранителни продукти, които помагат на човек да се чувства по-бодър и повдигат настроението му. Освен това хроничната умора и стресът отслабват имунната система и правят тялото по-податливо на заболяване.

Когато става дума за режим на хранене на заетите хора, специалистите обикновено изхождат от максимата колкото по-малко време се отделя за хранене, толкова по-внимателно трябва да се подбира храната.

Какво е полезно и какво е нежелателно за вас?! Всъщност самите вие знаете много добре, защото организмът е най-добрият съветник. Често се случва в напрегнати минути да се разнообразиш с нещо, но няма време и ръката сама се протяга към сладка, бисквити или чаша кафе. Тази реакция е абсолютно оправдана. След няколко глътки от черната напитка или сладкото изкушение грижите и огорченията преминават на заден план.

Последните изследвания показват, че всички видове въглехидрати (кифлички, бисквити, шоколад) притежават успокояващо действие. Те повишават нивото на инсулина, който подтиква мозъка да изработва повече серотонин - веществото, известно със своите успокояващи свойства. А кафето пък безспорно бързо ни привежда тялото в готовност да понесе повече натоварване.

Диетолозите имат една максима - всичко в природата е полезно, когато е с мярка, и всичко е отровно, ако се предозира. Прекомерното количество кафе например предизвиква прекомерна възбуда и раздразнителност.

Не се вманиачавайте по книгите за правилно хранене, съветват сериозните специалисти, чиято цел е не да ви "пробутат" своята рецепта за здраве, а

СЕ ОПРЕДЕЛЯ И ОТ ТИПА ХРАНА

Шоколадът има... успокояващо действие

Организмът сам подава сигнали от какво има нужда

да ви помогнат да се ориентирате в сигналите, които тялото само ви подава. Яхте това, което ви се иска, но в малко количество и периодично си спомняйте изпитаните съвети, като този, че трябва да употребявате повече калций. Той намалява нервността и раздразнението, подобрява общото здравословно състояние.

Закуската и обядът трябва да са богати на калций, т.е. в тях е добре да присъстват млечни продукти. Алтернатива на млечните продукти могат да са рядко употребявани зеленчуци като броколи и листата на младата ряпа.

Освен с шоколад, настроението може да се повдигне и с банани, червени чушки или патладжан. Царевицата е богата на селен, който храни нервната система и нормализира обмяната на веществата. Не забравяйте, че е много полезно и да похапвате орехи или сушени плодове.

Колкото повече работите, толкова повече течности трябва да консумирате. Питейната вода е много по-полезна от напитките, съдържащи кофеин. Течностите намаляват количеството натрий в организма, който забавя изхвърлянето на вредните вещества. Добре е поне веднъж дневно да пиете и чаша какао. В него има много магнезий, известен със свойствата си на антидепресант. Той също така изглажда кожата на лицето, успокоява и отпуска мускулите.

Билковият чай е безспорен лидер сред напитките. Билките зареждат с енергия и освобождават от лошото настроение. Те могат да са различни, но особено полезен може да бъде парагвайският чай мате - той действа успокоително.

Не трябва да забравяме и за подправките. Много хора, склонни към това да си угаждат в храненето, добре знаят, че черният пипер, лукът, чесънът, хрянът и горчицата са залог за бодрост и енергия. Тези подправки убиват вредните микроби и така предпазват от болести. Вечер, особено в студено време, чаша алкохол (най-добре вино) също може да ни зареди с енергия и да въведе мислите ни в ред, като ни отпусне. В крайна сметка определящо е правилото, че ако на душата ни е добре, ще си почине и тялото.

Целувката означава далеч повеќе за жените

Целувката не само означава повече за жената, но тя гледа на нея и по друг начин, показва допитване до над 1000 души, проведено от американски психолози. Голямата част от анкетираните жени определят целувката като "жест на желание за близост с потенциалния партньор и интимност, която ще им позволи по-добре да преценят перспективата на евентуална връзка с него".

"За мъжете целувката е без такова значение - те я приемат просто като начален етап в подготовката за секс", твърдят учените от Държавния университет на Ню Йорк.

Жените определят целуването като особено важно и по време на цялата връзка, докато за мъжете то не е необходимо дори като прелюдия към сексуалния контакт. Въпреки това именно представителите на силния пол са тези, които предпочитат страстната целувка, докато за жените е "най-важно да бъдат целувани, а не толкова как".

Според американските психолози резултатите от анкетата не са учудващи: "Мъжете по принцип са по-повърхностни в любовта и секса. Самата природа ги е създала винаги готови да правят секс. Жените са по-отговорни и много по-често мислят за последствията. Затова и те имат нужда от повече време, за да определят един потенциален партньор като перспективен или не."

Социалните мрежи подобряват интелекта

Същото важи за някои видео и компютърни игри, но не и за микроблоговете, смс-ите и видеоклиповете

Военните видео и компютърни игри, както и социалните мрежи и кръстословиците подобряват интелекта. Писането на смс-и, микроблогингът и гледането на клипове - напротив, те нанасят вреда, защото отслабват паметта. Това е заключението на учени от университета "Стерлинг" във Великобритания, цитирани от Би Би Си.

Те са съставили специална програма Jungle Memory, която тренира паметта и са я изпробвали на ученици от 11 до 14 години. 8 седмици след експеримента при участвалите в него е било констатирано забележимо покачване на показателите на IQ-тестовите. Подобрили са се и техните резултати на различни тестове за грамотност и способност за количествено мислене.

Експертите отбелязват, че т.нар. работна памет се тренира добре чрез игрите-стратегии,

Деца често са заложници на... мрежата

в които се изисква планиране на действията. Също толкова полезни са и решаването на логически задачи, например sudoku и общуването в социалните мрежи.

Негативен резултат обаче е дало използването на системите за микроблогинг, смс-ите и гледането на видеоклипове в мрежата. Според учените в микроблоговете се получава "заливане с информация от твърде лаконични съобщения, над които няма нужда да се мисли, ко-

ето води до разконцентриране и липса на мисловна дейност". Интензивната обмяна на смс-и пък понижава IQ-то, а от дългия престой пред екрана в гледането на клипове се стига до нарушаване на способността за концентрация и внимание в комбинация с хиперактивност.

По материали от чуждия печат и интернет

Булевард подготви
ГЕРГАНА АЛЕКСОВА

ПАРДОН

Най-главното

ПЕТЪР ПОПОВ

Директорката на 501-во СОУ Лозанка Дръндарска свика преподавателското тяло, обходи го с кахърен поглед и започна загрижено:

- Както знаете, уважаеми колеги, ремонтът и този път закъсня. В смисъл, че ще започне към края на годината, а ще завърши, когато реши ремонтната бригада. Налага се да й осигурим по-добри творчески условия, за да върви по-бързо работата. И така, ти, Гунева, като преподавателка по пеене ще вземеш най-добрите ни хористи и ще изпълнявате пред работниците малки песенни програмки. Но в никакъв случай песните не трябва да бъдат от репертоара на фолкпесниците. Нека да са съдържателни, по възможност любовни. И в тях да се пее не за извратености, а за любовта към труда.

Гунева повяхна на мястото си, а директорката продължи:

- Ти, Манолска, като химичка, ще имаш също много отговорна задача - да произведеш от наличния в кабинета ти спирт и някои допълнителни продукта питие за работниците. Слабоалкохолно и приятно питие за развеселяване на

ремонтиращите след края на работния ден. Гледай само да няма вкус и сила на препарат за отпушване на мивки! - строго предупреди Дръндарска.- Така. Учителят по български език Трендафилски да вземе отличниците по литература и да подготви минирецитали, с които да повдига духа на ремонтната бригада. Да преобладава революционната поезия. И в никакъв случай, Трендафилски, не трябва да използваш собствени стихове, защото са

предимно с любовни копнежи, а в някои има и нездрава еротика.

Трендафилски искаше да се оправдае, че пише предимно за природните хубости на родината, но като видя строгия поглед на директорката, замръзна на мястото си.

- А сега задачата на математика. - продължи със строг глас Дръндарска.- Ти, Терзийски, ще стоиш край работниците, ще внимаваш и ще изчисляваш какви и колко материали влагат, каква квадратура боядисват, колко боя изразходват и колко керемиди полагат на покрива. С други думи - проверявам ти контрола!

- А кога ще си преподаваме уроците? - плахо се обади математикът.

- Не ви ли се изясни най-сетне, че учениците ни не идват в училище, за да учат. Който наистина иска да учи, ходи на частни уроци. При нас младите хора идват предимно, за да си пийнат и да се напушат! - точна и ясна бе Дръндарска.- Най-главното сега е да направим всичко необходимо, та да завърши ремонтът поне преди Коледа.

След което доволна от себе си освободи преподавателското тяло да мисли над най-важните задачи през новата учебна година...

Здрав е контролът!
Железен!

ЧАВДАР
ШИНОВ

Седнахме миналата неделя с един Митко да удариме по чаша с прясна салатка в кръчмица на пазара и по едно време гледаме се един друг и не можем да се познаем - в смисъл устните ни оцветени в светлосиньо, зъбите - в лилаво, а ушите ни зелени с розова дантела по краищата!

Отидохме при собственика и му викаме:

- К'ва салатата си ни сложил, бе, та за половин час време станаме извънземни?

А она нервнич, носи папки, сочи ни подписи и печати:

- При мене всички продукти са утвърдени от органите и за всички имам документ!

И книжа пред очите ни, такъв един огорчен и обиден от недоверието ни. Изобщо убедителен. Но вгледа ли се човек в ръцете му - ще ахне! Щото и двете с по седем пръста!

Отидохме при този, дето е произвел марулитите, от които ни забъркаха салатата. Значи зеленчукова градина - докдето око стига, марули. А сред марулитите - производителят хем засмян, хем пасторален.

- Тук се работи по марулосистемата Байер - Джонсън - Лъо Кок! Нищо извън агротехническата схема не се влага в марулodobива. А схемата е узаконена и в Брюксел, и в ООН, и в Арабската лига, и в "Джапан марул кънсъл"! Ето ви и личния ми уърлдсертификат!

Така ни вика, подава подпечатаната хартия и се почесва по косматите земеделски гърди. Чеше се той, а на нас направо очите ни ще изпадна от удивление - ми той с хриле!? Пърхат, пърхат... Сом, изваден на сухо!

Втурнахме се към българския клон на службата, дето издава уърлдсертификатите.

- О, при нас контролът е на много високо равнище! - гордо заговори шефът на службата. - Ние наблюдаваме салатопродуктите според изискванията на Европейската конвенция за репичките и Базелския марулен кодекс! Вижте колко строго е описано всичко!

И тръгна да измъкне от библиотеката томчето с параметрите, а ние едва не припаднахме от изумление - ми той се движи с подскоци! Като кенгуру! И на корема му джоб!? Пак като на кенгуру! Само дето оттам не подава глава кенгурче, а са защипани химикалки, съвсем като горен джоб на сако на председател на ТКЗС.

- Много е удобно! - смее се началството, щото забелязва стъписването ни. - Държа си тук джиедеми, приборите за бръснене, четки за зъби, чорапи за смяна... Комфорт!

Прибрах се вечерта, разказвам на жена ми за случилото се, а тя ми вика:

- Виж к'во, здраво се контролират вече всички, дето произвеждат хранителни продукти! И мръдни малко настрана! Пак си стъпил на опашката ми!

Постоянно я настъпвам по опашката. Това е, щото съм късоглед с третото око. А иначе, кво да ви кажа, наистина здрав е контролът върху хранителните продукти. Железен!

ОТ НЕТА С ИНТЕРНЕТ Законите на Мърфи

ЗАКОН НА СЛАУС: Ако вършиш някаква работа прекалено добре, няма да можеш да се отървеш от нея.

ЗАКОН НА ФРАНКО ЗА РАБОТНОТО МЯСТО: Ако харесваш онова, което правиш, вероятно го правиш погрешно.

БЮРОКРАТИЧЕН ПРИНЦИП НА ЛАРСЪН: Ако направиш невъзможното, шефът ти просто ще го включи в постоянните ти задължения.

ПЪРВИ КАПАН НА ГЕНИЯ: Никой шеф няма да търпи служител, който винаги е прав.

ЗАКОН НА ПЪРКИН: Потупването по гърба е само на няколко сантиметра от ритника в задника.

ЗАКОН НА РАФЪЛ ЗА БИЗНЕСА: Колкото по-малко работа имат служителите, толкова по-бавно я вършат.

ЗАКОН НА ЛЕМПНЪР ЗА ЗАЕТОСТТА: Ако си тръгнеш от работа по-късно, никой няма да забележи. Тръгнеш ли си по-рано, непременно ще срещнеш шефа си на паркинга.

МАКСИМА НА ОФИСА: Телефонът никога не звъни, когато нямаш какво да правиш.

ЗАКОН НА ОТО: Винаги се занимаваш с нещо странично, когато шефът се отбие край бюрото ти.

ЛЮДМИЛ АСЕНОВ

АКО ПРОЧЕТЕТЕ НЕЩО ТАКОВА В УТРЕШНИТЕ ВЕСТНИЦИ, НЕ СЕ УЧУДВАЙТЕ!

РАШКО СТОЙКОВ

РАЗКРИХА ДОКУМЕНТИ, ЧЕ ОЩЕ ОТ ПЪРВИЯ СИ ДЕН КАБИНЕТЪТ "СТАНИШЕВ" ЗАРАБОТИЛ СРЕЩУ КАБИНЕТА "БОРИСОВ"!

КАБИНЕТЪТ ОБМИСЛЯ СВОБОДНИТЕ МЕСТА В УНИВЕРСИТЕТИТЕ ДА СЕ ТРАНСФОРМИРАТ В СВОБОДНИ МЕСТА ЗА ДЕТСКИ ГРАДИНИ!

КРАДАТ 10 000 ЛЕВА ПРЕЗ ДУПКА В ЧОРАП!

ПРЕМИЕРЪТ: ВСИЧКИ ЗАПЛАТИ ДА СА ПОД МОЯТА! ЗА ДА НЕ СИ МИСЛИ НИКОЙ, ЧЕ ВЗЕМАМ И ОТ ДРУГИ МЕСТА...

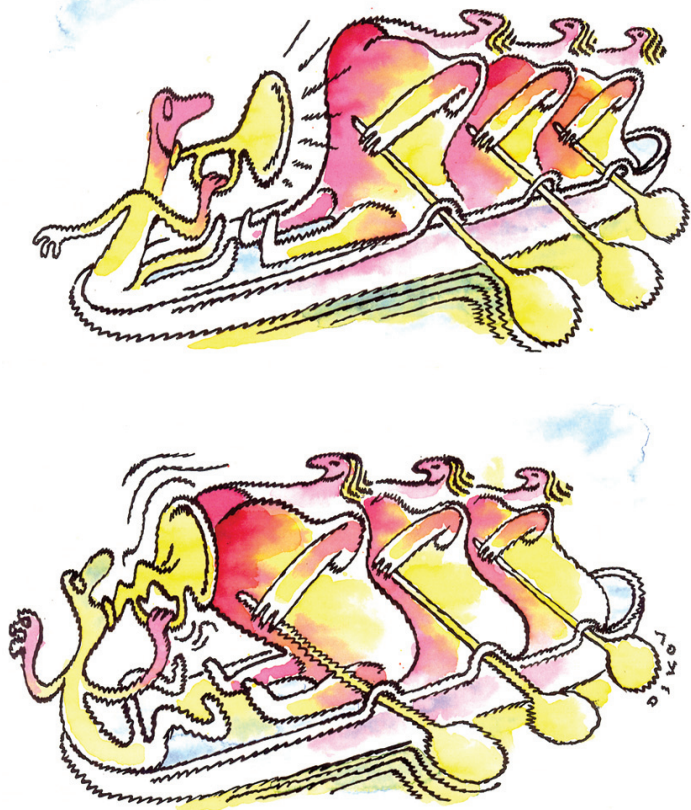
ББ: 10 ПЪТИ Е ПО-ЛЕСНО ДА СИ ПРЕМИЕР ОТ КМЕТ! НО КОЙ ЮНАК ТЪРСИ ЛЕСНОТО?!

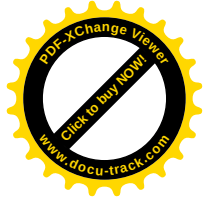
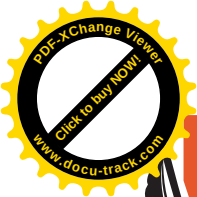
Д-Р ХЕЛМУТ ПАДЛЕР ОТ БАВАРСКОТО МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО: НЕ ИСКАМ ДА СЪМ СЪДИЯ В БЪГАРИЯ! ИСКАМ ДА СЪМ ПОДСЪДИМ...

ДУШАНА ЗДРАВКОВА, БИВШ ЕВРОДЕПУТАТ ОТ ГЕРБ: ИЗУМИ МЕ АНТИКОНСТИТУЦИОННОТО ТВЪРДЕНИЕ НА ДЕПУТАТ ЮРИСТ, ЧЕ ТРЯБВАЛО ДА СЕ ОТЧИТАТ ПРЕД ПРЕМИЕРА?!

БОЙКО БОРИСОВ: ГЕРБ ТРЯБВА ДА УПРАВЯВА ПОНЕ ОЩЕ 30 Г.! ЗА ДА МОГА СПОКОЙНО ДА СЕ ПЕНСИОНИРАМ...

МИЛКО ДИКОВ

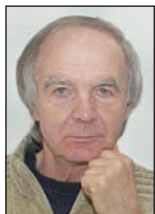
ПЕГАС

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

СЪБОТА 12 СЕПТЕМВРИ 2009, БРОЙ 208

От редактора

Тревога за българското слово

БОРИС ДАНКОВ

Добре, че има такива млади и амбициозни пазители на българската реч като Евелина Гечева, чийто портал за езикова грамотност "Академика" тръгва утре (виж ПЕГАС по-долу). Добре, че има българисти и преподаватели, специалисти и студенти, учители и родители, на които не им е "все тая" как пишем, говорим, общуваме, как се изразяваме. Добре, че...

И сигурно щеше да бъде много добре, ако не беше чак толкова зле. По-конкретно - ако езикът на вестниците и разните седмични "табlouди" не беше удавен в океан от американизми и чуждици, от несклопосани понятия и банални чиновнически клишета. Ако зад всяка журналистическа дописка на тъй наречените жълти издания не заничаше езиков инфантилизъм и гъделичкане на читателския снобизъм, махленското клюкарство

и саго-мазохистичната перверзия.

Изглежда щеше да е повече от добре, ако тъй наречените електронни медии не бълваха непрекъснато езиковата безграмотност на своите самонадеяни "звезди" и водещи, нахъсани репортери, чиято диалектна реч и градски жаргон остават почти незабележими в морето от празнословия и уникални изцепки.

"Академика" на Евелина Гечева планира да организира състезания по владеене на правописните правила между студенти, журналисти и политици.

И това е добре. Питам се само къде е бил досега, и къде е тъй нареченият Съюз на българските журналисти? Къде е небезизвестният СЕМ? Вече да не говорим за Народното събрание, където "брадясаха" няколко проекта на Закона за езика. Добре, но факт...

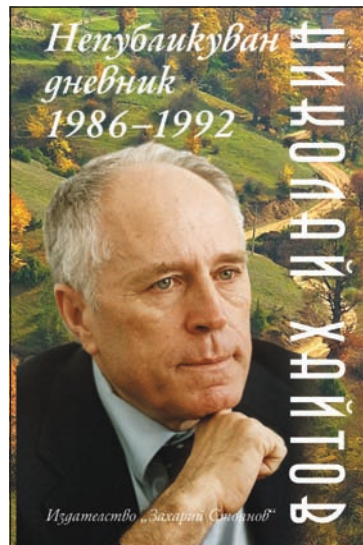
ПРЕМИЕРА

Непубликуван дневник на Николай Хайтов

На 15 септември, когато се навършват 90 години от рождението на народния писател Николай Хайтов, издателство "Захарий Стоянов" пуска на книжния пазар негов "Непубликуван дневник. 1986-1992". В различни години досега излязоха четири части от дневниците на Хайтов. Това е петата част и първата, която се публикува след кончината на писателя. Тя обхваща интересен период - годините преди и след голямата промяна, и отразява отношението на писателя към събитията тогава - едните, предшествващи 10 ноември, и другите - първите стъпки на демократичния процес след тази дата. А всички, които познават големия творец, знаят, че рав-

нодушието към това, което ни заобикаля, му беше абсолютно чуждо. С познатата Хайтова страст са описани случки и факти, свързани с търсенето на гроба на Апостола. В дневника има и размисли, предизвикани от "видяно и чуто", бележки от пътувания на писателя с поучителни впечатления, записани сладкостите и мъдростта, а така също - равностметки за стореното по дни и години. Дневникът, макар някъде да е на места телеграфно кратък, не скрива колоритния език на писателя, усета му за словото и слога. Читателят се среща с много известни имена, някои вече позабравени.

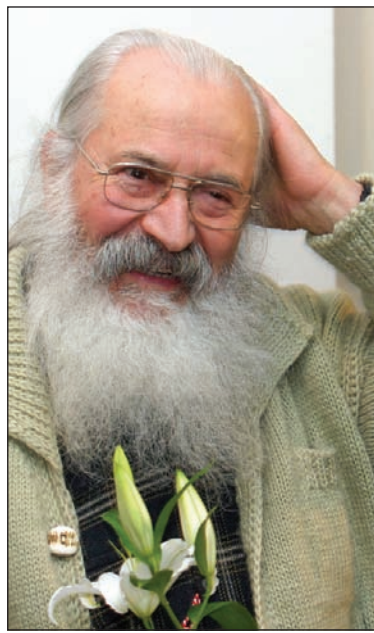
Издателство "Захарий Стоянов" подготвя издание

от 17 тома и на произведенията на големия писател - разкази, есета, драматургия, пътеписи, публицистика, народознание, дневници и др. Първите два тома ще излязат за 90-ата годишнината на големия български писател и публицист.

ПАЛИТРА

СГХГ открива сезона с Петър Дочев

СНИМКА АРХИВ ДУМА

Петър Дочев, по време на една от последните си изложби през 2004 г.

етап на лесидренския майстор, когато той изобразява известни персонажи на социализма като "Работник", "Металурзи", "В автобуса" и др. От 70-те и 80-те години на миналия век, когато създава своите градски пейзажи и се ориентира към различни геометрични фигури. От 2000 г. насам, когато в своите композиции в черно и червено художникът се насочва към изчистените знакови форми, работейки непрекъснато до ранната си смърт през 2005 г.

Целта ни с тази ретроспективна изложба е да представим цялостното творчество на известния майстор, всички етапи и различните техники в неговия стил - сподели специално за ДУМА уредничката на изложбата Даниела Чулова.

Петър Дочев е емблематична фигура в българското живописно изкуство. Роден през 1934 г. в Лесидрен, той завършва Художествена гимназия в София, след което специализира при такива академични светили на родното изкуство като Иван Христов, проф. Илия Петров и проф. Ненко Балкански.

Изложбата е посветена на 75-годишнината от рождението на Петър Дочев и ще бъде отворена за посещение до 11 октомври т.г.

КРАТКО ИНТЕРВЮ

тръгва срещу безграмотността

Евелина Гечева

Тръгва образователният портал "Академика" за добро владеене на българския език. Под мотото "Бъди грамотен!" започва акцията, която включва различни прояви, насочени към повишаване грамотността на учениците и студентите. Шефката на портала, до

неотдавна наша колежка - Евелина Гечева, бе любезна да разкаже за новия портал.

- **Каква е неговата цел?**

- Целта е да се засили интересът на младите хора към родния език, а неговото познаване и добро владеене да станат не само задължение, но и еталон на култура и познание в реалния живот.

- **Какви прояви включва акцията за езикова грамотност?**

- Първата проява на акцията "Бъди грамотен!" е дискусията, която ще се състои на утре между 11 и 13 ч. в пресклуба на БТА. В нея ще участват учители, преподаватели, писатели, родители и експерти. Тя е посветена на обучението по български език и литература, на неговите различни аспекти и проблеми.

- **Това ли е всичко?**

- Не, не всичко. Предвиждаме да бъдат организирани състезания по правопис в училищата. Подобни конкурси планираме да бъдат проведени и между журналисти, студенти и политици.

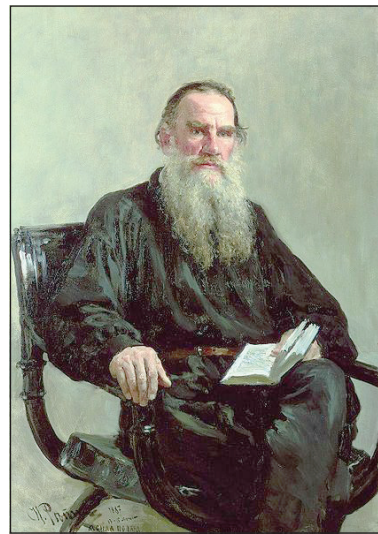
ЛЮБОПИТНО

Градина на гениите в Ясна Поляна

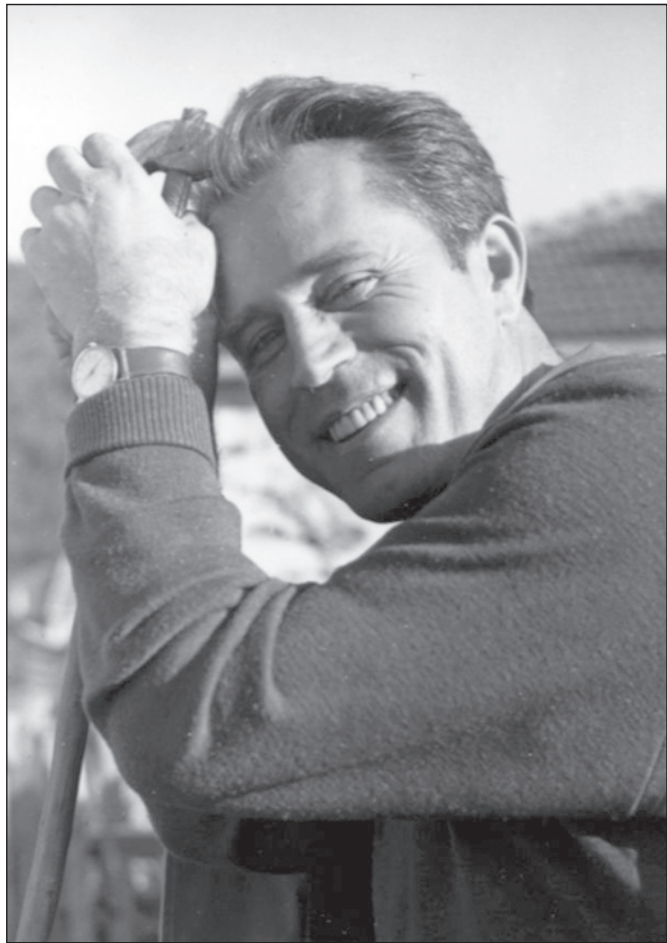
Реализацията на внушителен проект замислят специалисти от Музея на Велики руски писател Лев Николаевич Толстой в Ясна Поляна - съобщава агенция РИА "Новости".

Музейните работници планират през следващата 2010 г. да започнат осъществяването на проекта "Градината на гениите". Великоленната седморка, който предвижда в продължение на седем години да бъдат организирани литературни фестивали, посветени на седемте най-известни световни писатели от миналото: Лев Толстой, Джеймс Джойс, Гьоте, Сервантес, Данте и Шекспир.

Засега в компанията на "Великолепната седморка" все още не е определено името на най-значимия френски писател, за чийто избор създавателите на проекта са се натъкнали на сериозна трудност поради огромния брой известни писатели от Франция.

Лев Толстой, първият в проекта "Градината на гениите. Великоленната седморка"

Николай Хайтов на младини

ИВАЙЛО ХРИСТОВ

Николай Хайтов бе сред малцината български писатели, които са с "мисия" в културата. Творец, който от първата до последната си книга отстояваше своите убеждения, последователен и в успехите, и в грешките си! След Иван Вазов Николай Хайтов е най-българският писател. Той пишеше само за България и българите, никогa не се изкуши да излезе в литературата и да тръгне по пътя на съгласителите.

В съвременната българска литература има творци, надарени с не по-малко забележителен ум и талант от Николай Хайтов, но няма автор с толкова ясно и силно изразено национално съзнание, автор, който така затрогващо и страстно да обича своята родина и да отстоява националните ни идеали. Няма негов текст, който да не е свързан със съхраняването на духовната и физическата цялост на родината. При Николай Хайтов постоянна присъства мисълта за художественото слобо като израз на историческата съдба и възлещение на националната идентичност: кауза, на която авторът остана берен докрай.

Родолобец и патриот

В редица свои статии и интервюта Николай Хайтов открито заявява, че е родолобец, патриот, националист "и преди, и сега", че това е "нормалното му агрегатно състояние". Възпитан в обич към България, при него родолоubiето е съдба, израз на гореща любов към българския народ и българската земя. На върха на ценностната система на Хайтов е отечеството, а способността да пожертваш нещо от себе си - висша добродетел. Едва ли има български писател, за когото формулата на родоотстъпниците "Където е добре, там е родината" да е толкова органически чужда. Думите на Димчо Дебелянов "Знай, че един човек, който не обича бащиното си място, е загубен човек", са зазвезнали в съзнания на характера и светоусещането на Николай Хайтов. Произведенията му - създадени в повечето случаи на документална основа, синтезират търсенията на история, етнографа и художника. Те са изпълнени с духа на България, превръщайки нейната съдба в своя лична болка, в микрокосмос, където се оследжат общонародни, общонационални, всебългарски проблеми.

Борец срещу отпрогдяването

Николай Хайтов е писател, който превърна в главна тема на своето творчество битката за запазване на българщината в контекста на новия културен глобализъм. Особено силно го измъчваше "измитането" на ценностите в духовната сфера, дало начало на "отрогителната вихрушка", която постави литературата в задния двор на действителността. Защото нейното унищожаване бе начин за различаване на геополитическото пространство за чужди идеи и ценности, водещо в крайна сметка до обезличаване на нацията. Разбира се, едва ли можем да мислим за организиран "поход" от тъмни сили, решили да смачкат на всяка цена българската самобитност и култура. В значителна степен това си го вършили самите ние, водени от стремежа да се харесаме на една или друга конюнктурa, без да си даваме сметка, че унификацията на различията, на "дружността" означава духовна немощ и стерилитет. Ясно е, че подобни процеси засягат цялостното преустройство на духовността, подложена на деформация и пренагласяване, залята от вълните на комерсиализма и графоманството. Тези атаки не са случайни, а елемент от засилването на центробежните сили и установяването на хаос в моралната сфера. И не на последно

Идеалът,

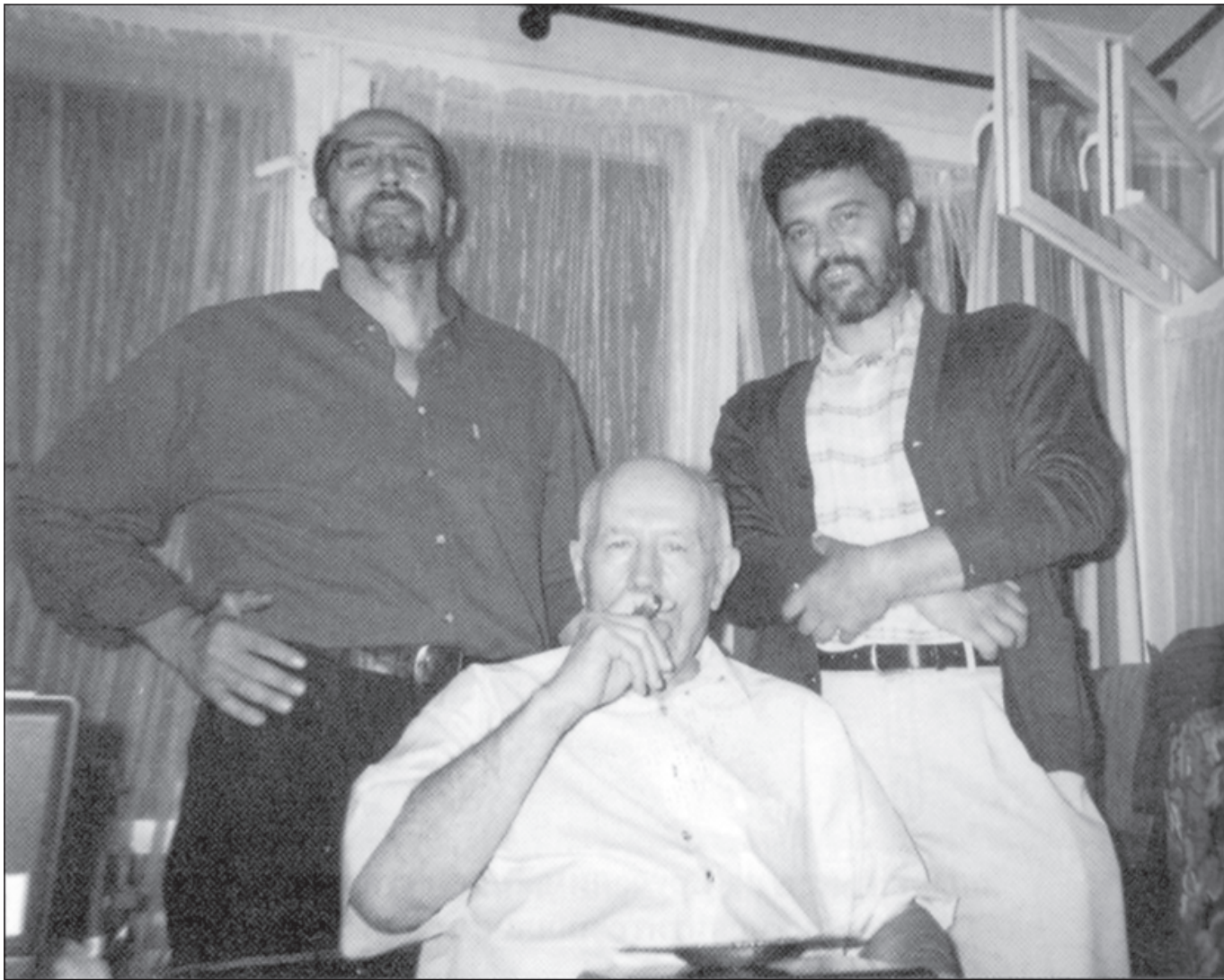
Николай Хайтов възкреси в посттоталитарното общество националната идея, българската идея - единствено жизнена в съвременното глобализирано общество

място - като средство за възличане на интелектуалния ни елит в изкуството противоборство: най-лесният начин за неговото ликвидирaне. Така или иначе, през 90-те години на XX век българската интелигенция изпадна в депресия. От една страна, тя показва слаби съпротивителни сили срещу наглостта и гемагозията на новоизлюпените политици, а от друга - съзнателно бе поставена в изолация, за да не надгнча в новата кухня на живота.

Николай Хайтов докосна някои от най-тънките струни в душевността на българина: търпението, героизмът, страхът, оцеляването като съдбовна линия в нашия характер, предателството и предателите в родната история. С книгите си той заста на срещу един от най-щедро финансираните процеси на изминалото десетилетие - националната амнезия. Борбата срещу обезбългаряването, срещу разрушаването на старите добродетели и опитите да се изтрие националното ни съзнание бе смисълът на живота му, неговa участ, част от стремежа да не бъде съюзник на "безобразията, лъжата и натрупаните мъчания". И неслучайно в една от последните си книги "Който има ухо, да чуе" той посочва, че е склонен да се съгласи със знаменитата мисъл на Марк Твен, че "цялата истина може да се каже само на оня свят", но с едно изключение: "Истините, които засягат съдбата на цели народи, не бива да се отлагат за оня свят. За друго всичко може да се мъчи, но големите истини за времето трябва да се изричат, докато то не е изтекло."

Талантлив публицист

С усета на човек, здраво стъпил на земята, Николай Хайтов усещаше, че няма нищо по-страшно за народ като нашия (който по принцип е с къса историческа памет) от изличаване на миналото му. Неговите книги са с цял и мирис. В тях се усеща житейска пъстрота, дъхът на нещо истинско и силно, страстно и горчиво. Неслучайно в художествения свят на Николай Хайтов публицистиката заема значимото място. Със своята острота и граждански нерв тя му дава възможност да реагира бързо и адекватно на поривите на времето, да вниква по-ясно в обществените процеси. Именно отстояването на позиции и предпочитането на публицистичните текстове пред уравниловесния поглед на белетристиката откри името на Николай Хайтов сред съвременните писатели. Защото известен е фактът, че в разломни, духовно преломни времена, каквото е нашето, публицистичните статии се оказват много по-нужни и търсени в сравнение с изящната художественост.

Николай Хайтов заедно със синовете си Александър и Здравец, 1999 г.

Писателят със съпругата си Жени Божилова, 1981 г.

Отечество

ровните си пипала. Защото след рухването на "желязната завеса" и последвалия икономически колапс, зейна огромна празнина, която опустоши душите ни и която ликвидира мярката за добро и лошо, честно и нечестно, справедливо и несправедливо. Стремешът за бърза и лесна печалба стана верую на годините на "промяната". Колкото се може по-бързо и колкото се може с повече пари. Независимо от цената, независимо от средствата.

С болка за България

На фона на безкрайните оплаквания и хленчения Николай Хайтов създаде честни и чисти творби, текстове без илюзии и стъпване пред силните на деня, без мимикрия и евтин партизанлък, без "червен", "син" или "жълт" дъх. Нещо повече: неговите творби показват по недвусмислен начин, че изконната мисия на писателя да споделя съдбата на своя народ, да бъде при него и с него, все още не е заглъхнала. Защото в преломното време на "прехода" много истини, които смятахме за безспорни, станаха относителни и много от писателите, които мислехме за духовни стожери на нацията, се оказаха обикновени хитреци и нагаждачи. В този смисъл словото на Николай Хайтов не е просто регистрация на текущи, злободневни теми, а е болка и горък поплак за съдбата на страната ни. И същевременно предупреждение да не стоим пречупени и сушени, когато умира държавата и Отечеството ни, когато загиват читалищата, театрите и българската земя. Не случайно Ерих Мария Ремарк казваше, че най-големите престъпления в историята на човечеството се извършват с безмълвното участие на безразличните.

Достоинo и честно поведение

В произведенията на Николай Хайтов има трогателни страници, редове, предизвикващи спазъм, ярост и потресение, думи, които тревожат възбуждението ни. Те показват, че доброта и милостта към човека все още не са лишени от съдържание, че вярата в хората не е закърняла, че България се е вкопчила в паметта си, въпреки опитите на родните ни политици да я натикат в пропастта на бездуховността и безчовечето.

За да напише своите произведения, на Николай Хайтов очевидно му са били нужни не само дарба и възновление, но и любов към българския народ, възхищение и преклонение пред тайнството на живота и презрение към дребните страсти, които пълят из нашия деняк. Всичките му книги са възлещение на мисълта на Антон П. Чехов, че писателят трябва да се застъпва за човека, т.е. да го извисява, а не да го възлича във въртопите на нисостта и подлостта.

Съдбата на Николай Хайтов е възлещение на мисълта на Хемингуей, че човек може да бъде унищожен, но не и победен. През целия си живот авторът на "Шумки от габър" и "Диви разкази" запази достоин и честно поведение в обременения от лъжи и предателства днешен свят. Към Хайтов и преди, и след смъртта му не престанаха да ваят обвинения, кое от кое по-абсурдни, преследващи една-единствена цел: колкото се може по-бързо да се забрави името му. Посмъртното битие на личността му отново

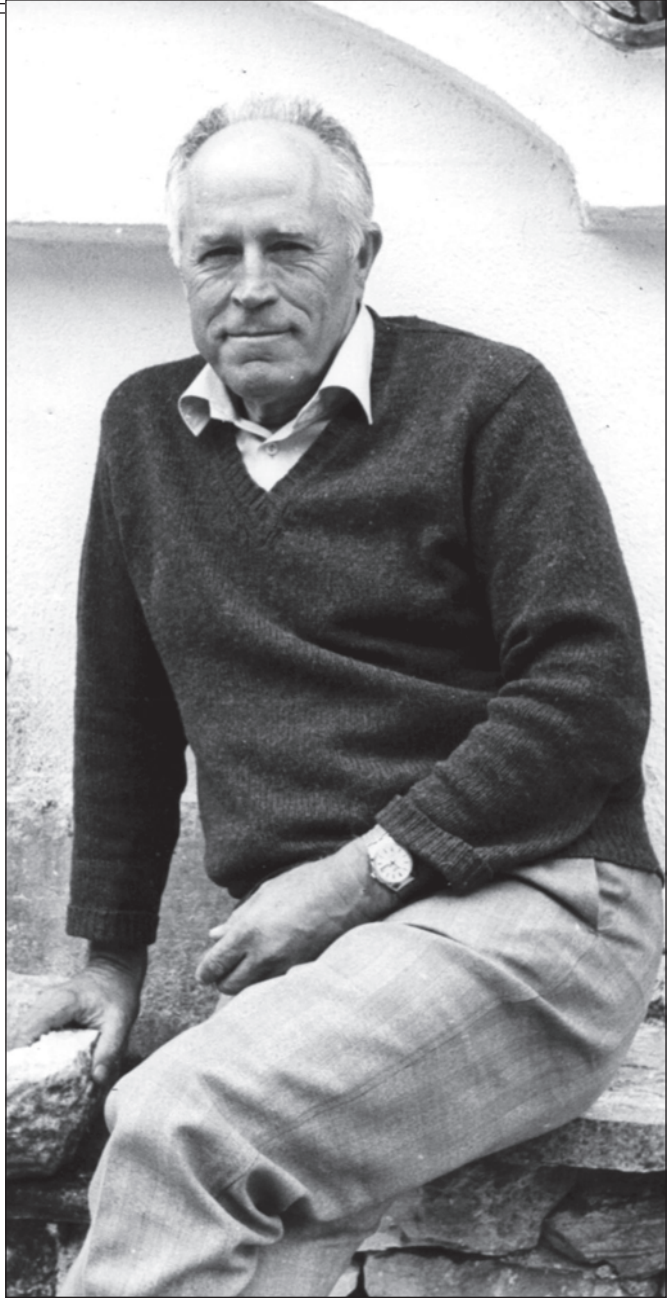
Творчеството на Христо Ботев, Любен Карабелов, Захарий Стоянов, Антон Страшимиров е недвусмислено доказателство за това.

Николай Хайтов не прие драмата на прехода със стъписан и безмълвен поглед, а запази борбеността си, своята непримиримост към мекушавия, изплъзващ се човек и ценности. Не на последно място той е автор, който познава българския народ, неговите явни и скрити, тъмни и светли страни. За това допринася и късното "професионализиране" на писателя, който идва в литературата от живота, а не от писателското кафе. В това отношение Хайтов е изключение. Той винаги е приемал литературата като изява на духа и споделяне съдбата на народа, потвърждавайки за семен път думите на братя Гонкур, че в изкуството оцеляват само истинските призвания.

Аналитичен разрез на разрухата

В творчеството си Хайтов показва разрухата и обезняването на хората и държавата. Авторът винаги се е измъчвал от въпроса: защо страната ни рухна изведнъж, рухна тотално и катастрофално (независимо от лъжите на масмедийите), защо народът ни се топи с хиляди всяка година и няма сила, която да спре разпада. И това се случва с един "мъжеш народ", който има способността да превръща най-големите си недостатъци в ценни качества.

Творчеството на Николай Хайтов е автентична хроника на драмата на злополучния български преход. То е аналитичен разрез на разрухата, сполетяла България през 90-те години на миналия век, поглед върху социалните, икономическите, психологическите и моралните изменения в живота ни през този период. Накратко те се свеждат до господството на неолиберализма, до унищожаването на държавата и държавността, до безпрецедентно разграбване на националното ни богатство и, разбира се, до грастично социално разслоение на българското общество. Тоест - до пълното господство на хищническия потребителски нагон. Знаменити са думите на Петър Увалиев, изречени в зората на нашата млада демокрация, че когато в една страна може да се пише, говори и показва всичко, то може и да се върши. Стана така, че човешкият живот се обезцени, а консуматорското общество показва в пълна сила от-

Писателят, публицистът Николай Хайтов

ни кара да си зададем въпроса защо този достоен човек и българин не бе оставен на мира; защо и след смъртта си е пръх в очите на мнозина, въпреки всенародната любов, на която се радваше приживе.

Дума да няма - завистта и проклетията са налици. Не случайно Елин Пелин казваше, че ако в България се роди гений, то това ще бъде геният на завистта. Прастара истина е, че у нас успехът и талантът не се процават. А Николай Хайтов беше реализиран писател и човек. Тук две мнения няма: малцина са нашите автори, които могат да се похвалят с образци във всички жанрове, където са потопили перото си. Хайтов е един от тях. Но в случая работи и друга поведенческа нагласа.

Преди всичко той възкреси в посттоталитарното общество националната идея, българската идея - единствено жизнена в глобалния свят. Творчеството на Хайтов, както стана дума, е борба срещу отпрогдяването и обезбългаряването на народа ни, срещу стремежа българското знаме да бъде парцал, "лепнат върху символите на нова империя". Именно това не можа да му прости днешната политическа класа, която проигра прехода и превърна политиката в доходоносен бизнес, страната ни - в полуколониялна държава.

Етап от духовния ни живот

Николай Хайтов е типично българско явление. Писател, който идва от социалните низини, пробива в литературните среди и се превръща в автор от национална значимост. За кратко време той извървява пътя от неизвестността до славата, от "тръните" - до звездите", както казват дребните. Това не може да бъде обяснено. Само оня, който физически преживее този път, физически го усети и почувства, може да разбере цената на подобен успех. Николай Хайтов е автор с биография. В едно интервю той признава: "На мене в живота ми сладни само онова, което съм извоювал в борба. Аз идвам от зората, където са ме кастрили с брадва". Личности като Николай Хайтов са многоостранни и е трудно да бъдат определени с една дума и по един начин. При всички положения обаче фигури като неговата няма да се появят скоро в националната ни култура. Не е няма да имаме по-талантливи и по-надарени писатели. Напротив, ще има и това е и нормално, е естествено. Но чисто и просто бъдещето е на хора по-скептични, по-резервирани, по-компромисни дори. В този смисъл с Николай Хайтов завършва един етап от духовния ни живот.

Радетел на българската кауза, патриот и родолобец, авторът на "Диви разкази" никогa не е принадлежал към онзи слой от българската интелигенция, която гледаше безучастно, с предателско пренебрежение на физическите и духовния геноцид, на който е подложен нашият народ. Николай Хайтов бе от малцината щастливци, които изживяха живота си гордо и истински, с презрение към опакваните, изисканите, излъсканите, измитите и скучни сноби, с очи, отворени към доброто.

Дъщерята на писателя - Елена Хайтова, автор на няколко книги за своя баща

ВИКТОР ПАСКОВ е роден на 10 септември 1949 г. в София. Завършва гимназия в София и консерватория в Лайпциг. Дебютира със стихове в списание "Родна реч" през 1964 година. Публикува разкази и новели в литературни периодични издания.

Автор е на книгите "Невърстни убийства", "Балада за Георг Хених", "Ций Кук", "Германия - мръсна приказка", "Алилуя", "Аутопсия на една любов", "Гледната точка на Гоген". На киносценариите "Ти, който си на небето", "Индиански игри", "Плъонтек" и "Духове".

За "Балада за Георг Хених" получава Голямата литературна награда на Бордо, която е преведена във Франция, Англия, Германия, Испания, Полша, САЩ, СССР, Чехия, Словакия, Швейцария.

Свирил е в джазови формации. До 1980 г. работи като композитор, оперен певец и музикален критик в Германия, след което до 1987 г. е музикален редактор към агенция "София прес". От 1987 г. е редактор и кинодраматург в Студия за игрални филми "Бояна". През периода 1990-1992 г. живее в Париж. Бил е и директор на културния ни институт в Берлин.

Умира на 16 април 2009 г. в Берн, където е на дипломатическа работа към българското посолство в Швейцария.

ИВАН ГРАНИТСКИ

Преди по-малко от година се простихме с Виктор Пасков. И той отплава към страната на отвъдните сънища, където няма земен смут и мъка. Там той ще запази очарователната си, почти детинска усмивка, когато разговаря с душите на пристигналите преди него велики хора на духа. Но когато се случи да спори (а това бе негова втора природа), навремени ще проблясва и нещо мефистофелско в очите му.

Българската литература изгуби един от най-блестящите си съвременни разказвачи - майстор на романа ("Балада за Георг Хених", "Германия - мръсна приказка", "Аутопсия на една любов") и новелата и разказа ("Невърстни убийства", "Гледната точка на Гоген", "Приказки от Швейцария").

Удивителни са гуапазонът и волтажът на естетико-художествените търсения на Виктор Пасков. Той владееше до съвършенство традицията на класическия разказвач и в същото време поразяваше с модернистичните си инвенции. Всяка негова нова книга провокираше критиката и широката публика с новаторските си идеи. Той можеше да сътвори увлекателна история дори и от най-баналния на пръв поглед сюжет. Съществен белег на неговия стил е поразителната артистичност на рисунъка.

Следвайки високата традиция на българската белетристика, Виктор Пасков остави блестящи образци в няколко направления. Той започна с ярката си и провокативна първа книга с новели "Невърстни убийства", поощрена възторжено от един от

Посланик на светлината

Оня ден Виктор Пасков щеше да навърши 60. Да поменем неговия огнен дух и словото, чрез което той продължава да живее

Виктор Пасков заедно с Иван Гранитски и Антон Дончев

първожреците на съвременната проза Павел Вежинов. В нея авторът се отпласкваше, но и се приближаваше по почти мистичен начин към големите преди него - Емилиян Станев, Йордан Радичков, Дончо Цончев.

За неговото творчество с пълна сила важат думите на Евангелиста: "И светлината свети в мрака, и мракът не я обзе."

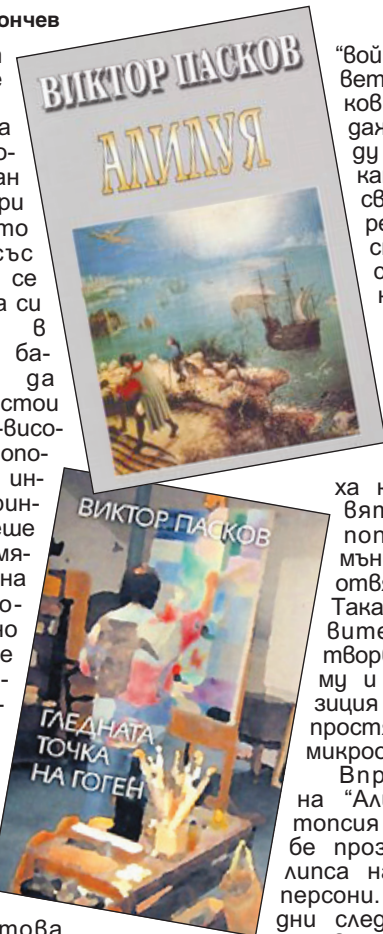
Той беше огнена и страстна личност. Притежаваше сангвиничен възпламенен характер. Много пъти осъзнаваше, че е безпредметно да се дискутира с недостойни люде, но каузата на самия спор беше

по-силна от всичко и той се увличаше.

Последната година от живота си бе вкаран в няколко остри полемики, които граничеха със скандал. Пасков се включи с цялата си разпаленост в тези словесни биталии, макар да разбираше, че стои неизмеримо по-високо от своите опоненти. Него го интересуваше принципът. Не можеше да понесе подмяната не само на естетико-художествените, но и на моралните критерии на нашето общество. Пасков виждаше гибелната роля на тенденцията за цялостно чалгизиране на социалните процеси в България. Затова така яростно полемизираше, възразяваше на литературните инфузории, които по сполучливия му израз "кряхаха от пъкля".

Опасността за общественото здраве и морал според Пасков не беше толкова в бездарните, но агресивни текстове на Мартин Карбовски, Явор Дачков и други непристойни субстанции, както и в славолюбието и естетическата алчност на Георги Господинов, Бойко Пенчев, Йордан Евтимов и други псевдопостмодернисти, колкото в опита да се изкриви самата същност на спора.

Един от многотиражните всекидневници дори нарече помпозно словесния двубой

"война между световите". А според Пасков не ставаше дума даже за война между поколенията, а камо ли пък между световите. Идеше реч само за посредствени и отблясващи опити на няколко лица, мечтаещи да се отъркат о славата на големите съвременни белетристи и писатели. И понеже не разбира

ха как да го направят (затова и погръщаха като мъничета), Пасков ги отвя с един замах. Така че не само неговите талантиливи творби, но и ясната му и категорична позиция не можеха да му простят тези неясни микроорганизми.

Впрочем авторът на "Алилуя" и на "Аутопсия на една любов" бе прозрял трагичната липса на морал у тези персони. А те - броени дни след смъртта му - отново се опитаха да се осветят с отблясъците на заслужената му известност и признание, като написаха подмазвачески текстове в негова чест - по същество глуповати опити за извинение постфестум.

Това моцартиански талантиливо и непокорно дете на Светлината си отиде преди да навърши 60 години. Ние, неговите приятели, днес сме по-бедни, по-тъжни и някак изпразнени от съдържание. Но сътвореното от него остава в златните страници на новата българска литература. И там - във Словото и чрез Словото - той продължава да живее.

Редактор Борис Данков

Виктор Пасков (вдясно) с Боян Биолчев, Иван Гранитски и Петър Маринков по време на премиерата на книгата "Изменници в нощта"

Диалог между поколенията

Експозицията представя избрани творби от акварелните пленери на Дечко Узунов

Изложбата "Диалог на поколенията`2009" - избрано от акварелните пленери на Дечко Узунов, ще бъде открита на 18 септември от 18.30 ч. в "Артгалерия НДК" (партер-ляво).

Експозицията, която е посветена на празника на София - 17 септември, представя, освен творби на Дечко Узунов, но и от съвременната колекция на галерията - акварели на художници, живеещи в София, участвали в пленерите. Въпреки че картините на Дечко Узунов са рисувани преди повече десетилетия, успешно влизат в диалог със съвременните последовате-

ли, смятат организаторите от НДК и галерия-музей "Дечко Узунов". Изложбата може да се види всеки ден от 11 до 19 ч. без понеделник, до 26 септември включително.

Галерия-музей "Дечко Узунов" е общински културен институт. Основната му задача е да пази и експонира непреходното творчество на изключителния български художник. Една от формите на популяризиране на творчеството на патрона на галерията е ежегодният пленер по акварел на негово име. Досега са организирани 9 пленера, като фондът на галерията се е обогатил с близо двеста произведения на съвременни автори - както утвърдени, така и съвсем млади творци.

Творба на Дечко Узунов

Светът на Лиляна Русева

Изложбата, която бе открита вчера в галерията на "Шипка" 6, I етаж, се организира с почит и уважение към паметта и творчеството на Лиляна Русева (1932-2009), която напусна този свят през май тази година. Вгълбен творец, авторката принаследство към поколението художници, което навлезе в българското изкуство през шейсетте години на XX век с особена способност за самоанализ и творческа саморефлексия. Човекът е неизменно в ползването на творбите ѝ и с право може да определим насочеността ѝ и духовната ѝ позиция като хуманна. С еднаква сила и професионализъм тя работи в големформатните фигурални композиции и портрети, както и в камерните интимни живописни жанрове - голо тяло, пейзаж и други, отбелязват от Съюза на българските художници.

Лиляна Русева с ефирна виртуозност постига убедителност в творчеството си, а класическите живописни стойности характеризират голяма част от произведенията ѝ. Тя остава

интересна и новаторска с индивидуалното смесване на жанровите характеристики, с лекотата в работата си с пастелните гами и достига до характерната за нея прецизност и естетика.

В експозицията участват петдесетина живописни творби, сред които известният ѝ "Автопортрет", собственост на СГХГ, портрети на Йордан Радичков, Мария Гигова, Лили Игнатова; картини от колекцията на семейството, както и от сбирките на НХГ, СГХГ, художествените галерии в Плевен, Русе, Стара Загора, Бургас и други.

Лиляна Русева е родена на 6 април 1932 г. в София. Завършила е Художествената академия, специалност илюстрация при проф. Илия Бешков. От 1963 г. е член на Съюза на българските художници. Нейни творби са притежание на НХГ, СГХГ и градските галерии в страната. През 1979 г. ѝ е присъдено званието "Заслужил художник", а през 1982-а получава орден "Св. св. Кирил и Методий" I степен.

книги и илюстрации, запазени знаци, подредени по хитроумен и оригинален начин по азбучен ред в своеобразен визуален "речник", който авторът не без чувство за хумор и доза самоирония озаглавява "Речник на собствените и чужди мисли".

Дамян Дамянов е млад график с богата творческа биография и престижни награди в областта, в която работи. А неговият графичен диапазон е твърде широк - плакат, оформление на книгата (досега над 400 книжни кори-

ци), запазен знак, филателни издания, събщават от НХГ.

В изложбата Дамян е организирал и обединил стройно изведените, самостоятелни като идея и цветност корици на книги на издателство "Сиела", в които всеки компонент допълва и обогатява общата композиция, с категоричните, завършени, действени образи от плакатите си, семантично натоварени с множество препратки и често пъти сатиричен подтекст и забавните си визуални еквиваленти на Десетте божии заповеди, чиито черно и бяло - "Ин" и "Ян" се преплитат, взаимопроникват и завихрят в единни, завършени композиции с ясни, но нееднозначни послания, често съпроводени с иронично намигване, коментира Слава Иванова от НХГ. До тях се нареждат изящните в своята черно-бяла хармония илюстрации към Лорънс Сърн, в които позитив и негатив са разиграни сякаш в театър на сенките и романтичните нежно цветни, артистични илюстрации по Ерих Кестнер. Изложбата, която ще продължи до 4 октомври, показва по нетрадиционен, атрактивен и забавен начин постиженията на младия художник в т.нар. приложна графика.

Авангардисти нахлуха в „Баня Старинна“

Изложбата "After Ego" представя 17 художници от България, Косово и Сърбия. Сред тях са Светозара Александрова, Иелена Бокич, Ана Виленица, Станимир Генов, Лулзим Зекири, Продан Марков, Николета Маркович, Владимир Митрев, Иван Мудов, Албан Муя и др. Селекцията е направена в сътрудничество с Ана Виленица за сръбските имена и Албан Муя за авторите от Косово. Проектът "After Ego" материализира идеята за края на егосцентричната епоха в изкуството. Няма как да събаряме граници, да развенчаваме идентичности, да преосмисляме остарели стойности и да оставим недокоснатото егото, отбелязват организаторите.

В изложбата, която е отворена за посетители до 2 октомври, са представени видео, инсталации, перформанси и фотографии, в които художниците са вече материал, медия, обект и пряк носител на своите послания. Българската публика има възможност да види изкуството на мнозина от авторите за първи път. В деня на закриването (2 октомври от 16 ч.) ще започне перформансът "Право на град? Преустановяване на

Творба на Светозара Александрова

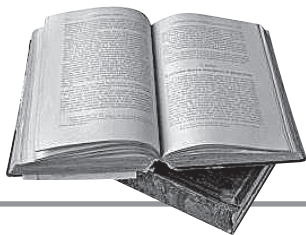
гражданството в Столипиново" Ц екскурзия до Столипиново с водач Ана Виленица. Това е част от нейния авторски проект "Турористическа агенция". Изложбата ще участва със специална програма в Нощта на музеите и галериите в Пловдив.

"Седмичата на съвременното изкуство в Пловдив" тази година празнува юбилей. За 15 години тя се утвърди като едно

от най-важните арт събития в страната. Вече традиционно всяка година в Центъра за съвременно изкуство "Баня Старинна" гостуват различни творци от цял свят, научи ДУМА от кураторката на изложбата Светлана Куюмджиева.

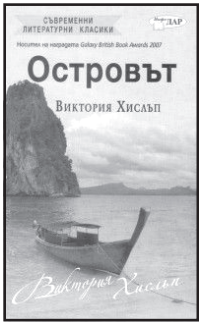

"Автопортрет"

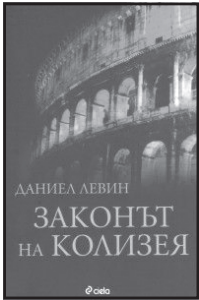

ЛАВИЦА

„ОСТРОВЪТ“ от Виктория Хислър е разтърсващо и поглъщащо лятно четиво. Романът, издаден на български от „Инфо-Дар“, разкрива вълнуващата история на Алексис Филдинг и нейното семейство. Отраснала в Лондон, Алексис решава да проследи корените си, които водят към обгърнатия в мистерия остров Крит. Майка ѝ София никога не говори за миналото си, но когато Алексис решава да посети Гърция, ѝ дава писмо, което да отнесе на стара нейна приятелка. Историята, която постепенно се разкрива пред младата жена, е за съдбата на едно семейство, разтърсено от трагедия, война и страст, а в центъра на всичко е тяхната дълбока връзка с острова и неговите тайни...

„ЗАКОНЪТ НА КОЛИЗЕЯ“ от Даниел Левин е интелектуален трилър за игра с големи залози в археологията, религията и политиката. Джонатан Маркър, амбициозен млад археолог, специализира в Американската академия в Рим, когато при незаконни разкопки загива негов приятел. Джонатан напуска Рим, изоставя археологията и започва да се изявява като адвокат на бизнесмени и търговци на антики и предмети на изкуството. В техния свят на ревностно пазени тайни и сложни интриги се играе с големи залози... Безценен исторически артефакт е откраднат от Йерусалим преди 2000 години. Пренесен е в Рим и там следите му се губят... В търсенето му се включват хора безскрупулни и със съмнителна слава.

„КИТАЙСКИ АФОРИЗМИ“ в съставителство и превод Милко Стоименов издаде „Рата-София“. Афористичността на китайската мисъл се характеризира с краткост на изказа и богатство на внушенията. В глава XXVI на даоския трактат „Джуандзъ“ се казва: „Мрежата се използва за ловене на риба. Когато се улови рибата, забравят за мрежата. Капанът се използва за лов на зайци. Улови ли се заекът, забравят за капана. Думите се използват за изразяване на смисъла. Постигне ли се смисълът, забравят за думите.“ За китайските мислители именно намеъкът, загатнатото, подразбираното, а не строго фиксираният смисъл, изразяват истината, отбелязва Антоанета Николова.

„ЧЕНГЕ НА ПЛАЖА“ от Антъни Галиано излиза в поредицата „Трилър“ на ИК „Бард“. Написана в класическата традиция на черния роман „Големият син“ на Реймънд Чандлър, „Ченге на плажа“ е задъхана и опасна приключенска история. Бившето ченге Джек Вон, най-интересният герой в криминалната литература от Филип Марлоу насам, сваля кобура и се премества от опасните улици на Ню Йорк в Маями, за да работи като личен треньор. Там слънцето, пясъкът и загорелите тела отвличат вниманието му от предишни грижи. Но когато среща отново екзотичната красавица Вивиан, която някога е разбила сърцето му, Джек разбира, че е загазил.

Духът е човекът

Сборник със спомени за Гео Милев издаде „Захарий Стоянов“

ТОДОР КОРУЕВ

През 60-те години на миналия век издателство „Български писател“ публикува сборник със спомени за Гео Милев. Той излезе в забележителната поредица „Български писатели в спомените на съвременниците си“. Представен бе едва тридесетгодишният жизнен път на Гео Милев, неговият характер, човешкият му облик, търсещият му творчески дух - всичко това, видяно и почувствано от личности, общували с едно от най-ярките имена в литературата и културата ни от 20-те години. Интересни щрихи към портрета на поета, мислителя и човека Гео Милев може да се открият в спомените на семейството на Мильо Касабов, на съученици, съграждани и съмишленици.

Ето че сега издателство „Захарий Стоянов“ пусна от печат сборника „Гео Милев в спомените на съвременниците си“ под съставителството на Георги Янев и с редакционна колегия: Леда Милева и Иван Гранитски. Той, разбира се, съдържа всичко, подготвено и подбрано от Леда Милева и Пенка Касабова, включено в сборника, посветен на Гео Милев, Христо Ясенев и Сергей Румянцев, излязъл в поредицата на „Български писател“ през 1965 г. Някои от спомените, съхранявани в къщата-музей „Гео Милев“ в Стара Загора, се публикуват сега за първи път изцяло. Включени са и нови текстове, постъпили директно в музея, появили се междувременно в периодичния печат или в мемоарни книги.

Първият спомен е на майката на поета Анастасия Касабова - кратък, незавършен. Започва

простичко и точно: „На 28 януари (15-и стар стил) 1895 г. в с. Раднемакле (сега Раднево) в къщата на баба Маринца се роди първородният ни син Георги. Той беше здраво, пълно, хубаво дете..., на всички се усмихваше и затова го обичаха всички.“ На 2 години и половина Гео е в Стара Загора, където семейството се връща и установява. Майката напомня за неговото детство - игрите на „файтон“ и „трен“, детските увлечения към рисуването, учението му в гимназията до заминаването да учи в Лайпциг, откъдето се връща като зрял мъж. Тук завършва разказът на майката, но той е допълнен от спомените на леля му Ана, брат му Борис, сестрите му Евгения, Пенка, Мария и Весела, баща му Мильо Касабов, на съучениците му и другари от детството, между които и близкия му приятел проф. Атанас Илиев, състудентите му в Лайпциг... Прекрасен е споменът на Мила Гео Милева, естествено той тръгва от запознанството с Гео Милев, запознава ги Николай Лилив. Така страница след страница към образа на Гео Милев се добавят все нови и нови щрихи, той става все по-интересен и въздействащ. Сборникът предлага и „чутото и видяното“ и от Иван Хаджихристов, Иван Мирчев, Никола Икономов, Людмил Стоянов, Кирил Кръстев, Николай Лилиев, Стоян Загорчинов, Асен Златаров, Панчо Владигеров, Николай Марангозов, Дора Габе, Боян Дановски, Георги Караславов и др. Особено интересни са историите около списание „Пламяк“, разказани удивително от приятеля му Ламар, допълнени от Стефан Мокрев, Марко Марчевски, Панчо Михайлов и др. Тези текстове

не само очертават човека Гео Милев, но разкриват и много от ония характеристики, които ни дават правото да го наречем европейец (един от първите у нас!), модернист (също!) и патриот. Спомените са написани с много обич и уважение към поета, но и с респект. Сякаш пишещите са се ръководели от думите на Гео: „Има нещо по-голямо от обществото на народите - човечеството... Духът е човечеството. Духът е човекът.“ А това означава, че са се опитали да разберат Гео Милев.

Този втори сборник „Гео Милев в спомените на съвременниците си“ ще обогати представата, особено на младите поколения, за личността на Гео Милев и неговото време, и ще бъде своеобразно допълнение към изданието „Гео Милев. Съчинения в пет тома“, дело също на издателство „Захарий Стоянов“.

ПСИХОЛОГИЯ

Как да контролираме живота си

„Тайната на свободния човек“ от Гай Финли е книга по психологическа самопомощ, предназначена за всички, които искат да намерят вътрешно спокойствие в нашия забързан и стресиращ свят. Хората чувстват все по-голямо неудовлетворение от живота си, въпреки многото материални придобивки, на които се радват. Неволно човек си задава въпроса защо, след като постигнах успеха, към който така се стремях, не се чувствам щастлив? Защо, въпреки че постигнах мечтите си, не изпитвам вътрешно удовлетворение? Защо една дреболия от всекидневието може да ме изкара от равновесие и да

ми попречи да се радвам на живота? И защо винаги така и в малки подробности развалят общото усещане за довольство и ме правят раздразнителен, сприхав, неудовлетворен и в крайна сметка - нещастен?

На тези въпроси се опитва да отговори Гай Финли и стъпка по

стъпка ни поведат дълго и интригуващо пътешествие към собствената ни скрита същност. Книгата на Финли ни помага да стигнем до познание за собствената ни висша природа и да осъзнаем, че проблемът, от който произтичат всичките ни нещастия, сме самите ние. Житейските обстоятелства или заобикалящите ни хора не са виновни за наше-

то нещастие, тъй като са важни не толкова обстоятелствата, а нашето отношение към тях. Авторът ни учи как да преодолеем стреса, как да стигнем до свободата в 10 стъпки, как да надмогваме препятствията по пътя, как да живеем според собствените си правила, как да освободим в вътрешната си сила, как да се справим със страховете и негативността си, как да се избавим от самоунищожителното поведение.

Книгата излиза на български в поредицата „Прозрения“ на ИК „Хермес“, която издаде уникалната книга на Ранди Пауш „Последната лекция“, която ДУМА наскоро представи.

„Universal“ произдава най-големите хитове на Франк Синатра

Компанията „Universal“ взе правата върху каталога „Reprise“ на Франк Синатра за целия свят, без Северна Америка, научи ДУМА от Анелия Александрова от „Вирджиния рекърдс“. Този каталог включва невероятни за-

писи, включително и „My Way“. „Universal Music Group International“ сключи дългосрочна сделка с „Frank Sinatra Enterprises“, обща компания на фамилията Синтра и „Warner Music Group“, и ще започне произдаване на заглавия по-късно тази година.

Каталогът „Reprise“ представлява записите на Синатра след напускането му на „Capitol Records“ и включва неговите зашеметяващи световни хитове „Strangers In The Night“, „My Way“ (сингълът с най-дълъг живот в класациите в цялата сингъл чарт история на Острова), както и темата на „New York, New York“.

В сделката влизат 38 албума, отделно и избрани нови заглавия като „Sinatra At The Meadowlands“ - концерт, записан в родния щат на певеца - Ню Джързи, през 1986 г. „Universal“ спечелиха и правата да дистрибутират 14 аудиовизуални програми на DVD, сред които „The Man And His Music“, отличена с „ЕМИ“.

Президентът на компанията Лушън Грейндж каза: „Няма друг като Франк Синатра! Неговата музика е една от причините да вляза в този бизнес. Сега плановите ни са да я съживим и доставим на цяло ново поколение фенове.“

Произдаването на заглавията ще започне през октомври с „My Way“, което тогава навършва 40-годишен юбилей.

СЕПТЕМВРИЙСКИ КАТАЛОГ

„Анимато мюзик/EMI“ пуска през септември 6 албума - „за всекиго по нещо“. Първи на 16 т.м. излиза дискът на **„Бийсти бойс“** „Hot Sauce Committee Pt. 1“. След серията ремастерирани дискове на легендарното хип-хоп трио, момчетата се завръщат с дългоочаквания си нов албум. Той е осмият поред в кариерата на нийоркчаните и ще съдържа 17 нови композиции.

Ник Кейв и Уорън Елис пристигат с двойния „White Lunar“ на 21 септември. Двамата създават музика заедно повече от 15 години - с „The Bad Seeds“, „Grinderman“ и „The Dirty Three“. Те направиха и саундтраците за филмите „The Proposition“ (2005) и „Убийството на Джеси Джеймс от мерзавеца Робърт Форд“ (2007). „White Lunar“, който ще бъде издаден от „Mute/EMI“ („Анимато мюзик“), съдържа музика, която те са композирали за споменатите филмови заглавия плюс още други, включително редки и преди неиздавани материали.

Легендарната рок група **„Алис ин чейнс“** подписа ексклузивен договор с „Virgin Records/EMI“ и се подготвя да издаде първия си студийен албум от повече от 10 години. Групата, заедно с продуцента Ник Раскулинеш, започна записите през октомври 2008-а и наскоро приключи със смесването на албума в „Henson Studios“ в Холивуд. „Алик ин чейнс“ заемат голяма роля в развитието на музиката през последните години и с новия си албум „Black Gives Way To Blue“, който излиза на 28 септември, ще напомнят какво е лип-

свало на феновете.

Създателите на готик метъла **„Парадайс лост“** се завръщат с дългоочаквания наследник на албума им от 2007-а „In Requiem“ - „Faith Divides Us - Death Unites Us“ (също излиза на 28 септември). Албумът с лекота продължава традицията на групата да създава качествена и неподвластна на времето музика и доказва, че „Парадайс лост“ са една от групите, работещи усилено и постигащи легендарния си статус единствено чрез силата на музиката си.

Голямата новина в лагера на **„Арк енеми“** е, че Анди Снийп е завършил смесването и мастеринга на новия албум на групата „The Root Of All Evil“. Албумът съдържа специална селекция от изцяло презаписани песни от първите три албума на шведите: „Black Earth“, „Stigmata“ и „Burning Bridges“. „Century Media Records“ подготвят европейската премиера за 28 септември.

Неостаряващата Кралица на рокендрола **Тина Търнър** през 2008 г. се завърна на сцената с „Tina Turner's 50th Anniversary Concert Tour“. По време на турнето Тина изпълнява над 90 успешни концерта, последвани от множество овации за енергичното ѝ шоу. За да отбележи изминалото турне, Тина Търнър издава „Tina Live CD/DVD“. Концертът е записан в Холандия през март 2009-а, където Тина пее пред 70 000 души. Двучасовият запис съдържа едни от най-известните ѝ и обичани песни като „The Best“, „Private Dancer“ и мегахитът „We Don't Need Another Hero“.

Моранди са готови с нов албум

Четвъртият диск на дуета - „Zebra“, ще излезе през есента

Сензационният румънски дует, начело с творецачудо Мариус Мога - „Моранди“, се завръщат на музикалната сцена с нов, четвърти студийен албум. Не че някога са я напускали или са слизали от ефир след смайващите сингли от последния си албум „N3XT“, издаден у нас от „Вирджиния рекърдс“, от който се родиха хитовете „Afrika“, „Angels“ („Love Is The Answer“) и „Save Me“.

Съвсем новата тава ще се казва „Zebra“ и ще се появи на музикалния пазар през септември. Пилотният сингъл от новия албум - „Colors“, до дни ще атакува радиоестера. В допълнение към парчето се готви и клип, дело на звездния фотограф от Ел Ей Джулиано Бекор, който е заснел и специална фотосесия на „Моранди“ за премиерата на албума. Видеоот в момента се монтира и довършва на постпродукция, в него ще има много специфекти, а според дуото това ще е най-хубавият им клип до момента.

Ето какво казва и Мариус Мога за албума: „През 2008-а няхахме много време за студийна работа, но въобще не съжаляваме за това. Успехът на „N3XT“ ни осигури много пътувания и концертна работа. След сингъла „Save Me“ решихме, че ще се върнем в студиото и ще останем там, докато не завършим новия си албум. Отне ни малко повече време, отколкото очаквахме, но пък искахме феновете ни, които ни подкрепяха през цялото време и които израснаха заедно с нас, да бъдат абсолютно щастливи с това, което ще получат. И това е новият звук на „Zebra“.

СНИМКА „ВИРДЖИНИЯ РЕКЪРДС“

Различният живот на „Охос де брухо“

„Nueva Vida“ е най-новото предложение на „Охос де брухо“ от четвъртия им студийен албум „Aosana“. Това е вторият сингъл от „Aosana“, пилотният „Todos Mortales“ вече се върти по българските телевизии и радиостанции от началото на април. „Nueva Vida“ е издържан в танго-румба стил. Темата на песента е около безрезервната и неразрушима любов на майката. Написана е от вокалистката на групата Марина Абад и е посветена на новороденото ѝ дете.

В буквален превод заглавието „Nueva Vida“ означава „Нов живот“. Видеоот към парчето по неспринуден начин отразява всекидневието на членовете на групата, които свирят заедно и се забавляват в домашна обстановка, научи ДУМА от Анета Блажева.

В момента групата е на европейско турне, представящо новия им албум. На 11 ноември „Охос де брухо“, как-

то ДУМА писа, ще зарадват и българските фенове с концерт в зала 1 на НДК. Организатори на събитието са „БГ саундстейдж“ с подкрепата на посолството на Кралство Испания.

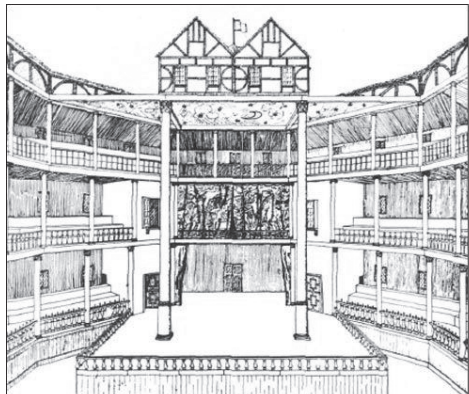
„Aosana“ може да се намери на българския музикален пазар в търговската мрежа на „Орфей мюзик“, изключителен лицензиант на „Warner Music International“.

Страницата подготви ВИЛИАНА СЕМЕРДЖИЕВА

СНИМКА „ОРФЕЙ МЮЗИК“

Когато целият свят се побирал в „Глобус“

Така изглеждал театър „Глобус“ по времето на Шекспир

СВЕТЛАНА ПАНЧЕВА

Един от най-прочутите театри в света - „Глобус“, свързан с името и творчеството на Уилям Шекспир, се намира в Лондон. Именно в този „Глобус“ актьорите от трупата на Шекспир чрез пиесите на великия бард и благодарение на блестящото си майсторство и изключително въображение успявали да „поберат“ целия свят и да го покажат на публиката. Сградата с характерната за английските ренесансови театри кръгла форма е построена през 1599 г. от дърводелеца-архитект Питър Стрийт специално за трупата на Шекспир. Така обичаят от лондонската публика „Глобус“ обаче изгорял на 29 юни 1613 г., но бил възстановен изцяло само година по-късно. А през 1997 г. само на 230 м от първоначалното място се издига „Шекспировият Глобус“ - съвременна реконструкция на оригинала.

Театърът винаги е бил в кръвта на лондончани, но първоначално представления се играели или в банкетните зали на дворците, или в дворовете на странноприемниците и на площадките за разиграване на мечки или бой с петли. Първата постоянна театрална сграда построил известният предприемач и актьор Джеймс Барбидж през 1576 г. и я нарекъл просто „Театър“. По това време театрите за широка публика били извън границите на лондонското кметство, тъй като жителите на Сити смятали театрите за „най-злостните разсадници на непристойни, безсрамни и неприлични речи“. Ето защо на южния бряг на Темза, сред поляните, започнали да никнат театрални сгради във формата на осмоъгълници, квадрати, кръгове, правоъгълници, които нямали покрив, а само покритие над самата сцена. Най-често срещана била

кръглата или елипсовидната форма на зрителната зала, а покрай стените минавали две или три галерии с една-две ложи за знатни зрители. На самата сцена за най-богатите зрители поставяли ниски трикраки табуретки и това били най-скъпите места в театъра. Основната част от публиката стояла права в партера. Сценичната площадка била изтеглена дълбоко навътре в зрителната зала, извисявала се на около метър и половина от пода и зрители я заобикаляли от три страни. Сцената се делила на три части - предна, задна и горна. От гримьорните на актьорите, разположени под сцената, имало специален проход, който излизал на сцената и по време на представленията оттам се появявали призраците и привиденията като например призракът на бащата на Хам-

Съвременната реконструкция на Шекспировия „Глобус“

Ричард Бърбидж - първият изпълнител на Хамлет

лет - роля, която се изпълнявала от самия Уилям Шекспир. На задната сцена имало три врати, като вратата в средата била закрыта със завеса и в така образувалата се ниша поставяли или трон, с което се обозначавал дворец, или легло, което представлявало спалня. Зад тази завеса се криел Полоний, когато Хамлет го убива, оттам Клавдий и Полоний подслушвали разговора на Хамлет и Офелия. Над задната сцена се извисявал балкон, който образувал горната сцена. В историческите пиеси-хроники на Шекспир, когато героите се появявали на балкона, това означавало, че са на стените на замък. Горната сцена представлявала трибуната на форума в „Юлий Цезар“ и в „Кориолан“, или спалнята на Жулиета. А най-отгоре се намирала така наречената колиба - постройка с два или три прозореца и покрив, която наистина напомня колиба, на която се разигравали сцените, когато героите разговарят на прозореца, както е в прочутата лирична сцена на първата среща на Жулиета и Ромео. Под „колибата“ имало навес, който покривал задната сцена, и когато се играели трагедии, той бил покрит с черен плат, а при комедиите - с небесносин. Когато в театъра имало представление, на покрива на колибата се вдигало знаме. Спектаклите се играе-

ли без антракт, започвали веднага след обяд и траели около два и половина часа. Декори почти нямало, като се разчитало най-вече на майсторството на драматурга да опише мястото на действие в репликите на героите и на въображението на публиката.

Мястото на действие се отбелязвало с единствен предмет - дърво, легло, а нерядко се окачвали и табели с надпис „гора“ или „град“, но това не помагало много, тъй като по-голямата част от публиката била неграмотна. За сметка на това обаче костюмите на актьорите били много красиви, богати и разноцветни. Защото, разбира се, именно актьорите били най-важното нещо в този театър, изобразяващ човешките характери. Въпроси на живот и смърт, държава и политика, война и мир, добро и зло, шега и мъка, сбивания и любов - всичко това като клокочещ поток кипяло на сцената, заобиколена от шумна тълпа, която трябвало да бъде увлечена от необикновеното зрелище, да се накара да млъкне, а ако това се оказвало невъзможно, да се надвика! В този театър няма рязка граница между сцената и театралния салон. Актьорите разговаряли със зрители, злодеите им поверявали своите коварни замисли, героите - високите си помисли, шутите хвърляли остроумните си сред публиката, а тя отвърщала с възгласи на негодуване, ободряващи викове, гръмовен смях.

Сцената и животът се сливали, тъй като страстите на героите кипели в пъстрата тълпа от търговци, аристократи, занаятчии, моряци, войници, селяни и скитници, заобикалящи театралната площадка. Ричард Барбидж - първият изпълнител на Хамлет, Отело, Макбет, Ричард III и Едуард Алейн били най-известните трагичи, а Ричард Тарлтън и Робърт Арлин били прочутите комици на Шекспировия театър. Създателят на този вълшебен и прекрасен театър съветвал актьорите си така: „Произнеси го, моля ти се, както ти показвах, леко, да танцува на езика ти! Ако ще крещиш като мнозина от твоите събратя, бих могъл да извикам и градския глашатай да ми рецитира стиховете. И не цепи прекалено въздуха с ръце, а прави всичко съдържано, защото дори във вихъра, в бурята - па, ако щеш, и в урагана на страстта трябва да се учите да спазвате тази умереност, която ви изглажда резкостите. Но не бъдете прекалено вяли - нека вътрешният глас ви води. Съгласувайте движението със слово и слово с движение, като много внимавате да не прекратите отвъд границите на естественото.“

Със свирка, барабан и остроумие Ричард Тарлтън разсмивал до сълзи и най-тъжните хора

Представление в съвременния „Глобус“

„Дървеняшките“, които са родени в Коми

Самородният художник Константин Младенов показва, че от хобито до изкуството има само една крачка

ПЕТРА ТАШЕВА

Обстановката в жилището на Бонка Младенова предразполага разговори за изкуството, защото отвсякъде “ни гледат” изразителните дървени пластики на съпруга ѝ. Ето ги: мечето - символ на Московската олимпиада, Дон Кихот и Санчо Панса, пеещите грузинци, циганката с торба на гърба и с кученце... Особено е изразителна една фигура, наречена “Зъбльо”! Той така заразително се е разсмял, че и очите, и ушите му като че ли хвърлят искри от здрав смях! Повече от 30 дървени пластики е успял да сътвори Константин Младенов преди “оная с косата” да го отнесе!

- Той беше много, много добър човек! - слушам с интерес вълнуващия разказ на съпругата Бонка. - Минаха вече повече от 18 години, откакто ни напусна, но аз още го чувствам тук, до мене... А ми и говори чрез своите “дървеняшки” - както сам ги наричаше с любов и с усмивка.

- Откъде е твоят съпруг?

- Родил се е в Мало Малово - балканско селце край Котел. Като момче Коцето всяка сутрин е подкарвал добитъка. Любувал се е на красивите дървета, на цветята. Слушал е песента на птиците... Тази красота се е вселила завинаги в душата му, той я е носил в себе си, търсел я после навсякъде...

Десетгодишен Коцето остава без майка. Баща му не се оженва повторно. Всеотдаен и грижовен, той се заема сам с отглеждането на децата си. Всеки ден пътувал до София - там работел. А вечер месел хляб, точел баници, шиел дрешки на децата си. През дългите зимни вечери намирал време и да им чете. Незабравим останал в съзнанието на децата първият прочит на романа “Под игото”. Така първи бащата запалил в сърцата на чедата си любов към книгата, към красотата...

- Как се запознахте вие двамата?

- За пръв път се видяхме в Чепеларе. Посрещнахме заедно 1954 г.

Бонка тихичко реди своя разказ:

- Когато Коцето завършва средното си образование, връща се в родното си село, но няма кой да се зарадва на отличната му диплома. Бащата е починал и за една нощ момчето се превръща в мъж! Поема грижата за себе си и за по-малката си сестра. Записва я в пансион в Горна баня, а той самият, с още неукрепнало здраве, започва

работа в мина “Болшевик”. По-късно работи като начален учител в подбалканските села, но не забравя завета на баща си - да се изучи и да помогне на сестра си да получи и тя образование. Заминава за София, където следва в Лесотехническия институт и работи каквото му падне - носи въглища, кове щайги... Веднъж, като пренася въглища, вижда, че стопанинът, който трябва да му плати, е професорът, при когото е държал изпит същия ден. Когато записва сестра си да учи в Пощенския институт, преминава на задочно обучение, за да могат и двамата да се издържат. Той помага с всичко на сестра си - купува ѝ абитуриентска рокля, не я лишава от театри и кон-

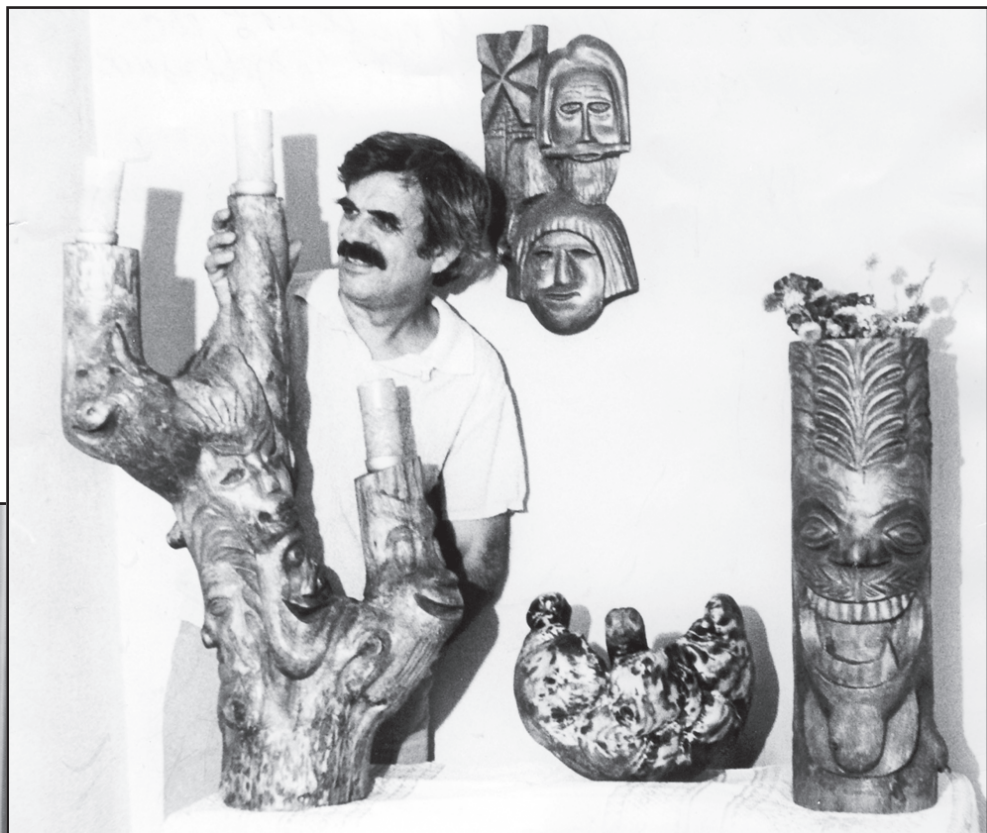

Бонка с децата преди заминаването им за Коми

церти. Здравето му не е много стабилно, но работи каквото му падне. По-късно вече започва работа като инженер в Клисурса.

- И кога се залюбихте, кога се оженихте?

- Двамата се срещнахме отново като студенти в София. Много романтично ми предложи брак Коцето! Когато ка-

Художникът сред неговите творби

зах “Да!”, той ме вдигна във въздуха около ЦУМ! Оженихме се през 1962 г.

И започна нашата одисея из градовете на България: от Клисурса в Пловдив, после в Асеновград, където се роди дъщеря ни Зорка, после отново в Пловдив, където се роди синът ни Георги. Заминахме за Слатина - там имаше работа за двама ни. После живяхме в Сопот. Аз работех като учителка, а той - в Сопотските машиностроителни заводи.

- А кога у Коцето се появи желанието да дяла дърво?

- Хвана длетото в Сопот. Там изработи първите си декоративни елементи.

- Но повечето от “дървеняшките” са родени в Коми?

- Да, защото през 1976 г. съпругът ми замина на работа в Коми. Следващата година заминах и аз с децата при него. А Коцето залюби тайгата. В малкото си свободно време бродеше из нея, “зареждаше” се с енергия, тиши-

на, спокойствие и красота.

- А как се отприщи талантът му на ваятел?

- В Благоево се среща с Почечуев - московски художник, който го запали по дървените пластики. И понеже красотата винаги е живяла в душата му, отначало започна да прави дървени пана, а по-късно - да дяла и пластики. И участваше във фестивали на художествената самодейност, спечели доста награди. Окуражи се и направи и самостоятелна изложба в Усогоorsk, за която местният вестник помести одобрителна статия.

Когато се завърнахме в Пловдив, искаше да продължи да създава своите “дървеняшки” и затова стана член на Клуба на самодейните художници “Репин”, където беше единственият резбар. Запланувана беше негова самостоятелна изложба за 1993 г., но поради внезапната му смърт, тя не се състоя.

След разказа на Бонка разглеждаме творенията на мъжа ѝ. Те бяха красиво-то доказателство, че често от хобито до изкуството има само една крачка.

Мечето, символ на Московската олимпиада

Руски селяни

Жерав

Пеещите грузинци

Митът за свободата

Проф. ЧАВДАР КРЪСТЕВ

Бързам да предупредя някои скъпо платени от чужди централи правозащитници (то други няма, де!), че ако ме съдят за етническа дискриминация и генериране на етническо напрежение, няма да получат нищо от мен - отивам да си в затвора и за 1, и за 10 000 лева. Щото и аз съм същият циганьор като всички останали. И още едно уточнение:

„цигания” не е дискриминационно понятие, а състояние на духа

при всички народи и нации. И при французите, и при англичаните, че дори при братята американци! И при нас, българите - циганията си е цигания. Не съм въвел аз тая думичка, а е останала от векове. Не можеш да кажеш на циганьора “ромьор”, няма го в тълковните речници и още не е признато за нова дума. (Ако го признаят, ще си търся авторските права! Така де!) Както и на циганията не можеш да кажеш “романия” - тогава пък ще ревне целият братски румънски народ барабар с всичките си малцинства и цялата си цигания.

А циганската свобода е бамбашка свобода - звън на китари, вятър в косите, блясък в очите, тропот от галопа на коня, млад хубавец тръгнал да краде чай шукарие (красавица, значи) от съседния катун... Ех! Романтика! На тая романтика са платили дан и Пушкин, и Лорка, и Петъофи, и Дончо Цончев даже, и кой ли не. Защото

от циганина по-свободен човек няма!

Живее си той за мига (както се пее в една песен), ден за ден, мисълта му се простира най-много да планира довечершната авантюра - я камъни да хвърля по движещия се влак, я някого да измами, я бостан нечий да обере, я от чужди дом зимнина-та да измъкне, я в празен апартамент да се вмъкне, я някого да претрепе. Не че други етнически групи тия неща не ги вършат. Но за циганьора това не е престъпление, а тръпка, вдигане на адреналина, чиста романтика, бабайтлък някакъв. Ех! Кой като него... “Остави детето, земи магарето. Друго дете ще направя им, друго магаре не можем!”

Ако питаш, обаче, циганката - тя друга песен ще запее: “Бедни сме бе, господине, зят’ва е така! Нанай маро (хляб нямаме, превода мой), не’аме пари, мъжа ми е един пианист (“пияница” иска да каже жената), затова го изоставих детето, то четвърто ми беше, та да си търси късмета на друго място...”. Добре, че тя го е изоставила, където е можело да бъде спасено, щото други рожби на безотговорната циганска любов направо в кофите за боклук ги хвърлят или в кенефите ги давят, според всекидневните криминални хроники на медиите. Пак с оправдания за бедност, с потоп от приказки за циганията, за социалната слабост, за липсата на грижа от страна на държавата... Забелязали ли сте, че циганките имат страхотен дар за адвокати? Майко мила! Да не си им насреща - от девет пресъхнали дерета вода ще докарат, само и само невинни да се изкарат, себе си или близките си. Господа правозащитници, идея ви давам: подгответе няколко циганки, от малки ги възпитавайте за адвокати - цена няма да имат! Хеле пък при пледоариите! Всичките цигани от затворите на свобода ще изкарат...

или философия на циганията

Обаче за беднотията като редуциращо вината обстоятелство да забравят! Първо, защото в либералния свят, в който живеем, нито просякът, нито тоя дете рови по кофите, нито апашите, нито гледачките не са социално слаби - те са икономически активни лица, колкото и цинично, вулгарно да звучи това. И второ, по-близо до истината:

не обича циганьора да се подлага на зора

Едната торбичка боклук до кофата не му е кеф да носи, ами през прозореца направо в близкия училищен двор ще я хвърли, с тонове боклуци ще го зарие. Щото неговите деца не учат там, а природно си имат по-добър имунитет и със смрадта са свикнали. Това “ори, па сей, па жъни, па мели, па печи, па чак тогава яж” за него е прекален зор. Къде-къде е по лесно чужда реколта да обереш и, без да си се озорил за една капка пот, направо да ядеш. Ама имало пазачи! “Ай сиктир! Мене той шъ спира! Свободната ми воля шъ ограничава! Шъ го претрепам и шъ го излежа!” И трепят -бират се на тумба и трепят. Справката - по всекидневната криминална хроника на медиите и по решенията на кметове за създаване на доброволни отряди за защита. А когато някой циганьор пострада от човек, на когото му е дошло до гуша от цигански набези - вой до небето! И клетви. И “що в крака не го застреля, ами направо в главата”, каквито изявления даде една циганка пред камерата и микрофона. Без изобщо да се притеснява, че той в чужд имот е влязъл, чужда реколта е брал, чужд труд е съсипал. Та, господата правозащитници ще направят много добре, ако вземат да обяснят на подопечните си, че личната свобода се простира дотам, откъдето започва чуждата!

А не да ги оставят да си разиграват коня, на Орлов мост да го разиграват, през кръстовището на гара Подуяне на галоп да минават, чуждия живот да застрашават и полицията да мига на парцали - ни чули, ни видели. Щото и те много цигански бой са яли и бая патрулки циганьорите са им помляли. Та, хич не са за

завиждане тия момчета, дето са на служба във Факултет. Или в Абисиния. Или в Столипиново. Или в кое да е друго гето. Където ни ток плащат, ни вода, нито данък чистота, нито дори билетче за общественя транспорт! Със светлоотразителна жилетка и метла в ръката, и като се появи контрола - “Ние сме от чистотата.” Нали сте я виждали тая картинка? И контрольорите се повъртят-повъртят и ги оставят. Като че “чистотата” е някакъв универсален пропуск. Добре де, аз съм от науката, да речем, ама мене си ме глобяват. Защо науката да е без привилегии, а “чистотата” - със?

Защо въобще циганите да са с привилегии

а ние - българи, турци, арменци, евреи и прочие - не? Не съм виждал до ден днешен един циганин да е глобен. А ние им плащаме всичко - и водата, и тока, и чистотата. И билетчетата пак от нашия джоб изскачат. Защото монополистите не обичат да губят. Хеле пък частните!

Противник съм на етническите привилегии, така е. Но не съм расист. И знам, че циганията е присъща на всички ни, и на мен включително. Знам, че и между циганите има много свестни хора - и майстори, и журналисти, и инженери, и музиканти, и лекари, и всякакви. Но също така знам, че всички те, свестните цигани, са научили, че свободата е отговорност.

Правиш деца, но след това се грижиш за тях - жертваш си днешната ракия за утрешната закуска на чаветата (децата). Осигуряваш им и дом, и чистота, и уют, и прехрана, и образование. И възпитание! Възпитание, съответстващо на обществото, в което живеят. Защото човекът е обществено животно и за да бъде приет в социума, трябва да се съобразява с правилата на общжитието. Да, ограничаваш собствената си свобода, но в името на другите, с които живееш. Може би затова повечето свестни цигани живеят извън гетата, извън “катуните”, не при циганията. “Щастлив съм, че са ме изоставили. И никога няма да се върна там, в този катун” - каза едно момче, оставено от майка си, от братя-

та си и сестрите си да плаща финансовите задължения на баща си. Момче, изучило се докъдето могло, взело си занаята и живота в ръцете. И отговорно - вярвам му, че и семейство ще създаде, и деца ще отгледа и възпита. Но не там, в гетото! Не в гмежта на цялата цигания...

Оттам трябва да се започне, господа правозащитници и политици. Не от използването на циганьора и циганията му за вашите себични цели. Не дори от създаването на луксозни гета с конюшни и кочини към тях - те след време се превръщат в същата цигания (примера със Столипиново и с пазарджишките цигани, настанени в апартаменти и изгорили наред хола паркета) - а от

разбиването на гетата

От откъсването на циганите от натурната им цигания. Има много хора, готови за това. В моя квартал доскоро по за година, година и половина оставаха свободни къщи, подлежащи на разрушаване. Там се настаняваха цигани, цели фамилии с бабите, с децата, с кучетата си и дори с един кон. Изкубнали се от някое гето. Някои плащаха символичен наем, други просто се заселваха. И нито кримогенната обстановка (представена в квартала само от един българин!) се влоши, нито хигиената на махалата, нито станяхме свидетели на сватби като тези, от които е пропищял Пловдив. Макар че и тук се женеха. Нормални хора. Срещяхме се по улиците и “Добър ден!” си казвахме. Е, в магазина за тях бяха въвели тетрадка за вересите, но нито един от тях с една стотинка не завлече продавачите.

Възможно ли е това в гетата? Убеден съм, че не! Примерът е заразителен, както казват. Особено лошият. А ако той е обременен исторически и от номадските начини на прехрана (разбирай - грабежи и измами) и от естественото и наследено отхвърляне от страна на уседналите племена - тогава заразата е страшна. Тогава изведнъж чергарството се завръща и наред Неапол или Париж, в Пловдив, в Младост или край гара Яна започват да изникват катуни от типа бидонвили, оби-

талица на мизерията. Тогава циганията става начин на живот и философия, започва да организира собствената си съпротива срещу законността и реда. Заканва се на бунт срещу властта да върви и празници (6 септември, Съединението) да провала (добре, че се отказаха навреме!). И тогава повишената готовност на полиция, жандармерия и ДАНС само я предизвикват и безредиците неминуемо се появяват. Не само у нас, това вече става и в Европа - и във Финландия, и в Холандия, и Италия, и къде ли не пропихаха от циганията, от миячите на автомобилни стъкла на кръстовищата, от проститутките и джебчиите, от гледачките и просещите деца - от всички тези

изяви на „свободната” икономическа инициатива

на циганията, влизащи в конфликт с традициите на обществото на отседналите племена. И ще ги гонят! И незаконните им къщи ще събарят както в Кюстендил (браво на кмета Паунов!) и в Пловдив. Защото друг начин да им се внуши уважение към закон и ред нормалните хора вече не виждат! Това е, господа общински съветници правоохранители, организиратци провалилите се бунтове!

Питам се понякога, имат ли циганите понятие за грях в езика си? Ако го имат, защо не живеят според десетте Божии заповеди, като всички ни? Все едно дали за православни или католици, за мюсюлмани или протестанти се представят. Божията майка почитат, и свети Георги също, и Банго Васил. И Тодоровден също, ама по празник е лесно - вино пиеш и песни пееш, чеверме дъвчеш и кючек кършиш. А после? Във всекидневие то на делника поне страх от Бога нямат ли, като от хорските закони и правила нямат? Или и това е във философията на циганията - бъдеще няма, пострашен ад от това тук няма, Страшният съд не може по-ужасен от тоя наш живот да бъде, после да става каквото ще!

Виждали сте циганска тумба в трамвая, нали? Говор на високо, кикот да небесата, агресивност до бой! А виждали ли сте същите тези хора, когато на неделна литургия в някоя от сектите отиват или се връщат? Господи! Спретнати, чисти, тихи, смирени, красиви! Свободни! От циганията отървали се! Значи може да се каже сбогом на нахалството, на непочтителността към реда на другите, на нагона за фалшиво себеотстояване? Стига само да има кой ръка да ти подаде, от циганията да те измъкне. Та, господа провозащитници, ако искате да оправите дереджето на циганьора, оправете се най-напред с циганията, извадете тоя народ от гетата и

надежда му дайте! Образование му дайте

та ако ще със съответни привилегии да се образова!

И тогава нямам нищо против да ги наричаме роми. Щото сега “ром”, поне за мен, звучи като богат циганин, самоосъзнал своята другост и в стока я превърнал. Тоя циганин (ром де, ром!) най-безсрамно и гласове по изборите продава, и от разните фондации пари бозае, и въобще за нищо си нехае. Най-малко - за събратята си цигани. А иначе, и депутат да е, пак си е същият циганин. Със същата цигания, само че вече натоварена и с политически грехове...

У нас и с пенсиите можело да се играе

Селективното индексирание на парите само за хората над 75 г. е спекулативна стъпка

ЙОРДАН СЪБО

Пенсионната система у нас се крепи на магия. Заетите, които плащат социални осигуровки, са 3,3 млн., от които 2,4 млн. по трудов договор. Те трябва да издържат 2,2 млн. пенсионери. Само че сметката не излиза, защото от социални осигуровки се набират 4,5 млрд. лв., а сумата за пенсиите е 6,5 млрд. лв. Това означава, че 2 млрд. лв. трябва да се вземат от бюджета. Въпреки това правителството планира намаляване на социалните вноски с 1% през 2010 г. и с 2% през 2011 г. По този начин дефицитът в държавния пенсионен фонд ще се увеличи съответно с 50 млн. и със 100 млн. лв. При това положение индексацията на пенсиите става почти невъзможна. Ако все пак има такава през юли 2010 г., тя ще бъде с не повече от 2-3%. При това вероятно няма да има коледни добавки.

Вариантът на правителството е повишаването на пенсиите на хората над 75-годишна възраст с 20 до 50 лв. в зависимост от размера на пенсията. Така минималната пенсия в тази възрастова група ще стане 186 лв., а средната - към 280 лв. Това е

в нарушение на всякакви принципи

в определянето на размера на пенсията в резултат на трудовия стаж и внасяните през него социални осигуровки. Няма логика в това, че само защото си доживял до 75 г., ще ти се увеличи пенсията. Това е един вид пенсионен финансов геноцид за мъжете пенсионери между 63 и 75 г. и за жените между 60 и 75 г. В същото време това е и една тънка финансова сметка. Пенсионерите, които ще получат добавка от 50 до 20 лв., са не повече от 280 хил. С тях обаче правителството ще си измие очите, като отчете, че е провело макар и частична индексация. Това е параван, зад който се отменя прилагането на швейцарското правило за осъвременяване на пенсиите. Освен това от няколко години съществува сребърен фонд, в който се формират средства за увеличаване на пенсиите. Докога обаче те ще бъдат замразени и дали е оправдано това?

Колко са натрупаните във фонда пари?

Кой и как ги управлява? Кой ги контролира? Отговор на повечето от тези въпроси няма, затова всичко се крепи на магия. Държавният пенсионен фонд е с дефицит, а частните (допълнителни, професионални и универсални) са с намалена доходност от около 30%, така че втората пенсия, за осигуряването на която бяха създадени те, може да е и почти нулева.

Едно от нещата, на които се крепи стабилността на пенсионната система, е трагичният факт, че у нас продължителността на живота е много ниска. Средно един мъж пенсионер получава пенсия в продължение на 8 г., а жена - 10 г. За сравнение в Япония, където пенсионната възраст за мъжете е 67 г., а за жените - 65 г., те получават пенсия в продължение на 14 и 16 г. При това има много голяма разлика в размера на българските и японските пенсии. Ако у нас средната е 160 долара, то в Япония тя е 630 долара. Освен това в страната на изгряващото слънце има система за частно-държавно партньорство по от-

ношение на осигуряването на достойни старини на възрастните граждани. На тази основа се създават СПА-центрове, в които пенсионерите ползват услуги като в петзвездни хотели срещу минимално заплащане. Пак по тази линия перманентно за японските пенсионери се уреждат екскурзии до всички краища на света, вкл. и до България. Някои от тях, които са посетили нашата страна, решават да се установят в нея за постоянно живеене.

В Германия, дори в условията на криза, за пенсионерите се полагат специални грижи. Наскоро бях в един средно голям град - Аугсбург (в Бавария на около 60 км северозападно от Мюнхен). В него от понеделник до петък на пенсионерите са дава възможност да ползват услугите на СПА-центъра в Хопферау - малко курортно градче с минерални извори на цена 19,50 евро

страна членка

може да си избере място на живеене

в рамките на ЕС и там да получава пенсията си в еквивалент към местната валута. Така, ако англичанин реши да изживее старините си в България, при положение че неговата пенсия е 600 лири, в нашата страна той ще получава около 1700 лв. Същото се отнася и за български пенсионер, който реши на стари години да се пресели на Острова. Ако той е с пенсия от 300 лв., там ще получава някъде към 100 лири. Само че с 1700 лв. у нас може да се живее доста добре, докато със 100 лири в Англия дори не може да се преживява. Нискодоходните пенсионери обаче както на Острова, така и на континента са обект на специални грижи. Да се върнем на

СНИМКА БЛАГОВЕСТА ЦВЕТКОВА

Много възрастни са принудени да се препитават с каквото могат

за 4 ч. (таксата за непенсионери е 35 евро). В това се включва транспорт и ползване на многобройни услуги - лечебни процедури, механични масажи, водна аеробика и още много други. Освен това се дава по един сандвич и чаша с типично немското (шварц) кафе, както и чаша портокалов сок. И всичко това е при положение, че средната пенсия в Германия е от порядъка на 1100-1200 евро. За тези, които получават под 800 евро, се дават допълнителни бонуси. Ако нямат собствено жилище, се настаняват под наем за 150 евро и им се изплащат половината от разходите за ток, отопление, вода, транспорт. Може би най-облагодетелствани са пенсионерите в скандинавските страни, както и в Холандия. Там жените получават право на пенсия след навършването на 60 г., дори ако не са имали и един работен ден, но са отгледали поне едно дете. Полагащата се пенсия в Холандия за едно отгледано дете е 750 евро. Друга особеност в

западноевропейската пенсионна система

е, че при нея няма точки, които се образуват от сбора на възраст и осигурителен стаж, а се взима предвид само първата.

Мой познат, сега на 67 г., през целия си живот има трудов стаж само 3 г. и 8 м. в Австрия и Германия. Затова сега получава обща пенсия от двете страни в размер на 176 евро. С тези пари той не може въобще да преживява в Австрия или Германия, но у нас това се равнява на 350 лв., което е с 90 лв. повече от средната пенсия, която получават хора с над 40 г. трудов стаж и получавали преди пенсионирането си добри заплати, върху които са им удържани социални осигуровки.

Законодателството на общността предвижда, че всеки пенсионер от

случая със споменатия мой познат, който всъщност е не български, а австрийско-германски пенсионер. Понеже е нискодоходен според австрийско-германските критерии, попада в системата за социална закрила и подпомагане. Моят познат получава годишно най-малко по 12 писма, с които го уведомяват, че има право да се включи в безплатни екскурзии, да получава хранителни продукти и стоки втора употреба - дрехи, обувки и битови уреди. Отначало се е отзовал на няколко от тях, но се оказва, че при получаването на пратките в България трябва да плаща солидни митнически такси, с аргумент че те подлежат на обработка!

Явно е, че в близките няколко години всеобща значителна индексация на пенсиите няма да има, защото Бойко Борисов смята

едва ли не, че ги плаща от собствения си джоб

което всъщност не е така и той го знае. Няма да има и коледни добавки, с които пенсионерите да си купят пържоли за зимните празници, а и по малко винце и ракийка. Все по-малко обаче са тези, които искат да си осигурят такива малки човешки удоволствия. Повечето мислят как да си платят лекарствата, с които да продължат живота си с някоя и друга година.

Поради това загрижеността за хората над 75 г. е спекулативна, с цел да се създаде впечатление, че уж се прави нещо. Времето минава бързо, годинките се търкалят, мандатът се изнизва, след четири години пак ще има избори. А пенсионерите са едни от най-активните гласоподаватели. Така че и за тях трябва да се отдели някой грош. Пък като се замогне, Бойко Борисов може да стане и пощедър, нали той плаща пенсиите.

ТОЧКАТА НАД И-ТО

Кои са кариеристите?

ИВО АТАНАСОВ

„О, били сте в Анталия!“ - с това възклицание ме здрависват по улиците и ме приветстват по телефона. Други пък разбрали, че сме били чак в Англия. Приятната истина е, че за 35-годишнината от съвместния ни живот отидохме със съпругата ми на почивка в Анталия. А някои вестници, преписвайки едни от другите, допуснаха грешка и ни изпратиха чак на Острова. А неприятната истина е, че повечето хора вече се интересуват само от това. Може да публикуваш сто статии, но няма да ги коментират, като те срещнат. Ако обаче някъде са написали какъв е цветът на банския ти или че се е омъжила племенницата ти, веднага ще ти звъннат, че са го прочели.

Това е показателно за заглъхването на диалога както в обществото, така и в партията. И едното, и другото е крайно нездравословно. А само преди няколко години всяка по-значима статия пораждаше серия от отзиви. Печатаха се мнения, отстояваха се позиции, спореше се, назоваваха се конкретни имена и действия, накратко: кипеше онова интелектуално общуване, без което партията не може да бъде партия в точния смисъл на думата, а обществото - общество.

Ето, конгресът е само след месец, а дискусия не се задава. Изразените все пак становища, най-вече в ДУМА, опасно често се посрещат на нож. Смята се, че критиката ще съсипе БСП, пращат се гневни писма до редакциите. Дори уважаван журналист от кариерата като Радослав Радев представи макар и малкото опити да се споделят различни гледни точки като ръфане по върховете. Други, подписващи се обикновено като „група партийни членове“, с лекота намират врага с партийен билет тъкмо в по-критично настроените и сипят обвинения, че целенасочено се води кампания за очерняне на партийното ръководство. Дори са сигурни, че такива позиции се застъпват като акт за отмъщение за това, че не са заели министерски кресла, ръководни партийни постове или депутатски места.

Тези примери оголват в немалка степен драмата на БСП. Ние май не сме разбрали какво се е случило. Държим се, сякаш сме спечелили зашеметяваща победа, а няколко подлещи, вместо да се радват, се мъчат да сипят лъжички катран в кацата с мед, тъй като се чувстват обидени, че не са предпочетени за един или друг пост. Уви, истината е съвсем друга. Ние отбелязахме най-тежката си загуба за целия преход. И ако приемем, че тя е неочаквано и незаслужено голяма, примерно заради изявление то на Доган, че той разпределя порциите в държавата или заради нещо друго в последната кампания, защо забравяме, че тя не е единствена? В сметката на сегашния ръководен екип на БСП са двете загуби на евроизборите, едната от които - с най-малък брой избиратели за последните 60 години, и най-слабият успех в парламентарен вот за всичките години на демокрацията. Иван Костов вкара 136 депутати, Жан Виденов - 125, Симеон Сакскобургготски - 120, Бойко Борисов - 116, дори Филип Димитров извоюва 110 места в Народното събрание, докато ние през 2005 г. спечелихме само 82.

Добре е да си озаптим емоциите и да разсъждаваме хладнокръвно върху цифрите. И да си дадем сметка, че и ситуацията, и тенденцията са не само неблагоприятни, но и опасни. Пред нас са две възможности - да запазим нещата, каквито са, или да ги променим. Тогава защо трябва да нарочваме за кариеристи тъкмо онези, които искат обновление? Ако ще си служим с такива етикети, не са ли кариеристи точно тези, които са за запазване на лошото статукво? Кое е по-вредно: да си мъждукаме на сегашното незавидно положение, но да не обиждаме ръководството с критики, или да искаме персонални промени, които да ни открият по-светли хоризонти?

Ако сме в състояние, нека си отговорим откровенно какво всъщност е полезно за БСП и да дискутираме как можем да го постигнем. В противен случай приближаващото заседание на конгреса започва да изглежда все по-излишно.

Други текстове от автора на:
www.ivoatanasov.info

На сравнително
близко
разстояние
ловното оръжие
е дори по-опасно
от бойното

МИЛЧО АНДРЕЕВ

С ловните пушки шега не бива. Какво разяснява балистиката? При изстрел с ловно оръжие от близко разстояние, когато сачмите летят още накуп, се получава входен отвор с назъбени краища. С увеличаването на разстоянието диаметърът на отвора се увеличава, краищата още повече се назъбват и разкъсват. При по-голямо разстояние вече се образуват отделни следи от сачмите. Както може да се прецени, в известен смисъл и на

Внимание, стрелци!

сравнително близко разстояние ловното оръжие е дори по-опасно от бойното.

При стрелба по цели, намиращи се на вода, лед, земя (особено замръзнала) и още повече на камъни, сачмите дават съвсем неочаквани рикошети. А това е опасно и за околните хора, и за самия ловец. При такава ситуация изстрел трябва да се произвежда само тогава, когато има пълна увереност за неговата безопасност. При изстрел отблизо в много твърд предмет куршумът обикновено с голяма сила отскача право назад и попада в ловеца.

В храсталците и тръстиките не бива да се стреля по птици,

летящи по-ниско от три метра - не е изключено там по време на изстрела да се мерне някой. Въобще при лоша видимост е необходимо обектите за лов да бъдат най-малко на три метра от земята.

Пушката не трябва да се хваща за цевите, когато се изтегля от кола или друго транспортно средство. Не бива и да се подава на някак с отправени към него цевци, даже и да има увереност, че е изпразнена. В противен случай се изработва лош навик за небрежно боравене с оръжието.

Нужно е да се помни, че раняването със сачми от близко разстояние в повечето случаи е

Дори и празна, ловджийската пушка гърми веднъж в годината - казват опитните ловци

смъртоносно, защото сачмите, попадайки в човешкото тяло, действат като избухващи снаряди. Освен това много е голям шокът поради силното

разтърсване на целия организъм.

Малко внимание и съзнание за опасността при боравенето с ловно оръжие може да спести голяма трагедия.

КАЛЕНДАР

От 1 октомври започва ловът на водоплаващ дивеч

Дивата патица се нуждае от точен и... спокоен прицел

СТЕФАН СТАМЕНОВ

Кое е най-характерно за патицарския лов? Успех може да се очаква преди всичко при лошо време - мъгла, снеговалеж, дъжд.

Изключително удобни места за прикритие са храсталците край водоемите. Доста голямо предизвикателство за ловеца е стрелбата по летящи диви патици. Тук важна роля играе така наречено-

то предупреждение (този термин е добре известен на ловните стрелци). Всеки трябва предварително да прецени разстоянието, скоростта и посоката на движещата се птица, за да извърши необходимото точно мереие. Неудачите се дължат на лошото прицелване, на непрецизност при натискането на спуська, на неравномерното дишане. А трябва да се има предвид, че и патиците летят твърде бързо. Независимо от обстоятелствата, ловът на диви патици изисква голямо стрелково майсторство. И не случайно той е любим спорт на българските ловци. Блатните и водоплаващите птици са прекрасни обекти и за спортуване, и за разнообразяване на трапезата. Какво трябва да знаят тези, които ще

“прегрънат” дивечовата кулинария? Поначало бекасите, дивите гъски и патици се характеризират със силно развита мускулатура. При водоплаващите птици това е изразено повече на краката. А телата им имат малко мазнина. Защо е разпространено твърдението, че месото от крилат дивеч има хранителна ценност? Преди всичко трябва да се изтъкне високото съдържание на белтъчини, минерали и екстрактивни вещества. Химическият му състав, съответно и неговата питателност, значително се колебае в зависимост от вида, възрастта, степента на охраненост на животното.

Специалистите обясняват, че в месото на крилатия дивеч 99 процента от всички белтъчини са пълноценни. Тристаграмово парче от дива патица покрива еднодневна човешка потребност от белтъчини. Едновременно с това, дивечовото месо е прекрасен диетичен продукт - малкото мазнини “уреждат” въпроса с ниската калорийност. Но затова пък достатъчно високо е съдържанието на минерални вещества (1.2-1.3 процента). При домашните животни този процент е 0.8-1.0. А всички знаят колко е голяма потребността им в периода на човешкия растеж и съзряване, бременността, повишената физиологическа натовареност. Още по-характерно за месото на ловните птици е съдържанието на значителни количества екстрактивни вещества. Фактически те му придават специфичния мирис и вкус.

Вкусно приготвените ястия от крилат дивеч са втори триумф на ловната сполука.

ЛОВДЖИЙСКА КУЛИНАРИЯ

ПРЕДЯСТИЕ ОТ ДИВА ПАТИЦА

Нарязват се 4 филета от дива патица (по 125 г) и се правят няколко нареза откъм по-тълната страна. Мариноват се няколко часа в 7 супени лъжици червено вино. Изваждат се, подсушават се и се изпържват първо откъм по-тълната страна 8 минути. Обръщат се и се запържват и от другата страна 6 минути. Поръсват се със сол и черен пипер. Измива се една зелена салата и се нарязва на едри късове, а 1 глава салатен лук - на дребни кубчета. В 3 супени лъжици краве масло се запържват 400 г почистени гъби и се поръсват със сол и черен пипер. Нарязаната зелена салата се нарежда в подходяща чиния, а върху нея се разполагат гъбите, лукът и 210 г червени боровинки (ако боровинките са от компот - добре се отцеждат). Смесват се 2 супени лъжици ароматизиран с босилек оцет с 2 супени лъжици олио, сол и черен пипер и се полива салатата. Филето от патицата се слага най-отгоре. Поднася се с препечено хлебче и червено вино.

ПРЕДЯСТИЕ ОТ СЪРНЕШКО МЕСО

Сваряват се 250 г мариновано сърнешко месо и 3-4 моркова в подсолена вода, след което се изваждат, отцеждат и се нарязват на тънки ивици. Задушават се отделно във вода 200 г зелен грах и се смесва с месото и морковите. Към тези продукти се прибавят 120 г майонеза, ситно нарязан копър и сокът от 1 лимон. Сместа се разбърква добре, оформя се върху зелена салата и се украсява с магданоз.

АНЕКДОТИ

ГОРКИЯТ

Цял ден скитал из гората ловецът, огладнял, ожаднял, и изведнъж гледа - на полянка се разположили туристи, отворили шишета и термоси, пекаят пържоли на скарата и си приказват. Приближил се той:

- Добър ден, добри хора! Ще се намери ли и за мен парче хляб и глътка вино на вашата трапеза?

- Ще се намери - отговорил тарторът. - Ако ни разкажеш някаква ловджийска история. На най-интересните места аз ще ти давам по зальк хляб с месо и чаша вино. Става ли?

- Става - отговорил ловецът и започнал.

- Веднъж пак така, само че през зимата, ловувам аз из гората, и изведнъж са натъкнах на глутница вълци. Веднага вдигнах пушката, натискам спуська - о, ужас, засечка!

Тарторът му налива вино, дава му мезе. Той пийва, хапва и продължава:

- Презареждам аз, слагам нови патрони, пак вдигам пушката, натискам спуська - нищо! Намокрил съм патроните...

Пак му подават чаша вино, хляб и месо. Хапва той, пийва виното:

РИСУНКА СВЕТОСЛАВ ЯНАКИЕВ

- Няма как, ще се бяга. Втурвам се аз, захвърлям пушка, раница, всичко, ама как се бяга в този сняг... А те като лавина след мен, вече петите ми хапят...

Пак вино, пак мезе.

- Виждам по едно време сгодно дърво, тичам към него, качвам се бързо като маймуна и сядам на един дебел клон. А вълците обикалят отдолу, гледат ме с жълти очи и шракат със зъби...

Пак вино, пак мезе.

- Само че тях ги гони страшен глад, нямат търпение да ме чакат да падна сам и започват да гризат гънера...

Пак вино, пак мезе.

- Гризат, гризат цял ден и цяла нощ, и накрая го прегризаха...

Пак вино, пак мезе.

- И като го прегризаха, като се строполих в снега баш пред най-свирилия... - казва ловецът, и се гътва на една страна, заспива, както говори. Но тарторът и всички наоколо искат да чуят края на историята и го бутат:

- Ей, събуди се, какво стана после?

- Какво, какво... Изядоха ме, какво...

ЧУДО

- Прощавайте, в този язовир може ли да се лови риба?

- Може, защото не, никой не е забранявал.

- А с лодка?

- Разбира се, защото не.

- А с мрежа?

- Естествено, защото не.

- Значи, ако хвана тук риба, това няма да е нарушение на закона?

- Не. Но ще е чудо!

Графити-художници ще творят пред НДК

Йорданка Фандъкова ще изрисува по време на феста знака на Министерството на образованието, младежта и науката

В своеобразен форум на съвременното алтернативно изкуство ще се превърне на 13 септември (неделя) градинката пред НДК с провеждането на "Sprite Graffiti Fest 2009". За първи път в историята на събитието, което дава поле за изява на младите графити-художници, ще участва министърът на образованието, младежта и науката г-жа Йорданка Фандъкова, която ще рисува заедно с тях.

Традиционно основната част в "Sprite Graffiti Fest" е "Sprite Graffiti Battle" - състезанието между най-добрите графити-артисти в България. Участниците бяха определени след конкурс, проведен под мотото "7 години графити - гласове от улицата". За първи път "Sprite Graffiti Battle" ще се състои в две категории. Първата е рисуване на скица по зададена на място дума. Всяко крЮ (екип от художници) трябва да определи един райтър, който да го представлява и да изрисува скицата. Втората категория е рисуване на графит върху вертикална стена на база на предварително одобрен проект, избран на предварител-

ната квалификация. Официалният старт на "Sprite Graffiti Fest" е в 16 ч. Програмата включва изпълнения на живо на групите "DiS" (hiphop) и "МЛЪК!", както и диджей сетове. В рамките на феста ще се проведе и състезание по брейк, в което ще се надпреварват 16 двойки

изпълнители. Церемонията по обявяването на победителите и връчването на наградите ще започне в 19.15 ч.

И тази година в състава на журито са включени известни български и чуждестранни графитъри. Сред тях са SirGo - един от най-изявените български графити-художни-

ци, и DiIks, който е сред основоположниците на графити-културата във Великобритания. В оценяването на кандидатите ще вземат участие и Евгений Иванов, председател на "РАДАР", и Анжело Лоспинузо, представител на компанията, предоставяща спрейовете за състезанието.

50 копия на световноизвестни шедьоври са изложени у нас

Койчо Белчев от 1990 г. е съдружник на проф. Донде

Картинни копия на най-великите художествени платна могат да бъдат видени и закупени във фойето на хотел "България" в Бургас до 17 септември. За първи път в експозицията са включени и имитации на произведенията на български класици в живопис - Ян Мърквичка, Вл. Димитров-Майстора, Иван Ангелов, Димитър Караджов. Традиционно в изложбата присъстват копията на велики художници като Ван Гог, Клод Моне, Реноар, Гоген, Климт, Моделиа-

ни, Дега, Леонардо да Винчи и много други.

Във фойето на хотел "България" са експонирани 50 платна, всички са лицензирани фалшифицирани и произведени в ателиетата на проф. Даниеле Донде.

Към експозицията се очаква да се присъедини и копие на най-скъпо продадената картина в света - "Портрет на Аделс Блок-Бауер" на Густав Климт. Лицензираният фалшификат на картината, чийто оригинал е продаден за 135 млн. долара, в Бургас може да бъде видян, а при желание и закупен - за 1500 евро.

Експозицията на фалшификатите е в страната ни благодарение на българина д-р Койчо Белчев, който от 1990 г. е съдружник на проф. Донде. След експозицията в Бургас предстои излагането на платната във Велико Търново, Пловдив и София.

Цената на картините е специално адаптирана с възможностите на българската публика и варира в диапазона от 500 до 2500 евро.

Италиански виртуози „въртят“ здравословни фризтури в Пловдив

ВЕСЕЛКА ВЕНКОВА

"Красотата отвътре навън" е мотото на модния спектакъл-семинар, който ще изнесат в Пловдив на 13 септември стилистите от световноизвестната козметична компания "Rolland". За това съобщиха организаторите от Сдружението на българските фризъри и дружество "Christian of Roma". По време на модния семинар ще бъдат представени иновативни продукти с

натурални съставки и фитокозметични формули. Този сезон ревиюта в европейските модни столици Милано и Париж залагат на екологична козметика за косата и тялото. В седалището на "Rolland" в Болоня всяка година се прави обучение на фризъри от целия свят, а българските представители се избират от организаторите на семинара под тепетата.

Обучението трябва да бъде като спектакъл, за да покажем в реално време при-

ложението на новите козметични серии, обясни президентът Гаetano Кристиано. В рамките на семинара ще се демонстрират последни тенденции в официалните и всекидневните прически. Присъстващите ще научат как да прилагат натуралната козметика за поддържане и възстановяване на здравето на косата и кожата. Спектакълът в неделя е част от антикризисните инициативи на Сдружението на българските фризъри и дружество "Christian of Roma".

Национални културни празници „Албена 2009“ гостуват в Каварна

На 20 септември Национални културни празници "Албена 2009" ще гостуват в Каварна. От 17.30 ч. в арт-клуб "Ретро" ще се състои литературно-музикален спектакъл с участието на акад. Антон Дончев, Иван Маразов, Иван Гранитски, акад. Георги Марков, Маргарита Петкова, Стоян Райчевски, Панчо Панчев, Вели Чаушев, Венцеслав Кисъов, Ивайло Диманов, Хайгашид Агасян, Младен Тасков и Христо Тодоров.

По време на фестивала уча-

стниците ще имат възможност да посетят Етнографския комплекс в Каварна, нос Калиакра и археологическия резерват "Яйлата", където ще изнесат музикално-поетичен спектакъл пред Византийската крепост.

Национални културни празници "Албена 2009" се организират от "Албена" АД и издателство "Захарий Стоянов". Пътуваният фестивал представя поетични рецитали, литературни вечери, музикални концерти и театрални постановки.

Срещата „Златните пера на Черноморието“ продължава в Бургас

Международната писателска среща "Златните пера на Черноморието" продължава днес от 16 ч. в книжарница "Хеликон" в Бургас, където ще има публично литературно четене. На срещата ще присъства кметът на града Димитър Николов. Събитието се организира от списанието на БТА "ЛИК" и от Асоциацията на българските медии по света в партньорство с община Бургас и Съюза на българските писатели. Идеята е да бъдат представени на българското общество изявени писатели от Черноморския регион, събщи БТА.

Участват 15 автори от 6 страни - България, Румъния, Русия, Украйна, Грузия и Турция. Форумът си поставя задачата да популяризира част от текстовете, публикувани през 2008 и 2009 г. Те са издадени и в сборник, разпространяван със сп. "ЛИК", а премиерата му ще е по време на срещата.

Вини

- Подсъдим, защо отнехте часо-
вника на потърпевшата?
- Искah да разбере колко е часът.
- А трудно ли беше просто да
попитате?
- Ами аз съм толкова стесните-
лен с жените...

12. 09. 2009

АНЯ ПЕНЧЕВА, актриса

Проф. д-р БОРИСЛАВ БОРИСОВ,
ректор на УНСС

ВЪЛЧО КАМАРАШЕВ, актьор

ИВО ХАДЖИМИШЕВ, фотограф

КИРИЛ ЖЕЛЕВ, член на НС на БСП

ЛЮБОМИР ДЕНЕВ, композитор

ПЕТЪР ЛЕСОВ, олимпийски
и световен шампион по бокс

ЦВЕТАН КОСТОВ, депутат

Акад. ЦВЕТАН ЦВЕТКОВ, криобиолог

13. 09. 2009

АЛАН ЦАГАЕВ, цангист

АНТОН КУТЕВ, депутат,
член на ИБ на НС на БСП,
секретар на НС по медицина
политика и партийно обучение

Проф. ВЕРА НАЙДЕНОВА, кинокритичка

ЗЛАТИНА ДОНЧЕВА, актриса

КАТЯ ВОДЕНИЧАРОВА, писателка
и журналистка

КОРМАН ИСМАИЛОВ, депутат

МАРИЯ СТАТУЛОВА, актриса

Акад. НИКОЛА СЪБОТИНОВ,
председател на БАН

ПАВЕЛ ШОПОВ, депутат

ПЕТКО БРАТИНОВ, поет

РЕНИ ВРАНГОВА, актриса

СИМЕОН ВИКТОРОВ, актьор

СТАНКА ШАЙЛЕКОВА, депутатка

ЦВЕТАНА ПИРОНКОВА, тенисистка

Наздравница

Днес рожден ден празнува
издателят на ДУМА

НИКОЛАЙ
МАЛИНОВ

Съдбата му се
усмивна благо-
клонно - от изд-
ател на официоз-
той стана изд-
ател на едиствения
опозиционен вест-
ник в България.
Николай е жив
пример за това,
че социализмът е
като дялан камък,
справя се с всякак-
ви обстоятелст-
ва, без да губи
своите идеали. Дори успява да
стане приятел с журналистите,
което никак не е лесно. Дано и в
бъдеще съчетава желязната си
хватка при поставяне на задачи-
те с подкупващата си усмивка!
Желаем му много здраве, щастие,
ентузиазъм и късмет!

От екипа на ДУМА

Църковен
календар

12

Св. свщмчк. Автоном
(отдание на Рождество
Богородично)

13

+ Неделя пред Въздвижение.
Св. свщмчк. Корнилий стотник
(Предпразненство на Въздвижение)

Стоичков пети в антикласация на Евроспорт

Легендата на българския футбол Христо Стоичков беше поставен на 5-о място в класацията на “Евроспорт” за велики играчи, които са слаби трениори. Камата е изпреварен единствено от англичаните Брайън Робсън, Джон Барнс, Боби Чарлтън и Тони Адамс.

“Списъкът с неговите престъпления включва вина за преждевременното отказване на трима национали, започването на двубой във формация 2-2-4, червен картон заради спор с рефер и обвинение срещу Румъния за уреждане на мач. Но преди всичко резултатите, постигнати от него, бяха по-

стоянно слаби и през 2007 г. той най-накрая се оттегли от националния отбор на България. След това той застана начело на испанския Селта. Краткият му престой там започна с думите: “Не вярвам в тактики”, а 6 седмици след назначаването му беше уволнен. Това лято той пое южноафриканския

Мамелъди Съндаунс и чакаме със затаен дъх да видим как ще се справи”, пише в сайта на медията.

В класацията попадат още Били Райт, Марко ван Бастен, Юрген Клинсман, Лотар Матеус, Греъм Сунес, Боби Мур, Тери Бъчър, Дейвид Плат, Алън Бол и Алън Шилър.

Левски ще търси реванш от Локо (Сф)

„Железничарите” картотекираха Марчо Дафчев

Старши треньорът на Левски Ратко Достанич заяви, че отборът му ще търси реванш за загубата с 0:3 от Локо (Сф) през миналия сезон. Шампионите посрещат “железничарите” днес от 19.00 ч. на ст. “Георги Аспарухов” в среща от V кръг на “А” група. В последните 4 мача между двата отбора “сините” имат 3 загуби и 1 равенство, като последният им успех датира от май 2007 г., когато спечелиха с 5:3.

“Това е едно от дербитата на българския футбол. Локомотив е силен отбор с отличен треньор. Очаквам труден двубой,

но ние ще играем на 100% и се надявам да победим”, коментира спецът. Според него “сините” са изправени пред много тежка серия от мачове, в която всеки един от играчите ще трябва да даде най-доброто от себе си. “За мен няма първи и втори отбор, единственото важно за мен е футболистите да се раздават и да се гордеят, че носят фланелката на Левски”, каза още сърбинът.

“Съперникът ни ще бъде максимално мотивиран да си върне за загубите от нашия отбор в последно време. Това обаче е добре за нас, защото Левски поз-

волява и на съперниците да играят. В този смисъл мачовете срещу подобни тимове са по-леки, отколкото срещу отбори от класата на Спортист, Локо (Мз) и Пирин, когато футболистите ми се чувстват задължени да победят”, заяви пред Гонг наставникът на Локо (Сф) Драгомир Окука.

Ден преди дербито “железничарите” картотекираха Марчо Дафчев, който впоследствие беше включен в групата за мача. През миналия сезон пловдивчанинът игра в азербайджанския Нефтчи Баку, с който разтрогна преди няколко дни.

СНИМКА БГНЕС

Футболистките на Германия позират с трофея, след като спечелиха петата си поредна и общо шеста европейска титла. На финала на шампионата на Стария континент във Финландия Бундестимът разгроми с 6:2 Англия

140 полицаи пазят Пирин - ЦСКА

Близо 140 полицаи ще бъдат ангажирани с опазването на реда на ст. “Осогово” в град Кюстендил, където днес от 16.30 ч. ще се проведе мачът от V кръг на “А” група Пирин - ЦСКА. Срещата беше преместена от Благоевград, тъй като ст. “Христо Ботев” е в ремонт.

Старши треньорът на “червените” Любослав Пенев обяви група от 19 футболисти за двубоя. В нея не попаднаха вратарят Здравко Чавдаров и защитникът Йордан Минев, който изпитва болка в коремната област. Преотстъпеният от Пирин в ЦСКА Спас Делев ще може да играе, тъй като в договора му няма клауза, която да го забранява. Наставникът на Пирин Наджи Шенсой пък обяви, че ще заложи на взетия под наем от Левски Иван Цачев, а нападателят Драги Коцев не е в оптимална форма.

Монтана бие с 2:0 Славия

Монтана победи с 2:0 Славия в първия мач от V кръг на “А” група. Това е първи домакински успех за новациите в елита, които се изкачиха на 5-о място в класирането с актив от 8 т. “Белите” пък записаха трета поредна загуба и вече са 12-и с 4 т. Двубоят се игра при много тежки атмосферни условия, тъй като още в 5-ата минута над стадиона се изсипа проливен дъжд. Владимир Мичев откри за домакините в 68-ата мин., след като засече центриране на Слави Бойчев. В 83-ата мин. Дубала изравни, но голът му беше отменен заради засада. Цветан Николов оформи крайното 2:0 в 95-ата мин.

„А“ ГРУПА, V КРЪГ

Монтана - Славия 2:0
ДНЕС Пирин - ЦСКА; Спортист - Локо (Пд); Локо (Мз) - Черноморец; Левски - Локо (Сф)
УТРЕ Беров - Черно море; Сливен - Литекс
В ПОНЕДЕЛНИК Ботев - Миньор

КЛАСИРАНЕ									
1. ЦСКА	4	4	0	0	14:0	12			
2. ЧЕРНОМОРЕЦ	4	3	1	0	8:3	10			
3. ЛЕВСКИ	3	3	0	0	10:1	9			
4. Локо (Сф)	4	3	0	1	7:5	9			
5. Монтана	5	2	2	1	5:5	8			
6. Миньор	4	2	1	1	5:4	7			
7. Беров	4	2	1	1	6:6	7			
8. Литекс	3	2	0	1	8:1	6			
9. Черно море	4	2	0	2	8:3	6			
10. Пирин	4	2	0	2	2:2	6			
11. Сливен	4	1	1	2	5:8	4			
12. Славия	5	1	1	3	3:7	4			
13. Локо (Пд)	4	1	0	3	3:10	3			
14. Спортист	4	0	1	3	3:9	1			
15. Локо (Мз)	4	0	0	4	1:12	0			
16. Ботев	4	0	0	4	2:14	0			

ГЛЕДАЙТЕ

ДНЕС ОТ 16.30 ч.
по Про БГ
Пирин - ЦСКА
От 17.00 ч.
по Диема
Манчестър Сити - Арсенал

От 19.00 ч.
по Ринг БГ
Левски - Локо (Сф)
От 19.25 ч. **по Диема**
Тотнъм - Манчестър Юнайтед
УТРЕ от 14.45 ч. **по Ринг БГ**
Берое - Черно море
От 16.45 ч. **по Про БГ**
Сливен - Литекс

ЛИТЕКС БЕЗ ПЕТКОВ В СЛИВЕН

Защитникът на Литекс Ивайло Петков ще пропусне утрешното гостуване от V кръг на “А” група срещу Сливен. Той има разтежение, което няма да му позволи да играе на ст. “Хаджи Димитър”, а лекарите тепърва ще установят колко време ще отсъства от терените. Под въпрос за мача е и бразилецът Том. Старши треньорът Ангел Червенков, който ще направи официален дебют начело на ловчанлии, взе в мъжкия състав 16-годишния юноша Кристиан Тафраджийски.

БОЖИНОВ РЕЗЕРВА СРЕЩУ ИНТЕР

Българският национал Валери Божинов по всяка вероятност ще остане резерва за Парма при гостуването на шампиона Интер в III кръг на Серия “А”. Според в. “Гадзета дело спорт” като титуляри за “дуковите” ще започнат Алберто Палоски и Джонатан Биабiani. Божинов не взе участие в първия мач на “пармалатите”, а във втория се появи в игра десетина минути преди края.

СЕНА ПРОПУСКА МАЧА СЪС „СИНИТЕ”

Капитанът на Виляреал Маркуш Сена ще пропусне домакинския двубой от груповата фаза на Лига Европа срещу Левски. Срещата ще се проведе на 17 септември от 22.05 ч. на ст. “Ел Мадригал”. Халфът разтегна мускул по време на световната квалификация Испания - Естония (3:0) и ще отсъства от терените около 3 седмици.

КАПЕЛО ВЗИМА 1 МЛН. ПАУНДА ПРИ ТИТЛА В ЮАР

Националният селекционер на Англия Фабио Капело ще получи бонус от 1 млн. паунда, ако “трите лъва” спечелят титлата от Световното първенство в ЮАР догодина. Годишната заплата на италианеца към момента е 6 млн. паунда, а само за класирането на островитяните на Мондиала взе 1 млн. паунда. Междувременно английските национали еднотрушно решиха да дарят своя бонус от 1,5 млн. паунда.

ВЕНГЕР НЕ СЪЖАЛЯВА ЗА ТУРЕ И АДЕБАЙОР

Мениджърът на Арсенал Арсен Венгер заяви, че въобще не съжалява за продажбата на Коло Туре и Емануел Адебайор в Манчестър Сити. Според него “артилеристите” имат достатъчно добри играчи, които могат успешно да ги заместят. “Това е част от играта. Не може да имам претенции към тях и да искам да се провалят. Нямам съмнение, че Едуардо, Вела, Бендтнер и Ван Перси ще се справят страхотно. Да не говорим, че имаме и Тιο Уолкът”, каза французинът.

ДУМА

Адрес на редакцията:
София - 1784,
бул. „Цариградско
шосе” 113 А,
Факс: 975 26 04
Автоматичен
номератор 97 05
+ вътрешен номер
www.duma.bg
E-mail:duma@duma.bg

Хонорари на
външни автори
се изплащат
всяка сряда
от 14 до 16 часа

ИЗДАТЕЛ: „ДУМА 2008“ ЕООД

БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - 230; Ауга Панчикян - 218; Веселна Венкова - 224; Десислава Велева - 230; Ева Костова - 229; Магдалена Тодорова - 246; Милена Николова - 247; Ралица Табакова - 230; ИКОНОМИКА: Мая Калпачка - 246; Мариела Илиева - 246; Янко Долахчиев - 251; СВЯТ: Галина Младенова - 219; Калина Йотова - 220; Алберт Аврамов - 220; КУЛТУРА: Вилана Семерджиева - 240; Надежда Ушева - 240; Аълана Нейкова - 239; ОБЩЕСТВО: Велиана Христова - 238; Ина Михайлова - 214; Васил Попов - 248; Алия Томова - 232; ЧЕТИВО: Пегас: Борис Данков - 244; Неделик: Богдан Иванов - 225; Булевард: Гергана Алексова; Пардон: Чавдар Шинов; СПОРТ: Владимир Николов - 245; Таньо Василев - 245; ФОТО: Благоевста Цветкова - 206; Мариета Томова - 206; Юрий Стоянов - 206; ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Арсиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Симона Симеонова; Спаса Венева; Снежана Христова; Светла Асенова-Костова; ДОКУМЕНТАЦИЯ: Катерина Димитрова - 200; 226; НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg; СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: Иван Стоянов - 250; ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски; РЕКЛАМА: Габриела Наиденова - 233; Петрана Солева - 205; Георги Томов - 221; Денис Романенко - 221, факс - 975-26-04; e-mail - reklama@duma.bg, Експонатор: 91975 8, 112; Печат: ИПК "Родина" АД - 1784 София, бул. "Цариградско шосе" 113а Номератор - 9752; Дистрибутори: ОБВ „Близнаци“ ЕООД - 02/962-23-23; "Национална дистрибуция" ООД - 02/975 20 35; РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Милослав Александров, Иба Костадинова, Румяна Кирилова, Слав Йорданов - 208, 203; abonament@duma.bg; ВЪРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА: Дея Йорданова - 207; Велислава Хубавий - 201, Каса - 97-05-249;

Управител Павел Бебoв

Информациите в броя са подготвени от репортерите на вестника.
Използвани са емисиите на БТА, "Фокус", "БГНЕС", БНР,
"Франс прес", интернет и др. Ръкописи не се рецензират и не се връщат

Телефон на читателя: 97 05 200

Главен редактор
Ивeлин Никoлов

Първи зам.-главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам.-главен редактор
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

Основател
Стефан Прогеv

Марин Чилич (Хър) се опитва да размине на мрежата Хуан Мартин Дел Потро (Арж) в третия 1/4 финал при мъжете на US Open. Аржентинецът спечели с 4:6, 6:3, 6:2, 6:1 и за място на финала ще играе с Рафаел Надал (Исп) или Фернандо Гонсалес (Чили). Техният двубой беше прекратен заради дъжд при резултат 7:6, 6:6 в полза на испанеца. Късно снощи се проведеха женските 1/2 финали Янина Викмайер (Бел) - Каролин Вознячки (Дан) и Ким Клайстерс (Бел) - Серена Уилямс (САЩ)

Габровски на 131 км от 4-ия си триумф

Казахстанецът Иглински с втора етапна победа в Обиколката

ВЛАДИМИР НИКОЛОВ,
наш пратеник

Ивайло Габровски е на път да влезе в историята като първия четирикратен победител в колоездачната Обиколка на България. 29-годишният състезател на Хераклион - Несебър, води преди последния етап с убедителната преднина от 3:20 мин. пред Владимир Коев-Пиранята (Хемус 1896) и с 6:41 мин. пред Валтер Педраса (Кол, Гацулис) и ветерана Павел Шуманов (Хемус 1896), който също е трикратен победител в състезанието.

Валентин Иглински (Каз) спечели втора етапна победа, след като изпревари всички във финалния спринт. Той измина разстоянието от Карнобат до Казанлък (153 км) за 3:28:34 ч. и заслужи

жи премия от 1500 лв., връчена му от кмета на Казанлък Стефан Дамянов. Втори остана Дер Золт (Сър), който се утеши с премия от 1000 лв. Трети финишира Тимо Тюмел (Гер) с премия от 500 лв. Тъй като всички колоездачи завършиха в група, Габровски запазва жълтата фланелка, а Александър Шушемои (Каз) - лидерската си позиция за активност и катерачи.

78 колоездачи стартираха от Карнобат, след като официално етапът започна в Бургас, а после бяха превозени с автобуси до малкото градче. Георги Георгиев (Цар Симеон), и Андре Кардосо (Пор, Палмейрас Резорт) се откъснаха от основната група при навлизането в Ямболска област. Малко по-късно към тях се присъединиха Серхий Лагути (Укр), Тамаш Ленгиел (Унг, Туснад),

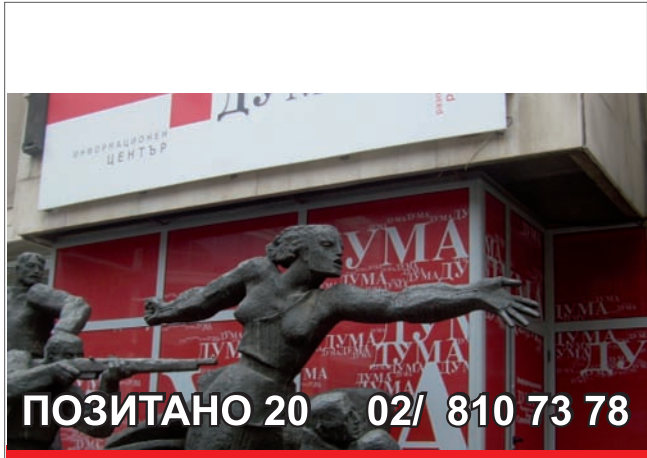
Есад Хасанович (Хър) и Йоан Кокил (Фр, КК Бургас). Шестимата натрупаха преднина от 1:40 мин. тъкмо при преми-ята в Калояново за активност, където катастрофирал ТИР препречи шосето. Въпреки инцидента с помощта на съпътстващите полици колоната преодоля тесния участък. Бегълците натрупаха аванс от 4:20 мин. при прочутия пазар за плодове в с. Злати войвода. Георги Георгиев получи криза и изостана. От петимата напред изскочи-ха Кокил и Кардосо, които грабнаха премията за катерачи край Змеево, но колоната се разбърза и ги застигна на 10 км преди Казанлък.

Днес е последният етап Казанлък-Пловдив (131 км), като финалът е пред изграждащата се спортна зала с покрит колодрум.

Семеня е хермафродит : Далаклиев на финал в Милано

Световната шампионка на 800 м от Берлин 2009 Кастер Семеня (ЮАР) има мъжки и женски полови органи, събщи в "Сидни Морнинг Хералд", позовавайки се на медицински заключения. Австралийското издание твърди, че атлетката няма яйчници, а вътрешни тестиси, които произвеждат голямо количество тестостерон. "Наистина получихме резултатите от Германия, но

предстои група от експерти да ги анализира. Чак след това ще се срещнем със Семеня", коментира говорителят на ИААФ Ник Дейвис. Според него тя ще запази златния си медал, тъй като в този случай не се касае за допинг. "Дори да се докаже, че тя има мъжки хормони, ще бъде много трудно да ѝ се отнеме отличието, защото тя не е мамила", каза още Дейвис.

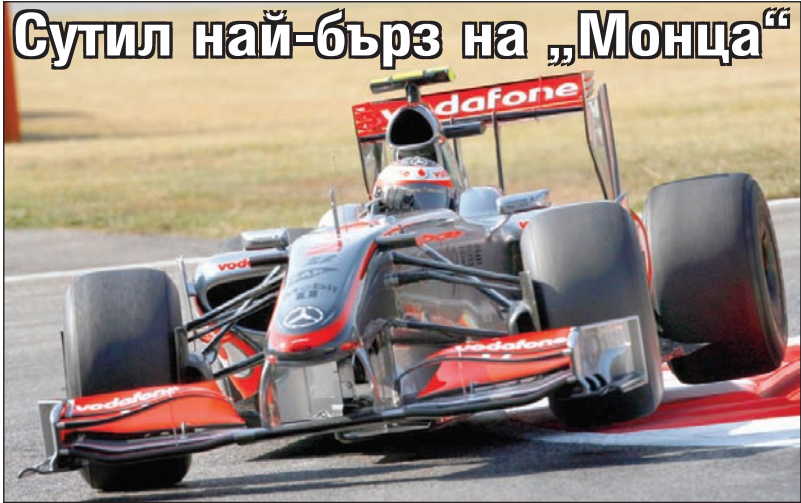
ПОЗИТАНО 20 02/ 810 73 78

ЗА ВАШЕ УЛЕСНЕНИЕ

всички малки обяви
/ поздравления, възпоменания, скръбни вести /

се приемат в

ИНФОРМАЦИОНЕН
ЦЕНТЪР ДУМА

Пилотът на Макларън Мерцедес Хейки Ковалайнен минава през шикан на пистата "Монца". Финландецът се класира 4-и във втората свободна тренировка преди Гран при на Италия

Пилотът на Форс Индия Адриан Сутил даде най-добро време във втората свободна тренировка на пистата "Монца", където утре ще се проведе Гран при на Италия, 13-и кръг от световния шампионат във Формула 1. Германецът финишира за 1:23.924 мин., изпреварвайки с 0.239 сек. Ромен Грожан (Фр, Рено) и с 0.373 сек. Фернандо Алонсо (Исп, Рено). Лидерът в класирането при пилотите Дженсън Бътн (Вбр, Браун

GP) остана 19-и, а основният му конкурент Себастиан Фетел (Гер, Ред Бул) завърши 18-и. Преминалият във Ферари Джанкарло Фисикела (Ит) беше последен.

Най-бърз в първата свободна тренировка беше световният шампион Люис Хамилтън (Вбр, Макларън Мерцедес) с 1:23.936 мин., следван от съотборника си Хейки Ковалайнен (Фин) с 1:24.332 мин. и Сутил с 1:24.471 мин.

ГЛЕДАЙТЕ

Днес
от 17.30 ч.
по БНТ 1
България -
Полша,
1/2 финал
от Евро 2009
в Турция

Формула 1
От 14.50 ч. по bTV
Квалификация
Утре от 14.40 ч. по bTV
Гран при на Италия

КОТООШУ СТАРТИРА СРЕЩУ КИСЕНОСАТО В ТОКИО

Калоян Махлянов-Котоошу ще се изправи срещу Кисеносато в утрешния първи ден на супертурнира по сумо "Аки башьо" в токийския дворец "Кокугикан". На турнира в Нагоя през юли българинът надви с хватката "йоритаоши" 23-годишния японец, който е сравняван с легендата Таканохана.

ЛЕВСКИ ПРИВЛЕЧЕ ТРЕТИ АМЕРИКАНЕЦ

Мъжкият баскетболен отбор на Левски привлече трети американец след Джейсън Смит и Доналд Коул. 28-годишният Арън Харпър е бил харесан от треньорския щаб на "сините" и се очаква да се присъедини към тима до 10 дни. В кариерата си той е играл за университета Мисисипи в NCAA, КР Рейкявик (Исл), Роан (Фр), Азовмаш Мариопул (Укр) и Тро-тамундос де Карабобо (Вен). През миналото лято Харпър се завърща в Роан и завършва сезона с 15,4 т. и 4,1 борби средно на мач, а отборът му достига полуфинал за Купата на Франция.

ПРИЕХА МАЙКЪЛ ДЖОРДАН В „ЗАЛАТА НА СЛАВАТА“

Легендарният американски баскетболист Майкъл Джордан беше приет в "Залата на славата" в Спрингфийлд. "Въздушния" има 6 шампионски титли с Чикаго Булс, 10 участия в "Мача на звездите" и 5 пъти е избран за най-добър играч на сезона в НБА. Освен него отличени ще бъдат също Дейвид Робинсън, Джон Стоктън, треньорът на Юта Джаз Джери Слоун и наставникът на университетския женски отбор "Ню Джърси Рутгерс" Вивиан Стрингер.

МИТЕВА 5-А В МНОГООБОЯ В МИЕ

Силвия Митева завърши 5-а в индивидуалния многобой на 29-ото Световно първенство по художествена гимнастика в Мие (Яп). Българската грация, която спечели бронз на лента, получи оценка от 107.850 т. (топка - 26,850 т., лента - 27,000 т., въже - 26,875 т., обръч - 27,125 т.) Другата националка Моника Минчева остана 20-а със сбор от 98,350 т. Първа е Евгения Канаева (Рус) със 113.850 т., пред Дария Кондакова (Рус) 113.250 т. и Анна Бесонова (Укр) 110.375 т.

Всяка седмица
ДВА ПЪТИ
ще излиза
талон за
безплатна
обява!

ТЪРСЕТЕ ГО!